

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 247

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

61ο έτος
13 Ιουλίου 2018

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

128η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 22.3.2018 - 23.3.2018

2018/C 247/01	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση»	1
2018/C 247/02	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενίσχυση της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας στην Ευρώπη»	7
2018/C 247/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενδιάμεση αξιολόγηση του ΕΚΤ για την προετοιμασία της πρότασης για την περίοδο μετά το 2020»	11
2018/C 247/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το κόστος και ο κίνδυνος της μη συνοχής: η στρατηγική αξία της πολιτικής συνοχής για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης και την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων για τις ευρωπαϊκές περιφέρειες»	16
2018/C 247/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Διεύρυνση: Συμπερίληψη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στις μακροπεριφερειακές, διασυνοριακές και άλλες πρωτοβουλίες διακρατικής συνεργασίας της ΕΕ»	22
2018/C 247/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για το εμπόριο»	28
2018/C 247/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιομηχανία: ο ρόλος και η προοπτική των περιφερειακών και των τοπικών αρχών»	38
2018/C 247/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόταση για ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας»	43

EL

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

128η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ, 22.3.2018 - 23.3.2018

2018/C 247/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το τροποποιημένο Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΠΣΔΜ) και νέα δημοσιονομικά μέσα για τη ζώνη του ευρώ»	54
2018/C 247/10	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» . .	62

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

128η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 22.3.2018 - 23.3.2018

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση»

(2018/C 247/01)

Εισηγητής: Δημήτριος Καλογερόπουλος (EL/EPP), Πολιτικά υπόλογος στο δημοτικό συμβούλιο Παλαιού Φαλήρου

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση

COM(2017) 558 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1. υπογραμμίζει ότι, για πολλούς διαφορετικούς λόγους, οι μεταναστευτικές μετακινήσεις συνιστούν αναπόσπαστο τμήμα της ανθρωπίνης και κυρίως της ευρωπαϊκής ιστορίας. Εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες αντιμετωπίζουν αυτή τη στιγμή ισχυρές πιέσεις λόγω του υψηλού αριθμού μεταναστών που οφείλεται στην αστάθεια σε χώρες εκτός της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή ήπειρος, και ιδιαίτερα οι περιοχές που βρίσκονται στις νότιες και ανατολικές παρυφές της —και τον τελευταίο χρόνο η δυτική Μεσόγειος και οι ακτές της Ισπανίας, συμπεριλαμβανομένης της νότιας ακτογραμμής της Ισπανίας στον Ατλαντικό— αποτελούσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα χώρες «παραγωγής» μεταναστών, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, συνιστούν πλέον το σημείο άφιξης των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών από χώρες εκτός της ΕΕ.

2. Τα τελευταία χρόνια, ο αριθμός των μεταναστών και των προσφύγων, πρωτίστως από αφρικανικά και ασιατικά κράτη καθώς και από τη Μέση Ανατολή, που επιδιώκουν να εισέλθουν σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχει αυξηθεί κατακόρυφα. Από το 2015 η Ευρώπη έχει δεχθεί τον μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών και προσφύγων μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Παράγοντες όπως η συνέχιση της συριακής κρίσης, η δημιουργία εστιών αναταραχής σε διάφορες περιοχές της Αφρικής και της Ασίας, καθώς και η επιδίωξη πολλών κατοίκων αυτών των δύο ηπείρων να αναζητήσουν καλύτερους όρους ζωής στην Ευρώπη, έχουν συμβάλει καθοριστικά στην επίταση του φαινομένου. Μεταξύ των κύριων χωρών άφιξης περιλαμβάνονται τα κράτη μέλη της ΕΕ που διαθέτουν παράλια στη Μεσόγειο Θάλασσα και, ειδικότερα, η Ελλάδα και η Ιταλία.

3. Προκειμένου να αντιμετωπίσει με όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερο τρόπο αυτή την πρωτοφανή πρόκληση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέγγειλε τον Μάιο του 2015 το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση (¹). Η άμεση προτεραιότητα συνίστατο στη διάσωση ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα, υπό το φως των ανθρωπιστικών τραγωδιών στη Μεσόγειο, και κατά συνέπεια στην ανάπτυξη ευρωπαϊκής δράσης στους ακόλουθους τομείς: α) βελτίωση των επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης, β) καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων παράνομης διακίνησης ανθρώπων, γ) μετεγκατάσταση των προσφύγων εντός των ορίων της ΕΕ, δ) επανεγκατάσταση των εκτοπισμένων ατόμων στους τόπους καταγωγής τους, ε) συνεργασία με τρίτες χώρες για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών στο αρχικό τους σημείο και στ) παροχή βοήθειας προς τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των αφίξεων μεταναστών και προσφύγων. Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση καθόρισε, επίσης, τέσσερις βασικούς πυλώνες για την υιοθέτηση μιας συνολικής μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ: α) μείωση των κινήτρων για την παράτυπη μετανάστευση, β) διάσωση ζωών και διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων, γ) δημιουργία των προϋποθέσεων για τη συνεκτική εφαρμογή ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και δ) διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής για τη νόμιμη μετανάστευση.

4. Η ιστορική πείρα έχει δείξει ότι οι μετανάστες αναγκάζονται να αναζητούν πιο επικίνδυνες διαδρομές για να φτάσουν στη χώρα του προορισμού τους ελλείψει νόμιμων μεταναστευτικών οδών. Αυτό ωθεί τους μετανάστες να καταφεύγουν σε κυκλώματα λαθροδιακινητών, θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή και τη σωματική τους ακεραιότητα. Όσον αφορά δε τις γυναίκες η θέση τους καθίσταται ακόμη πιο ευάλωτη.

Ειδικές παρατηρήσεις

5. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) λαμβάνει ως αφετηρία τη διαπίστωση ότι, αν και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει πρωτίστως στην αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον συγκεκριμένο τομέα.

6. Διαπιστώνει ότι οι ΤΠΑ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποδοχή του αυξημένου αριθμού των προσφύγων και των μεταναστών. Αυτό συμβαίνει διότι οι ΤΠΑ καθίστανται φορείς υποδοχής προσφύγων και μεταναστών, τους οποίους καλούνται να περιιάλουν, να στεγάσουν και να συντηρήσουν σε συνθήκες σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, συχνά για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα. Αυτό αφορά ιδιαίτερα περιοχές που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (όπως π.χ. τα ελληνικά νησιά του Αιγαίου κοντά στις τουρκικές ακτές, οι νησιωτικές περιοχές της Ιταλίας, καθώς και οι ακτές της Ανδαλουσίας και ειδικότερα οι επαρχίες του Κάδιθ, της Γρανάδας, της Αλμερίας και οι περιοχές της Θέουτας, της Μελίγιας και των Καναρίων Νήσων), οι οποίες αποτελούν το πρώτο σημείο άφιξης των μεταναστών στην επικράτεια της ΕΕ.

7. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα, υποστηρίζει ότι οι ΤΠΑ πρέπει να συμμετέχουν σε όλες τις φάσεις διαμόρφωσης και εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δράσης για τη Μετανάστευση: μεταξύ άλλων, στον καθορισμό προτεραιοτήτων, στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, καθώς και στην παρακολούθηση των επιπτώσεων για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές των κυβερνητικών πολιτικών στον συγκεκριμένο τομέα. Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να συμμετέχουν με σαφή τρόπο όλες οι βαθμίδες διακυβέρνησης, με πρώτους τους δήμους και τις τοπικές αρχές.

8. επικροτεί τις προσπάθειες της ΕΕ να υποστηριχθεί η θέσπιση βιώσιμων πολιτικών και διοικητικών δομών για θέματα μετανάστευσης και παροχής ασύλου και θεωρεί ότι αυτές οι προσπάθειες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν την υποστήριξη της δημιουργίας θεσμών ή της λειτουργίας ήδη υφιστάμενων σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα μέσω της παροχής στις ΤΠΑ αποτελεσματικής οικονομικής ενίσχυσης, τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης, με στόχο τη βέλτιστη αξιοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας και των υφιστάμενων και των μελλοντικών χρηματοδοτικών πόρων, ιδίως όσον αφορά την πρώτη υποδοχή. Εν προκειμένω, θα πρέπει οι περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από τα μεταναστευτικά ρεύματα ή στις οποίες βρίσκεται μεγάλο ποσοστό μεταναστών να έχουν άμεση πρόσβαση στα ενωσιακά κονδύλια για την κοινωνική ένταξη των ατόμων.

9. υπενθυμίζει ότι οι υποεθνικές αρχές που εκπροσωπούνται στην ΕτΠ καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες και επενδύουν αντίστοιχα πολλούς πόρους για την επιτόπια αντιμετώπιση των ανθρωπιστικής υφής ζητημάτων που σχετίζονται με τις προσφυγικές και τις μεταναστευτικές ροές. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ έχει ήδη αναδειχθεί σε πολύτιμο εταίρο άλλων ενδιαφερόμενων φορέων (συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) στην εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δράσης για τη Μετανάστευση.

Προτεραιότητες

10. θεωρεί αυτονόητο, αφενός, το γεγονός ότι η πολυπλοκότητα του ζητήματος καθιστά απαραίτητη τη στενή συνεργασία ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ και, αφετέρου, ότι κάθε δράση που αναλαμβάνεται από την πλευρά της ΕΕ και των κρατών μελών της υπόκειται πάντα στην υπέρτατη αρχή του σεβασμού και της προστασίας της διεθνούς νομιμότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

(¹) COM(2015) 240 final.

11. κρίνει απολύτως απαραίτητο η ΕΕ να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την εδραίωση και την ενίσχυση του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου για τη μετανάστευση και το άσυλο, καθώς και την προληπτική της δράση ως συμβολή στην αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης, στην προώθηση της σταθερότητας και στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη γειτονιά της. Η ΕΕ πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει βοήθεια στα κράτη μέλη της που επιβαρύνονται περισσότερο από τις μεταναστευτικές και τις προσφυγικές ροές, βασιζοντας την πολιτική της στη θεμελιώδη αρχή της αλληλεγγύης. Υπό αυτήν την έννοια, οι περιοχές της Λεκάνης της Μεσογείου χρειάζονται μεγαλύτερη ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων των ισπανικών περιοχών εκτός της Ιβηρικής (Θέουτα και Μελίγια).

12. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενταθεί η προληπτική δράση όσον αφορά την παράνομη μετανάστευση έτσι ώστε η υποστήριξη να επικεντρωθεί σε όσους έχουν πραγματική ανάγκη προστασίας. Εκφράζει επίσης τη βαθιά της ανησυχία όσον αφορά το δουλεμπόριο που αναπτύχθηκε σε ορισμένα αφρικανικά κράτη, ως αποτέλεσμα των διαδρομών και των δραστηριοτήτων της παράνομης διακίνησης με κύρια θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης τις —ενήλικες και ανήλικες— γυναίκες·

13. θεωρεί ότι η ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος διεθνής χορηγός, θα πρέπει να μεριμνήσει για τον συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής και της διεθνούς συνεργασίας για την ανάπτυξη ως δημόσιων πολιτικών. Ταυτόχρονα, η ΕτΠ κρίνει επικίνδυνη την τάση ορισμένων διεθνών οργανισμών (όπως η Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ) να επιτρέπουν οι δαπάνες που καλύπτουν οι ανεπτυγμένες χώρες για την υποδοχή των προσφύγων να υπολογίζονται ως επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια·

14. τονίζει τη ζωτική σημασία της διεθνούς συνεργασίας για την ανάπτυξη ως δημόσιας πολιτικής που αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις τρίτες χώρες, στην εξάλειψη των ανισοτήτων και —όσον αφορά την ανθρωπιστική της δράση— στην αντιμετώπιση των αιτιών της αναγκαστικής μετανάστευσης.

15. ενστερνίζεται την άποψη ότι, στις παρούσες συνθήκες, υπάρχουν έξι τομείς δράσης: α) άμεση ανταπόκριση και παροχή βοήθειας σε κράτη μέλη που υφίστανται έκτακτες καταστάσεις λόγω αυξημένων προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, β) μείωση των κινητήρων για τη συνέχιση της παράτυπης μετανάστευσης, γ) διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, δ) πολιτική ασύλου, ε) διαχείριση της νόμιμης μετανάστευσης και κοινωνική ένταξη των μεταναστών και στ) συνεργασία με τις χώρες προέλευσης·

Ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις

16. χαιρετίζει τις δράσεις που έχουν αναληφθεί μέχρι τώρα από την ΕΕ για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων που προέκυψαν λόγω των αυξημένων μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών των τελευταίων ετών. Μεταξύ αυτών των δράσεων, περιλαμβάνονται:

- οι κοινές επιχειρήσεις «Τρίτων» και «Ποσειδών» στην Κεντρική και την Ανατολική Μεσόγειο αντιστοίχως,
- η παροχή έκτακτης οικονομικής βοήθειας στα κράτη μέλη που αντιμετώπιζαν το μεγαλύτερο πρόβλημα και τα οποία έπρεπε να ενισχύσουν τις βασικές ιατροφαρμακευτικές, κοινωνικές και νομικές υπηρεσίες που παρέχουν οι περιφέρειες,
- η δημιουργία και λειτουργία κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στην Ελλάδα και στην Ιταλία, μη εξαιρουμένων των κέντρων υποδοχής της Ανδαλουσίας,
- η συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τον δραστικό περιορισμό των ανεξέλεγκτων ροών από την Τουρκία προς την Ελλάδα (αν και δεν θα πρέπει να θεωρείται υπόδειγμα αντιμετώπισης των προβλημάτων των μεταναστευτικών ροών) και συγχρόνως αποτέλεσε πηγή ορισμένων προβληματισμών ως προς τη συμβατότητά της με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη «βιωσιμότητά» της ως τμήμα μιας συνολικής πολιτικής της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης,
- η παροχή βοήθειας προς την ακτοφυλακή της Λιβύη, η οποία συνέβαλε στη μείωση των ροών προς την Ιταλία στο πλαίσιο της επιχείρησης *Sophia* της EUNAVFOR MED,
- η αύξηση της χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης που του επέτρεψε να παράσχει αυξημένη βοήθεια στα κράτη μέλη, η οποία πρέπει να φτάνει στις περιφέρειες,

17. αναγνωρίζει την ανάγκη ανάληψης ακόμη δραστικότερων πρωτοβουλιών από την πλευρά της ΕΕ για:
- την ενίσχυση της παρεχόμενης βοήθειας σε χώρες πρώτης υποδοχής προσφύγων και μεταναστών, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση των ΤΠΑ σε περιοχές (όπως τα ελληνικά νησιά του Αιγαίου και η Ιταλία, καθώς και τα νότια παράλια και τα νησιά της Ισπανίας), οι οποίες, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, δέχονται τον μεγαλύτερο όγκο προσφύγων και μεταναστών,
 - την αποσυμφόρηση των περιοχών που, όπως προαναφέρθηκε, δέχονται τον μεγαλύτερο όγκο προσφύγων και μεταναστών, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη παραμέτρους όπως οι ιδιαιτερότητες που προκύπτουν από τη νησιωτικότητα,
 - την πιστή εφαρμογή της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας με πλήρη σεβασμό των ανθρωπιστικών προτύπων και του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την επιστροφή ατόμων στην Τουρκία, διασφαλίζοντας παράλληλα την πρόσβαση σε ενδεδειγμένες διαδικασίες ασύλου σε αυτούς που τις δικαιούνται,
 - την παροχή κατάλληλης συνδρομής στις ομάδες ατόμων που υποφέρουν περισσότερο εξαιτίας των μετακινήσεων αυτών (ιδίως των ασυνόδευτων ανηλίκων),
18. επισημαίνει τον θετικό ρόλο που έχουν διαδραματίσει συγκεκριμένες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) για την αντιμετώπιση των οξύτερων προβλημάτων στέγασης, διατροφής, υγειονομικής περίθαλψης κ.λπ. των προσφύγων και των μεταναστών, ιδίως στις περιοχές που δέχονται τις μεγαλύτερες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές. Διαπιστώνει, ωστόσο, την ανάγκη καλύτερου συντονισμού της δράσης των ΜΚΟ σε στενή συνεργασία με τις ΤΠΑ, έτσι ώστε η συμβολή τους να είναι, αφενός, ορθολογικότερη και πιο αποτελεσματική και, αφετέρου, συμβατή με τις τοπικές ανάγκες και συνθήκες, αλλά και να υπόκεινται στην απαραίτητη διαφάνεια και κοινωνική λογοδοσία. Πιστεύει δε ότι, σε συνεργασία με τις ΜΚΟ ή τις δημόσιες αρχές, η συμβολή της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας μπορεί να αποδειχθεί καταλυτική για την υποδοχή των προσφύγων και των μεταναστών·
19. τονίζει πόσο σημαντική είναι η διεθνής ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της προς τρίτες χώρες, όπου η κατάσταση έκτακτης ανάγκης συνδέεται στενά με την αύξηση των μεταναστευτικών ροών·

Αποθάρρυνση της παράτυπης μετανάστευσης

20. κρίνει απολύτως απαραίτητη τη συνέχιση των προσπάθειών που έχουν αναληφθεί από την ΕΕ σε συνεργασία με τρίτες χώρες για την καταπολέμηση των δικτύων παράτυπης μετανάστευσης, ιδίως στις χώρες προέλευσης και διέλευσης παράτυπων μεταναστών·
21. υπογραμμίζει την ανάγκη στιβαρής νομικής βάσης προκειμένου η επιχείρηση *Sophia* της EUNAVFOR Med να καταστεί πιο αποτελεσματική και να βελτιώσει την ικανότητά της για την εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών και των εμπόρων ανθρώπων. Παραδείγματος χάρι, καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συνεργαστούν με την ακτοφυλακή της Λιβύης, προκειμένου να σταματήσει ο παράνομος απόπλους μικρών λέμβων με προορισμό την ΕΕ. Επισημαίνει ότι οι δραστηριότητες περιπολίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των δραστηριοτήτων έρευνας και διάσωσης, έχουν σταδιακά μετατοπιστεί από τα ιταλικά χωρικά ύδατα στα ύδατα εγγύτερα της Λιβύης. Αναγνωρίζει ότι μία από τις άμεσες επιπτώσεις αυτής της μετατόπισης είναι η αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών, οι οποίοι επιβιβάζουν παράτυπους μετανάστες και πρόσφυγες σε φθηνές και εντελώς αναξιόπλοες φουσκωτές λέμβους που δεν έχουν καμία ελπίδα να φτάσουν στις ιταλικές ακτές, βασιζόμενοι στην υπόθεση ότι αυτοί θα περισυλλεχθούν κοντά ή μέσα στα χωρικά ύδατα της Λιβύης·
22. επικροτεί ως ιδιαίτερα παραγωγική τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αντιμετώπισης Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών·
23. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει περαιτέρω πρωτοβουλίες για την κατάρτιση ενός συνεκτικού σχεδίου δράσης, με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών της ΕΕ, των αρμόδιων οργάνων της ΕΕ, καθώς και άλλων οργανισμών που σχετίζονται με το ζήτημα, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η αντιμετώπιση των κυκλωμάτων λαθροδιακινητών·
24. θεωρεί απολύτως απαραίτητη τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ευρωπαϊκού πλαισίου επαναπροώθησης όσων δεν έχουν δικαίωμα παραμονής, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του αριθμού των επαναπροωθήσεων, με σεβασμό των ευρωπαϊκών και των διεθνών κανόνων·

Διαχείριση των συνόρων

25. χαιρετίζει ως εξαιρετικά σημαντική εξέλιξη τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, η οποία αποτελεί αποφασιστικό βήμα ειδικά προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικότερης φύλαξης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής παρέχει δυνατότητα αποδοτικότερου συντονισμού των κρατών μελών της ΕΕ και εξασφαλίζει την έγκαιρη και αποτελεσματική ανταπόκριση σε περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται επείγουσα δράση στα εξωτερικά σύνορα·

26. αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ακόμη μεγαλύτερα περιθώρια θετικής δραστηριοποίησης της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε πεδία όπως: α) η παροχή τεχνικής και επιχειρησιακής συνδρομής προς υποστήριξη των επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων, β) η οργάνωση, ο συντονισμός και η διεξαγωγή επιχειρήσεων και παρεμβάσεων επιστροφής και γ) η προώθηση της επιχειρησιακής συνεργασίας ανάμεσα σε κράτη μέλη και τρίτες χώρες όσον αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Επίσης, υπογραμμίζει ότι επείγει να μειωθεί ο αριθμός των διαπλεύσεων και να σταματήσει ο παράνομος απόπλους μικρών λέμβων με προορισμό την ΕΕ·

27. ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών για τη δημιουργία και τη λειτουργία κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στα εξωτερικά σύνορα όλων των κρατών μελών της ΕΕ, οι οποίες να εξασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, τον πλήρη σεβασμό των ενωσιακών και διεθνών θεμελιωδών δικαιωμάτων και να θέτουν συγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης αυτών των κέντρων. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να αξιοποιηθεί η εμπειρία που έχει συσσωρευτεί (μεταξύ άλλων και στις ενδιαφερόμενες ΤΠΑ) από την ίδρυση και τη λειτουργία κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στην Ελλάδα και στην Ιταλία, η οποία αποδεικνύει, μεταξύ άλλων, την ανάγκη εξέτασης της ειδικής μεταχείρισης που επιφυλάσσεται στους πρόσφυγες και τους μετανάστες·

Κοινή πολιτική ασύλου

28. θεωρεί απαραίτητη την προσαρμογή του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου στις υπάρχουσες πιεστικές ανάγκες. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απολύτως αναγκαία η αναθεώρηση του καθεστώτος του συστήματος του Δουβλίνου, το οποίο προσδιορίζει τα κριτήρια και τους μηχανισμούς που καθορίζουν ποιο κράτος μέλος της ΕΕ είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης χορήγησης ασύλου. Καλεί, επομένως, τα κράτη μέλη να σημειώσουν πρόοδο όσον αφορά την προτεινόμενη μεταρρύθμιση της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ η οποία, μολονότι δεν είναι ενδεχομένως επαρκής, αποτελεί ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση·

29. επισημαίνει ότι το ισχύον σύστημα συνεπάγεται άνιση κατανομή των προσφύγων και μεταναστών μεταξύ των κρατών μελών, με αποτέλεσμα οι μεγαλύτερες πιέσεις να ασκούνται στα κράτη μέλη (κυρίως την Ελλάδα και την Ιταλία) τα οποία, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, δέχονται το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό αφίξεων. Η τρέχουσα κατάσταση προκαλεί κοινωνικές εντάσεις και δυσανεξία στις χώρες που βρίσκονται αντιμέτωπες με δυσανάλογους αριθμούς αφίξεων προσφύγων και παράτυπων μεταναστών, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, και δημιουργεί δευτερογενείς μεταναστευτικές μετακινήσεις εντός της ΕΕ. Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος είναι απαραίτητο να εξεταστεί —με τη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερόμενων ΤΠΑ— η μακροπρόθεσμη δυνατότητα μεταβίβασης της αρμοδιότητας επεξεργασίας των αιτήσεων χορήγησης ασύλου από το εθνικό επίπεδο στο επίπεδο της ΕΕ. Εξάλλου, η ΕτΠ καλεί τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, χωρίς, ωστόσο, να υπονομεύεται η ασφάλεια δικαίου·

30. θεωρεί εποικοδομητικό το σχέδιο για την αναλογική κατανομή των προσφύγων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, αν και αναγνωρίζει ότι, παρά τις προόδους, το σχέδιο δεν λειτουργεί ακόμη απολύτως αποτελεσματικά·

31. υποστηρίζει ότι η εφαρμογή της αρχής της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί προϋπόθεση για την ορθολογική διαχείριση του μεγάλου αριθμού αιτούντων άσυλο·

32. υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία που πρέπει να δοθεί στην προστασία των γυναικών (ιδίως των μητέρων και των εγκύων) και των παιδιών (ιδίως των ασυνόδευτων), που αποτελούν τις πλέον ευπαθείς ομάδες μεταξύ των προσφύγων. Στα δε κράτη μέλη όπου οι περιφέρειες είναι διοικητικά αρμόδιες για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, θα πρέπει να χορηγείται οικονομική βοήθεια προς τις εν λόγω περιφέρειες για τη φροντίδα των ανήλικων μεταναστών·

Νόμιμη μετανάστευση και ένταξη

33. επισημαίνει την ανάγκη δημιουργίας ασφαλών οδών εισόδου στην ΕΕ για τα άτομα που μεταναστεύουν νόμιμα ή που δικαιούνται, με βάση το διεθνές δίκαιο, ειδικό καθεστώς διεθνούς προστασίας (όπως π.χ. οι θεωρήσεις θέωρησης για ανθρωπιστικούς λόγους, η οικογενειακή επανένωση υπό την ευρεία έννοια ή τα προγράμματα ιδιωτικών χορηγιών). Για τον σκοπό αυτό, είναι απαραίτητες αφενός η εμπέδωση και αφετέρου η διεύρυνση των υπάρχουσών μορφών συνεργασίας με τρίτες χώρες, είτε πρόκειται για τις χώρες καταγωγής των μετακινούμενων ατόμων, είτε για τις χώρες από τις οποίες διέρχονται προκειμένου να

φτάσουν στην ΕΕ. Η δημιουργία κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στο έδαφος τρίτων χωρών αποτελεί σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και, κατά συνέπεια, πρέπει να αναληφθούν όλες οι απαραίτητες πρωτοβουλίες από την πλευρά της ΕΕ προκειμένου να επιτευχθούν αντίστοιχες συμφωνίες με τρίτες χώρες που θα εξασφαλίζουν τον πλήρη σεβασμό του δικαίου της ΕΕ και των διεθνών προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Παράλληλα, θα πρέπει να αναπτυχθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο οδηγιών και κανόνων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση όλων των απαραίτητων προϋποθέσεων για την εύρυθμη λειτουργία αυτών των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης·

34. θεωρεί προτεραιότητα την όσο το δυνατόν ταχύτερη και πληρέστερη ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών (νόμιμων μεταναστών και προσφύγων) στις κοινωνίες των κρατών μελών της ΕΕ. Η ένταξη αυτή θα πρέπει να είναι πολυεπίπεδη και συνεκτική. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αφενός οι τοπικές ιδιαιτερότητες των χωρών υποδοχής και αφετέρου οι ιδιαιτερότητες και η ποικιλομορφία (εθνική, γλωσσική, θρησκευτική κ.λπ.) των υπηκόων τρίτων χωρών. Κατά συνέπεια, η προσέγγιση χρειάζεται να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε περίπτωση·

35. διαπιστώνει ότι η επιτυχία των πολιτικών ένταξης δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις αρχές της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας ανδρών και γυναικών, της ανεκτικότητας, της ελευθερίας έκφρασης και του κράτους δικαίου, οι οποίες αποτελούν τους θεμέλιους λίθους των ευρωπαϊκών αξιών·

36. κρίνει σημαντική τη συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών και του ιδιωτικού τομέα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σε κάθε προσπάθεια κοινωνικής ένταξης των μεταναστών, χωρίς να λησμονείται το γεγονός ότι η αξιοπρεπής εργασία είναι εκ των ων ουκ άνευ για την ευόδωση κάθε προγράμματος κοινωνικής ένταξης. Με αυτά κατά νου, εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υφιστάμενες ορθές πρακτικές σε διεθνές επίπεδο, των οποίων η επιτυχία οφείλεται ακριβώς στην εξαρχής συμμετοχή του πληθυσμού των περιοχών υποδοχής·

37. θεωρεί εξόχως σημαντική τη συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χάραξη «χαρτών πορείας» με στόχο την πλήρη ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην κοινωνία. Εν προκειμένω, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπόψη της τις ορθές πρακτικές και τα πειραματικά σχέδια που υποστηρίζονται από διεθνείς οργανισμούς, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, και έχουν ήδη δρομολογηθεί από ευρωπαϊκές ΤΠΑ·

Ο ρόλος των ΤΠΑ και της ΕτΠ

38. υπογραμμίζει τον ιδιαίτερο ρόλο που μπορούν και πρέπει να διαδραματίζουν οι ΤΠΑ σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς. Οι ΤΠΑ αποτελούν τους επιτόπιους διαχειριστές όλων των ζητημάτων που σχετίζονται με τις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές. Επομένως, κρίνεται απαραίτητο να τους παρέχονται οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, πράγμα που απαιτεί τη χορήγηση στις ΤΠΑ —βάσει του πραγματικού έργου τους— κονδυλίου από τον προϋπολογισμό της ΕΕ αντίστοιχου προς τις αυξημένες ανάγκες που δημιουργεί η ευθύνη της ΕΕ για την προστασία των εξωτερικών της συνόρων και τη μετανάστευση. Η ενεργός συμμετοχή των υποεθνικών αρχών και οργάνων εκτιμάται ότι θα συμβάλει στη διαμόρφωση ενός συστήματος διακυβέρνησης ικανού να σχεδιάζει και να εφαρμόζει συνεκτικές και συντονισμένες πολιτικές μεταξύ των διαφόρων επιπέδων. Υπό αυτήν την έννοια, οι ΤΠΑ θα πρέπει να συμμετέχουν επίσης στη διαχείριση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης·

39. υπογραμμίζει, τέλος, τον ρόλο της ΕτΠ αφενός ως του κατεξοχήν θεσμικού οργάνου έκφρασης των ΤΠΑ σε επίπεδο ΕΕ και αφετέρου ως φορέα που μπορεί να προωθήσει έμπρακτα τον διάλογο, μέσω οργανισμών όπως η Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση (ARLEM) και η διάσκεψη των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (CORLEAP), με τις χώρες προέλευσης ή/και διέλευσης των προσφύγων και των μεταναστών.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενίσχυση της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας στην Ευρώπη»

(2018/C 247/02)

Εισηγητής: ο κ. Mart Vörkjaev (EE/ALDE), δήμαρχος Ράε

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας ⁽¹⁾, η ταχεία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών παγκοσμίως έχει επιφέρει βαθιές κοινωνικές αλλαγές και πλέον το Διαδίκτυο έχει εξελιχθεί σε βασική υποδομή η οποία μειώνει το κόστος της ανταλλαγής πληροφοριών και συμβάλλει στις καινοτομίες που, με τη σειρά τους, συνεισφέρουν στη βελτίωση της συνδεσιμότητας μεταξύ των ανθρώπων, των επιχειρήσεων και του κράτους·
2. επιδοκιμάζει το έργο της κοινής Πλατφόρμας για την Ευρυζωνικότητα μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας, την καλύτερη ρύθμιση και υλοποίηση της ψηφιακής συνδεσιμότητας και, ασφαλώς, την ενίσχυση της χρηματοδότησής τους σε ολόκληρη την Ευρώπη·
3. έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η τυπική σταθερή ευρυζωνική κάλυψη στην ΕΕ ανήλθε, το 2015, στο 97 % των κατοικιών (με μέσο ποσοστό αξιοποίησης 72 %), ενώ οι υπηρεσίες που βασίζονται σε ασύρματες τεχνολογίες κατέγραψαν ακόμη υψηλότερα επίπεδα εμβέλειας. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προστότητα των σταθερών ευρυζωνικών συνδέσεων στις αστικές και στις αγροτικές περιοχές·
4. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, σύμφωνα με την έβδομη έκθεση για τη συνοχή, χρειάζονται περισσότερες επενδύσεις δεδομένου ότι —παρόλο που οι βασικές ευρυζωνικές υπηρεσίες είναι προσβάσιμες σε όλα τα νοικοκυριά στην ΕΕ— τα πολύ ταχύτερα ευρυζωνικά δίκτυα πρόσβασης νέα γενιάς (NGA — Next Generation Access) είναι διαθέσιμα στο 40 % μόνον των κατοίκων αγροτικών περιοχών, σε σύγκριση με ποσοστό 90 % για τους κατοίκους των αστικών κέντρων·
5. επισημαίνει ότι το διαδίκτυο χαμηλών ταχυτήτων και η περιορισμένη διείσδυση στις αγροτικές περιοχές, αλλά και τα ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αραιοκατοικημένες περιοχές και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ θα μπορούσαν να αποτελέσουν τροχοπέδη στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για την περίοδο 2020 έως 2025. Κατά την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την επίτευξη των στόχων αυτών θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν, ετησίως, περίπου 146,5 δισεκατομμύρια ευρώ σε επίπεδο ΕΕ και, ταυτόχρονα, να δημιουργηθούν 2,4 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας·
6. συμφωνεί με την άποψη της G20 ⁽²⁾ ότι ο απώτερος στόχος που επιδιώκεται με την κάλυψη του ψηφιακού χάσματος είναι να δοθεί σε όλους τους πολίτες, χωρίς αποκλεισμούς, η δυνατότητα να επωφεληθούν επί ίσοις όροις από την ψηφιακή ανάπτυξη, τα πλεονεκτήματα της οποίας εκτείνονται από την ενίσχυση της αποδοτικότητας, μέσω μιας μεγαλύτερης κοινωνικής και οικονομικής ένταξης, έως την αύξηση των ευκαιριών συμμετοχής στη νέα οικονομία. Το ψηφιακό χάσμα έχει δύο διαστάσεις που είναι, συγκεκριμένα, η πρόσβαση σε ικανοποιητική ευρυζωνική συνδεσιμότητα, καθώς και η δυνατότητα και η παροχή κινήτρων για τη χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών·
7. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η επίλυση του προβλήματος του λεγόμενου «τελευταίου μιλίου» («the last mile») είναι εξαιρετικά σημαντική για την ανάπτυξη της ΕΕ, ως συνόλου, και προς τούτο απαιτείται η εφαρμογή ευέλικτων μέτρων·
8. υπογραμμίζει τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι υποδομές ΤΠΕ και η ευρυζωνική συνδεσιμότητα, σε συνδυασμό με την οικοδόμηση ικανοτήτων, στην αναδιάρθρωση των αγροτικών περιοχών ως απάντηση στη συρρίκνωση του πληθυσμού, καθότι η εγκατάλειψη της υπαίθρου και η περιθωριοποίηση των αγροτικών περιοχών αποτελούν ένα αυξανόμενο πρόβλημα σε όλη την επικράτεια της Ευρώπης·

⁽¹⁾ «World Development Report 2016: Digital dividends» (Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για την παγκόσμια ανάπτυξη το 2016: τα ψηφιακά μερίσματα).

⁽²⁾ «Digital infrastructure: Overcoming the Digital Divide in Emerging Economies» (Ψηφιακές υποδομές: υπέρβαση του ψηφιακού χάσματος στις αναδυόμενες οικονομίες), G20 Insights, Απρίλιος 2017.

Προβλήματα συνδεσιμότητας και πιθανές λύσεις

9. είναι της γνώμης ότι υπάρχουν πολλές σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν, όπως για παράδειγμα:

- η περιορισμένη συνδεσιμότητα πολύ υψηλής ταχύτητας όσον αφορά τις σταθερές και κινητές υποδομές σε ολόκληρη την ΕΕ,
- ο κίνδυνος να μην υπάρχει επαρκής ικανότητα αντιμετώπισης των ταχέων μεταβολών της αγοράς και των τεχνολογικών αλλαγών, όπως, λόγου χάρη, η ανάπτυξη του «διαδικτύου των πραγμάτων»,
- οι διοικητικές επιβαρύνσεις λόγω της υπερβολικής ρύθμισης και της έλλειψης συνέπειας, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις·

10. εκφράζει την ανησυχία της σχετικά με τη ζήτηση συνδεσιμότητας που παρουσιάζεται σε ορισμένους τομείς, γεγονός το οποίο καταδεικνύει την καθοριστική σημασία των σχολικών προγραμμάτων σπουδών και των προγραμμάτων ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) για τους ενήλικες. Στο πλαίσιο της ευρυζωνικής πρόσβασης δεν ανακύπτουν μόνον θέματα χρηματοδότησης, αλλά και θέμα ζήτησης για την ανάπτυξη και τη χρήση των υποδομών. Όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί, τα σχολεία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να είναι εξοπλισμένα με ευρυζωνικές συνδέσεις υψηλών ταχυτήτων·

11. επισημαίνει ότι, σε ορισμένες χώρες και περιφέρειες, οι περιορισμένες τεχνικές γνώσεις και η έλλειψη πληροφόρησης σχετικά τόσο με τις δυνατότητες χρηματοδότησης των ευρυζωνικών υποδομών όσο και με τις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές μπορούν επίσης να αποτελέσουν πρόβλημα·

12. χαιρετίζει θερμά τη δημιουργία κέντρων αριστείας με εξειδίκευση στην ευρυζωνικότητα (Broadband Competence Centres) και τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού, πτυχή η οποία θα πρέπει να αντικατοπτριστεί επίσης στον επόμενο προϋπολογισμό της ΕΕ·

13. θεωρεί αναγκαίο να συσταθούν σε όλα τα κράτη μέλη κέντρα αριστείας και να δημιουργηθεί ένα κοινό δίκτυο συνεργασίας και φρονεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με τα κέντρα αυτά προτού προχωρήσουν στην αναζήτηση λύσεων. Θα πρέπει να διενεργούνται εκ των προτέρων διαβουλεύσεις για την εξεύρεση βέλτιστων λύσεων βάσει των εκάστοτε ειδικών εθνικών και περιφερειακών περιστάσεων·

14. επικροτεί την «εργαλειοθήκη των πέντε σημείων» (five-point toolkit) για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ, η οποία αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη προόδου για τη βελτίωση της ευρυζωνικής κάλυψης·

15. παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή το πώς εκτυλίσσεται το δυναμικό της ιδέας των «έξυπνων χωριών», η οποία περιέχεται στη Δήλωση του Κορκ 2.0 με τίτλο «Βελτίωση της διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές». Πρόκειται για επενδύσεις στον τομέα των ΤΠΕ με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη διασφάλιση της πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες και υποδομές, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες·

16. εκφράζει, εν προκειμένω, την ικανοποίησή της, διότι, στις διατάξεις όσον αφορά την πρόσβαση στο δίκτυο, προσδίδεται μεγαλύτερη έμφαση στη διαμόρφωση, αφενός, ενός νομοθετικού πλαισίου που χαρακτηρίζεται από αναλογικότητα και, αφετέρου, συνθηκών ανταγωνισμού στον τομέα των υποδομών που ενθαρρύνουν τις επενδύσεις. Επικροτεί επίσης την έμφαση που προσδίδεται σε συνεργατικές λύσεις, με γνώμονα την αγορά και με σκοπό την προώθηση της εγκατάστασης υποδομών σε τοπικές κοινότητες και σε περιφέρειες που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιχειρηματικό ενδιαφέρον. Είναι σημαντικό η νομοθεσία για την πρόσβαση να συμβάλλει τόσο στην αποφυγή του ψηφιακού χάσματος για τα δίκτυα πολύ υψηλής δυναμικότητας όσο και στην ενίσχυση της εδαφικής συνοχής·

17. θεωρεί ότι είναι αναγκαίο, προς το συμφέρον του ανταγωνισμού τόσο στην αγορά σταθερών επικοινωνιών όσο και στην αγορά επικοινωνιών πέμπτης γενιάς, να υπάρξει διαχωρισμός των υπηρεσιών και των δικτύων, κατά το πρότυπο του τομέα της ενέργειας. Για παράδειγμα, σε ορισμένες χώρες της ΕΕ (Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο κ.ά.), οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών έχουν διαχωριστεί πλήρως από τη λειτουργία των δικτύων. Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι τα δίκτυα οπτικών ινών θα πρέπει να ανήκουν στις εταιρείες τηλεπικοινωνιών, των οποίων το επιχειρηματικό μοντέλο βασίζεται στην εξασφάλιση ισοτίμης πρόσβασης για όλους τους παρόχους υπηρεσιών. Αυτό θα επιτρέψει σε μεγάλο αριθμό παρόχων υπηρεσιών να δραστηριοποιηθούν στην αγορά, θα δώσει στους καταναλωτές τη δυνατότητα επιλογής υπηρεσιών βάσει της επιθυμητής σχέσης ποιότητας/τιμής και, επιπλέον, θα εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του εν λόγω τομέα·

18. είναι της γνώμης ότι αυτό θα εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για όλους σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη των δικτύων πέμπτης γενιάς. Εντούτοις, δεν θα πρέπει να υπάρχει εξάρτηση από τις βασικές υποδομές των εταιρειών τηλεπικοινωνιών που κυριαρχούν στην αγορά. Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίξει την ανάπτυξη ανοικτών δικτύων και να καθοδηγήσει τα κράτη μέλη προς αυτήν την κατεύθυνση, έτσι ώστε όλα τα νέα και τα υπάρχοντα δίκτυα οπτικών ινών να είναι ανεξάρτητα από τους αντίστοιχους παρόχους υπηρεσιών·

19. τονίζει ότι είναι σημαντικό να πραγματοποιηθούν πιο ακριβείς γεωγραφικές έρευνες σχετικά τόσο με τις υφιστάμενες υποδομές όσο και με τα μελλοντικά σχεδιαζόμενα έργα για σκοπούς ανάλυσης της αγοράς, αλλά και προσδιορισμού των περιοχών με ανεπαρκή κάλυψη. Δεδομένου ότι οι εν λόγω γεωγραφικές περιοχές ευρίσκονται συνήθως σε αραιοκατοικημένες και σε λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες, η αποτελεσματικότητα της δημόσιας χρηματοδότησης μπορεί να αυξηθεί με τον ορθό εντοπισμό της·

20. τάσσεται υπέρ της θέσπισης στα κράτη μέλη νομοθετικών διατάξεων οι οποίες θα εξασφαλίζουν μια όσο το δυνατόν πιο ευέλικτη χρήση των υφιστάμενων υποδομών (δίκτυα ηλεκτροδότησης, ηλεκτρικοί πυλώνες κ.λπ.) κατά την ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων, ούτως ώστε να εξοικονομούνται, κατ' αυτόν τον τρόπο, χρήματα και χρόνος όταν κατασκευάζονται οι νέες υποδομές ευρυζωνικών δικτύων·

21. υπογραμμίζει ότι, κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, προβλέπεται η διάθεση 14 δισεκατομμυρίων ευρώ από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) για την κατασκευή υποδομών ευρυζωνικότητας·

22. υποστηρίζει την προώθηση της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας μέσω της ενίσχυσης της πολιτικής για τη συνοχή, μεταξύ άλλων προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις σοβαρότερες αδυναμίες της αγοράς στις αγροτικές αραιοκατοικημένες περιοχές της ΕΕ. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται η αύξηση των χρηματοδοτικών μέσων (όπως π.χ. η χρηματοδότηση δανείων) σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με άλλες αναπτυξιακές τράπεζες·

23. υποστηρίζει την ενίσχυση του ρόλου του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) και του ΕΤΣΕ στη χρηματοδότηση δημοσιονομικών μέσων και συνδυαστικών μηχανισμών (συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοπιστωτικά μέσα) για την αντιμετώπιση των ηπιότερων αδυναμιών της αγοράς, όπως της έλλειψης χρηματοδότησης ιδίων κεφαλαίων για μικρότερα έργα σε πιο βιώσιμους τομείς. Αυτές οι συμπληρωματικές παρεμβάσεις θα εξασφαλίσουν υψηλής ποιότητας ευρυζωνική συνδεσιμότητα σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ·

24. συνιστά τη χρήση μιας κοινής πλατφόρμας ευρυζωνικότητας, ως μέσου συνεργασίας, και την ενθάρρυνση της συμμετοχής της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (REGIO) στις εργασίες της εν λόγω πλατφόρμας·

25. υποστηρίζει την προώθηση της αξιοποίησης των ενωσιακών προγραμμάτων και την ανάπτυξη νέων προεγγύσεων για τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με στόχο την υλοποίηση επενδύσεων στην ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων·

26. επαναλαμβάνει το αίτημά της σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει —στις περιοχές όπου οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν ενδιαφέρονται για την πραγματοποίηση επενδύσεων και οι μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εκπλήρωση των απαιτήσεων— να αναπτυχθούν πιο απλουστευμένα μοντέλα, ούτως ώστε οι μικρές επιχειρήσεις να μπορούν να επενδύουν ευκολότερα με στόχο την εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων για αυτές τις ανεπαρκώς εξυπηρετούμενες περιοχές, ή να αναγνωριστούν τα έργα ανάπτυξης ευρυζωνικών δικτύων ως υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ⁽³⁾·

27. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να απλουστευτούν οι διαδικασίες, δεδομένου ότι η τεχνολογία αναπτύσσεται ταχύτερα από ό, τι οι αντίστοιχες υποδομές·

28. φρονεί ότι δεόντως αποτελεσματικά αναπτυξιακά σχέδια για την ανάπτυξη της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας μπορούν να καταρτίζονται μόνον στο πλαίσιο συναίνεσης μεταξύ των εταιρειών τηλεπικοινωνιών, των κρατών, καθώς και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, στοιχείο το οποίο θα εξασφαλίσει τη συνεκτικότητα των συμφερόντων όλων των κρατών, των δήμων και των περιφερειών. Στις χώρες στις οποίες έχει επιτευχθεί αυτού του τύπου η συναίνεση (Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο κ.ά.), η ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων βρίσκεται ήδη σε πολύ πιο προχωρημένο στάδιο. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία, υπάρχει κίνδυνος η ευρυζωνική κάλυψη να παραμείνει ανεπαρκής σε περιοχές εκτός των αστικών κέντρων·

29. επιδοκιμάζει την εξαιρετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων σχετικά με τη δημιουργία Ταμείου για την ανάπτυξη της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας και συνιστά την ταχεία υλοποίησή της. Ευελπιστεί ότι το συγκεκριμένο ταμείο θα συμβάλει στη χρηματοδότηση έργων κυρίως μικρής κλίμακας και στην εξάλειψη των «Λευκών ζωνών» (σημεία χωρίς κάλυψη κινητής τηλεφωνίας)·

30. υπενθυμίζει τις συστάσεις που έχει διατυπώσει η ΕτΠ προς την Ομάδα υψηλού επιπέδου για την απλούστευση μετά το 2020, στις οποίες επισημαίνεται η ανάγκη εναρμόνισης των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ, με τις διατάξεις που διέπουν τα κεντρικά διαχειριζόμενα προγράμματα. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει

⁽³⁾ COR-2016-02880.

την έκκλησή της να αξιολογηθεί κατά πόσον ένα μέρος ή το σύνολο των δαπανών που εκτελούνται στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ θα μπορούσαν, ανάλογα με την περίπτωση, να εξαιρεθούν από τις διαδικασίες κρατικών ενισχύσεων για την περίοδο μετά το 2020. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΤΠ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι οι συστάσεις της σχετικά με την ανάγκη καθορισμού κοινών ορισμών για τη σύγκριση και τον συνδυασμό κονδυλίων ελήφθησαν υπόψη από την Ομάδα υψηλού επιπέδου ⁽⁴⁾.

31. εμμένει στην άποψη ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων θα πρέπει να συντονίζονται με τους ποικίλους διαθέσιμους πόρους της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας· εκφράζει επίσης την ανησυχία της σχετικά με τον αριθμό των προσωρινών δηλώσεων που έχουν απορριφθεί, γεγονός το οποίο έχει, εντέλει, ως συνέπεια να επιβραδύνεται ή ακόμη και να παρεμποδίζεται η συνεκτίμηση των επενδύσεων και, ως εκ τούτου, ευθύνεται για τους αργούς ρυθμούς ανάπτυξης ευρυζωνικών συνδέσεων στις εν λόγω περιοχές·

32. εκφράζει την ικανοποίησή της —όπως διατυπώνεται, επίσης, στις συστάσεις της προς την Ομάδα υψηλού επιπέδου για την απλούστευση— για το γεγονός ότι αναλύεται επίσης η αρχή της διαφοροποιημένης προσέγγισης. Μια τέτοια είδους προσέγγιση εξασφαλίζει τη δυνατότητα να μειωθεί σημαντικά ο διοικητικός φόρτος και να ληφθούν καλύτερα υπόψη οι ιδιαιτερότητες του πλαισίου εφαρμογής στις εν λόγω περιφέρειες και, συνεπώς, να διευκολυνθεί η τοποκεντρική προσέγγιση και να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις που εστιάζονται ειδικά στην ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων·

33. συνιστά την όσο το δυνατόν πιο γρήγορη ανάπτυξη ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων, με την ευρύτερη δυνατή γεωγραφική κάλυψη, προκειμένου να δημιουργηθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την κοινωνία των gigabit, να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο οι ευκαιρίες που προσφέρει η ψηφιακή ενιαία αγορά και να ενθαρρυνθεί κατ' αυτόν τον τρόπο η ανάπτυξη όλων των κρατών μελών σε αυτόν τον τομέα. Προκειμένου να εκπληρωθεί ο στόχος αυτός, πρέπει να υιοθετηθούν διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξεύρεση των κατάλληλων λύσεων, διότι η σύνδεση όλων των νοικοκυριών στο δίκτυο οπτικών ινών συνιστά ενδεχομένως δαπανηρή και χρονοβόρα διαδικασία, ιδιαίτερα σε αραιοκατοικημένες περιοχές·

34. ανεξάρτητα από τις καλωδιακές συνδέσεις, στους διάσπαρτους οικισμούς και στις μη προσβάσιμες τοποθεσίες, κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει σχετικός προβληματισμός και να αξιολογηθούν οι δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν οι κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες, οι δορυφορικές ευρυζωνικές επικοινωνίες, καθώς και η ανάπτυξη δημόσιων ασύρματων (Wi-Fi) δικτύων σε δημόσιους χώρους και σε δημόσιες εγκαταστάσεις, υπό το πρίσμα της πρωτοβουλίας «WIFI4EU». Με την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων επιταχύνεται η ανάπτυξη του δικτύου και, συγχρόνως, εξοικονομούνται χρήματα, αλλά πρέπει, ωστόσο, να επιδιώκεται μια επαρκώς μελετημένη και συστηματική προσέγγιση, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω λύσεις ανταποκρίνονται στις εκάστοτε ανάγκες και οι εφαρμοζόμενες τεχνολογίες μπορούν να χρησιμοποιούνται μακροπρόθεσμα·

35. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που ανακύπτουν λόγω της ταχείας επέκτασης των δικτύων επικοινωνίας πέμπτης γενιάς, σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του ραδιοφάσματος, δεδομένου ότι, για την τεχνολογία πέμπτης γενιάς, απαιτούνται δίκτυα υψηλών επιδόσεων σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ. Είναι πολύ σημαντικό να υιοθετηθεί μια κοινή προσέγγιση σε ό,τι αφορά την κατανομή των αδειών (άδειες χρήσης) για τις υψηλότερες συχνότητες που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον (ραδιοφάσμα), γεγονός το οποίο εξασφαλίζει επίσης, όπου χρειάζεται, μεγαλύτερη κανονιστική προβλεψιμότητα για την κοινή χρήση του φάσματος και περισσότερη ευελιξία, ούτως ώστε να καλυφθούν —σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο— οι διαφορές στη ζήτηση για εναρμονισμένες ζώνες ραδιοφάσματος·

36. επικροτεί τα κύρια μέτρα που προτείνονται στον Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, όπως η εισαγωγή νέων διατάξεων για τη στήριξη της ανάπτυξης δικτύων πολύ υψηλών ταχυτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη, χάρη στα οποία μπορούν να επιτευχθούν ταχύτητες της τάξης των gigabits ανά δευτερόλεπτο, η επέκταση του πεδίου εφαρμογής του νομικού πλαισίου προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό τα νέα μέσα επικοινωνίας που είναι γνωστά ως «επιφυσείς υπηρεσίες» («over-the-top services»), καθώς και η παροχή στους τελικούς χρήστες αποδοτικών διαδικτυακών συνδέσεων σε προσιτές τιμές·

37. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη θεσμοθέτηση του διαγωνισμού «Ευρωπαϊκά δίκτυα ευρυζωνικότητας» (European Broadband Awards) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο οποίος συμβάλλει στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και εναλλακτικών λύσεων για τη διευθέτηση του ζητήματος της ευρυζωνικής κάλυψης.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ COR-2017-04842-00-00-PAC-TRA (EL).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενδιάμεση αξιολόγηση του ΕΚΤ για την προετοιμασία της πρότασης για την περίοδο μετά το 2020»

(2018/C 247/03)

Εισηγήτρια: η κ. Catuscia Marini (IT/PES), περιφερειάρχης Ούμπριας

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Πολιτική συνοχής

1. εφιστά την προσοχή στη σημασία της περιφερειακής πολιτικής συνοχής ως θεμελιώδους πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζεται στις συνθήκες της ΕΕ, δεδομένου ότι αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης με τη συμμετοχή και την έγχυση όλων των βαθμίδων διακυβέρνησης και λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφικές ιδιαιτερότητες·
2. υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική συνοχής συγκαταλέγεται στις πιο παρακολουθούμενες και αξιολογούμενες ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως εύκολα επαληθεύεται από τις πολυάριθμες εκθέσεις αξιολόγησης που πραγματοποιούνται καθώς και από τα πορίσματα των εκθέσεων συνοχής που εκπονούνται περιοδικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συζητούνται σε διάφορα φόρουμ·
3. επισημαίνει τον καθολικό χαρακτήρα της πολιτικής αυτής, με αποτέλεσμα να είναι ευρέως γνωστή στους πολίτες, συμβάλλοντας έτσι σε μια θετική εικόνα της Ευρώπης από τους ίδιους τους πολίτες, σε μια ιστορική περίοδο κατά την οποία η ΕΕ έχει μεγάλη ανάγκη για τη βελτίωση της εικόνας της·
4. εκτιμά ότι είναι σημαντικό να καθιερωθεί ένα νέο κοινό στρατηγικό πλαίσιο που να καλύπτει όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές, με τη διατήρηση των υφιστάμενων πολυταμειακών μέσων επίτευξης εδαφικών στόχων (ΤΑΠΤΚ/Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων και ΟΕΕ/Ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις)· θεωρεί εξίσου σημαντικό έναν ισχυρό κανονισμό περί κοινών διατάξεων που θα καλύπτει όλα τα ΕΔΕΤ, ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες συνέργειες μεταξύ των πολιτικών που ακολουθούν συμπληρωματικούς στόχους·
5. παραπέμπει σε πρόσφατες γνωμοδοτήσεις της με θέμα, η πρώτη, το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή ⁽¹⁾, που υιοθετήθηκε τον Μάιο του 2018, και η δεύτερη, την απλούστευση ⁽²⁾, που υιοθετήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018, στις οποίες περιγράφονται οι κύριες κατευθυντήριες γραμμές για περαιτέρω βελτίωση της πολιτικής, με έμφαση στον πιο αποφασιστικό προσανατολισμό προς τα αποτελέσματα και στη μεγαλύτερη απλούστευση·
6. έχει, εντούτοις, επίγνωση των ανεπαρκών αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου της πολιτικής για τη συνοχή, πράγμα που εφόσον δεν οδηγήσει σε επαρκή αξιοποίηση αυτής της πολιτικής επηρεάζει αρνητικά την κοινή γνώμη όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία·
7. ζητεί, συνεπώς, την ανάπτυξη ενός πιο αποφασιστικού και χωρίς αποκλεισμούς μηχανισμού επικοινωνίας, ικανού να δημιουργήσει μια θετική και ελκυστική επιχειρηματολογία σχετικά με τη χρήση των ταμείων.

Ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

8. υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) ήταν το πρώτο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ που θεσπίστηκε στη Συνθήκη της Ρώμης (1957) και παραμένει το βασικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με άμεσο θετικό αντίκτυπο στους πολίτες σχετικά με τις πολιτικές απασχόλησης, κοινωνικής ένταξης και παιδείας, ενώ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη μεταρρύθμιση των δημοσίων διοικήσεων και της δικαστικής εξουσίας. Συνεπώς, το ΕΚΤ προωθεί την πλήρη απασχόληση, αποσκοπεί στη βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας και των ίσων ευκαιριών, προωθεί την κοινωνική ένταξη, μειώνει τις ανισότητες στα ποσοστά απασχόλησης αφενός μεταξύ και εντός των ευρωπαϊκών περιφερειών και, αφετέρου, μεταξύ των διαφόρων πόλεων και των αγροτικών περιοχών·

⁽¹⁾ COR 1814/2016.

⁽²⁾ COR 4842/2017.

9. επισημαίνει τον θετικό αντίκτυπο της υλοποίησης των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ: εκτιμάται ότι, κατά την περίοδο 2007-2014, χάρη στην υποστήριξη του ΕΚΤ, 9,4 εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες βρήκαν εργασία και 8,7 εκατομμύρια απέκτησαν επαγγελματικές δεξιότητες ⁽³⁾.

10. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι πολλά κράτη μέλη έχουν μειώσει τη συγχρηματοδότηση μέτρων του ΕΚΤ —συχνά, επίσης ως αποτέλεσμα των πολιτικών δημοσιονομικής εξυγίανσης— και, συνεπώς, ζητεί από τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για την εξασφάλιση επαρκούς εθνικής συγχρηματοδότησης·

11. επισημαίνει, ωστόσο, τον ρόλο ενός «αυτόματου σταθεροποιητή» —που ενισχύθηκε τα τελευταία χρόνια της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού— τον οποίο διαδραμάτισε το ΕΚΤ στη στήριξη των μέτρων του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, αποδεικνύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο επαρκή ευελιξία, μέσω της αύξησης της ενωσιακής συγχρηματοδότησης και της διαφοροποίησης της προχρηματοδότησης, για την προστασία των κοινωνικών επενδύσεων σε περιοχές που υφίστανται ασύμμετρους οικονομικούς κλυδωνισμούς, καθώς και στην αντιμετώπιση κλήσεων και παρεμβαίνοντας υπέρ των πλέον ευάλωτων και ευπαθών ομάδων·

12. ζητεί να υπάρξει μεγαλύτερη σύζευξη του ποσοστού των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων με τα χορηγούμενα χρηματοδοτικά κονδύλια. Υπογραμμίζει δε ότι μια πιο εδαφικά στοχευμένη και περισσότερο τοποκεντρική προσέγγιση όσον αφορά τη χρήση των ταμείων θα μεγιστοποιήσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης ενίσχυσης·

13. επισημαίνει επίσης ότι ο ρόλος του ΕΚΤ, όσον αφορά το συνολικό μερίδιο των δημοσίων επενδύσεων σε κοινωνικές πολιτικές, παραμένει ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι οι ελάχιστες ελλείψεις επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές εκτιμώνται σε 100-150 δισεκατ. ευρώ ετησίως στην ΕΕ, ποσό το οποίο αντιπροσωπεύει συνολική έλλειψη επενδύσεων 1,5 τρις. ευρώ κατά την περίοδο 2018-2030. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) δεν αντισταθμίζει αυτήν την έλλειψη παρά σε πολύ περιορισμένο βαθμό, καθώς σήμερα μόλις το 4 % της εγκεκριμένης χρηματοδότησης υποστηρίζει έργα κοινωνικών υποδομών. Η ΕΤΠ υπογραμμίζει την ανάγκη επίτευξης ισορροπίας και αποφυγής των αλληλοεπικαλύψεων μεταξύ των σχεδιαζόμενων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ επενδύσεων στο κοινωνικό κεφάλαιο και τις κοινωνικές επενδύσεις και τις επενδύσεις στις δεξιότητες και στο ανθρώπινο κεφάλαιο στο πλαίσιο ενός δυναμικού μελλοντικού ταμείου InvestEU·

14. επικροτεί τα μέτρα που θεσπίστηκαν κατά την περίοδο 2014-2020 για την ενίσχυση του ρόλου του ΕΚΤ —τόσο για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης όσο και για την κοινωνική ένταξη— όπως η παροχή μιας ελάχιστης εγγυημένης ποσόστωσης για το ΕΚΤ, ειδικές παρεμβάσεις υπέρ της Πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ), έμφαση στα αποτελέσματα και στις επιδόσεις·

15. υπογραμμίζει τα θετικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί μέχρι στιγμής στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, όπως προκύπτει από την *Strategic Report 2017* (Στρατηγική Έκθεση 2017): 4,2 εκατομμύρια άνεργοι και 2,1 εκατομμύρια ανενεργά άτομα συμμετείχαν σε δράσεις σχετικά με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας· επενδύσεις ύψους 14,6 δισεκατομμυρίων ευρώ στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση, με 700 000 άτομα να έχουν βελτιώσει τις δεξιότητές τους και 634 000 άτομα με αναπηρίες να έχουν βρει μια θέση εργασίας·

16. επισημαίνει την υψηλή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του ΕΚΤ την προηγούμενη και την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, καθώς οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ έφεραν σε πολλά κράτη μέλη και περιφέρειες απτά και ποσοτικοποιήσιμα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση ζητημάτων όπως τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η δημογραφική πτώση και η φτώχεια που θεωρούνται ευρωπαϊκές προτεραιότητες στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

17. υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι να διατεθεί ένα σημαντικό μέρος των πόρων για την ενίσχυση και την ανάπτυξη ικανοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών δημόσιων διοικήσεων, προκειμένου να υποστηριχθούν κατά την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το σχέδιο μεταρρύθμισης του κάθε κράτους μέλους·

18. εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία της για τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μέτρων που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης των περιθωριακών και των αγροτικών περιοχών, επιδεικνύοντας μεγαλύτερη προσοχή στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε υποβαθμισμένες αστικές και αγροτικές περιοχές, ιδίως όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ένταξη των νέων·

⁽³⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Ex-post evaluation of the 2007-2013 ESF Programmes» (Εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων του ΕΚΤ κατά την περίοδο 2007-2013) (SWD(2016) 452 final)

Κοινωνική διάσταση των ευρωπαϊκών πολιτικών

19. θεωρεί ότι ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων είναι σημαντικός για τη συμβολή της ΕΕ στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο, στην καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, στην προσαρμογή των πολιτών στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, στη βελτίωση των δεξιοτήτων τους για να αντεπεξέλθουν στην ψηφιακή επανάσταση, στην προστασία τους από τις ολοένα αυξανόμενες απειλές και αβεβαιότητες εντός και εκτός των συνόρων της ΕΕ·

20. επαναλαμβάνει τη σημασία που έχει για τις παραμεθόριες περιφέρειες η προαγωγή της διασυνοριακής κινητικότητας των εργαζομένων, μέσω της εξάλειψης των φραγμών στο εργατικό δίκαιο και την κοινωνική ασφάλιση (κατάργηση των φορολογικών εμποδίων, εξαγωγή των παροχών ανεργίας και δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων). Επαναλαμβάνει επίσης ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον τομέα της παροχής συμβουλών σε μετακινούμενους εργαζομένους που χρησιμοποιούν τις Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης (EURES) ή υφιστάμενες διασυνοριακές δομές ⁽⁴⁾·

21. υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος θέτει την κοινωνική διάσταση στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ατζέντας. Υπογραμμίζει, εν προκειμένω, την ανάγκη συντονισμού των στρατηγικών και των στόχων που απαιτούνται μεταξύ του κοινωνικού πυλώνα και του ΕΚΤ ⁽⁵⁾ και ζητεί να αντικατοπτριστούν στα προγράμματα που υποστηρίζει το ΕΚΤ όσες από τις 20 βασικές αρχές που περιέχονται στον πυλώνα κρίνονται ενδεδειγμένες προς τον σκοπό αυτό·

22. συνιστά η εφαρμογή των αρχών του κοινωνικού πυλώνα στον προγραμματισμό του ΕΚΤ να λαμβάνει δεόντως υπόψη την ανάγκη ανάπτυξης ολοκληρωμένων δράσεων που να αντικατοπτρίζουν τις εδαφικές ιδιαιτερότητες και τις μεσοπρόθεσμες τάσεις της αγοράς εργασίας της ΕΕ, όπως αυτές διατυπώνονται από την τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση και διαφαίνονται με βάση τις εργασιακές προοπτικές στην ΕΕ·

23. υπογραμμίζει τις ισχυρές πτυχές ολοκλήρωσης μεταξύ του κοινωνικού πυλώνα και της πολιτικής συνοχής, δεδομένου ότι η τελευταία —χάρη στο ιδιαίτερο μοντέλο πολυεπίπεδης διακυβέρνησής της— μπορεί να συμβιβάσει την υλοποίηση έργων ευρωπαϊκού «τύπου» με τον σεβασμό των «κοινωνικών συμβάσεων» που χαρακτηρίζουν κάθε κράτος μέλος·

24. κρίνει απαραίτητο η συζήτηση για τον κοινωνικό πυλώνα να συμπληρωθεί με μια πρώτη αξιολόγηση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων εφαρμογής του θεματικού στόχου 9 («Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας»), σε συνδυασμό με τα πρότυπα κοινωνικής πρόνοιας των διαφόρων κρατών μελών και τις κρίσεις/μετασχηματισμούς που αυτά διέρχονται, λαμβανομένου υπόψη του στοιχείου ότι θα ήταν δύσκολο να κατανοηθεί η συμβολή του στόχου αυτού στον «πυλώνα» χωρίς να γίνεται αναφορά στην πραγματική κατάσταση·

25. ζητεί να αποφευχθούν πιθανές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ ενός μελλοντικού προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των δυνητικών τομέων στήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που άπτονται των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, μέσα από μια θεματική συγκέντρωση, η οποία βασίζεται, επί του παρόντος, στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και, σε μεταγενέστερο στάδιο, θα στηριχθεί στη διάδοχη στρατηγική της. Προς τούτο, ζητεί να οριστεί το εύρος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που δικαιούνται στήριξη εκ μέρους της ΕΕ βάσει των αρμοδιοτήτων και της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ, καθώς και να εφαρμοστεί μια σαφής διάκριση μεταξύ της επιλέξιμης στήριξης βάσει της πολιτικής συνοχής (άρθρο 175) και της επιλέξιμης χρηματοδοτικής στήριξης βάσει της διοικητικής συνεργασίας (άρθρο 197)·

Συστάσεις για την περίοδο μετά το 2020

26. ελπίζει ότι η διαδικασία για τον ορισμό της πρότασης για το επόμενο ΠΔΠ (πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο) θα δρομολογηθεί εγκαίρως, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η κατάλληλη συμμετοχή των πολιτών και των βασικών ενδιαφερομένων φορέων, αποφεύγοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, χρονοβόρες διαδικασίες στην υιοθέτηση κανονισμών και κατευθυντήριων γραμμών που καθυστέρησαν την έναρξη της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού·

27. υπενθυμίζει, σε συνέχεια της μελέτης της ΕτΠ με θέμα «Τρέχουσα κατάσταση και μελλοντικές προκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής στις πόλεις και τις περιφέρειες της Ευρώπης», τον αυξανόμενο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το ΕΚΤ κατά τα προσεχή έτη, ιδίως όσον αφορά τις προκλήσεις που θέτουν τα εξής: η μακροχρόνια ανεργία, η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, η γήρανση του πληθυσμού και η περιθωριοποίηση εσωτερικών, απόκεντρων και μεθοριακών περιοχών, η πληθυσμιακή συρρίκνωση της υπαίθρου, οι δημογραφικές αλλαγές λόγω της μετανάστευσης, η ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού στις αστικές περιοχές, ορισμένες ελλείψεις δεξιοτήτων και η προσαρμογή της γενικής, της επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην τεχνολογική εξέλιξη, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των μειονεκτουσών ομάδων, η προαγωγή της εκπαίδευσης —από την προσχολική

⁽⁴⁾ COR 1319/2014

⁽⁵⁾ COR-03141/2017.

εκπαίδευση μέχρι την επιμόρφωση των ηλικιωμένων ατόμων— και τα μέτρα στήριξης για ενήλικες με χαμηλό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων, καθώς και η προσαρμογή των εκπαιδευτικών προδιαγραφών στις ανάγκες της αγοράς εργασίας της ΕΕ·

28. επιμένει ότι πρέπει να υπάρχει συμπληρωματικότητα μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠΠ) και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), ως μέρους των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), καθότι το ΕΤΠΠ αποτελεί μηχανισμό χορήγησης βραχυπρόθεσμης βοήθειας, ενώ τα μακροπρόθεσμα μέτρα υποστηρίζονται από τα ΕΔΕΤ και μπορούν να λειτουργήσουν ως μέτρα παρακολούθησης στα πεδία δράσης του ΕΤΠΠ·

29. υπογραμμίζει την ιστορική σημασία της τρέχουσας ψηφιακής επανάστασης και τις συνέπειες της έντονης αναδιάρθρωσης της αγοράς εργασίας που η ίδια δρομολογεί και θα δρομολογήσει ακόμη περισσότερο στο μέλλον, επισημαίνοντας τις προκλήσεις που θέτει αυτό το φαινόμενο στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης όσον αφορά την προσαρμογή στις νέες απαιτούμενες δεξιότητες και την ενίσχυση των ευκαιριών μάθησης που προσφέρονται σε όλους τους πολίτες σε κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα, είτε πρόκειται για τη γενική εκπαίδευση, είτε για την επαγγελματική κατάρτιση ή την τριτοβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση·

30. προτείνει να καθοριστεί στο μέλλον, στο πλαίσιο του ΕΚΤ, ένα σύνολο βασικών μέτρων, ώστε να εξασφαλίζεται στους λιγότερο ευνοημένους νέους η πρόσβαση σε ένα ελάχιστο επίπεδο σπουδών και να τους προσφέρονται τα αναγκαία μέσα για την απόκτηση κατάλληλου επιπέδου δεξιοτήτων·

31. θεωρεί ιδιαίτερα σκόπιμο να εξασφαλιστεί η αναγκαία ευελιξία ώστε ο προγραμματισμός του ΕΚΤ να μπορεί να προσαρμόζεται στις νέες προκλήσεις που ενδέχεται να προκύψουν·

32. επιβεβαιώνει την ανάγκη να υποστηριχθεί αυτή η ψηφιακή επανάσταση με την ενθάρρυνση της ενοποίησης των επενδύσεων στον ψηφιακό χώρο, αφενός, και των παρεμβάσεων στους ανθρώπους, αφετέρου, συμπεριλαμβανομένων και όσων δραστηριοποιούνται σε τοπικούς και σε περιφερειακούς δημόσιους οργανισμούς·

33. θεωρεί, επομένως, ότι οι προκλήσεις που θέτει η ανάγκη για προσαρμογή στις τεχνολογικές αλλαγές και η παγκοσμιοποίηση απαιτούν, προκειμένου να αντιμετωπιστούν επιτυχώς, την ολοκληρωμένη συνδρομή των διαφόρων ευρωπαϊκών μέσων παροχής κινήτρων και υποστήριξης, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν με αμοιβαία ενισχυόμενο τρόπο για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στις αντίστοιχες στρατηγικές εξύψνης εξειδίκευσης (*smart specialisation strategies*)·

34. είναι πεπεισμένη ότι, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, το ΕΚΤ είναι σκόπιμο να παραμείνει αναπόσπαστο τμήμα των ΕΔΕΤ και βασική συνιστώσα της περιφερειακής πολιτικής συνοχής, ώστε να αξιοποιηθεί κάθε δυνατή συνέργεια στο πεδίο της ένταξης με δράσεις που χρηματοδοτούνται από τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία καθώς και τα ταμεία αγροτικής ανάπτυξης. Το ΕΚΤ πρέπει να αλληλεπιδρά ουσιαστικά με άλλα διαρθρωτικά ταμεία —ιδίως δε με το ΕΤΠΑ— με σκοπό την επίτευξη μιας ολοκληρωμένης περιφερειακής πολιτικής, μέσω κοινών μέτρων στο πλαίσιο διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων·

35. είναι επίσης πεπεισμένη ότι το ΕΚΤ θα πρέπει να παραμείνει ένα ταμείο επιμερισμένης διαχείρισης και, κατά συνέπεια, απορρίπτει κατηγορηματικά κάθε πρόταση που αποσκοπεί στο να συνδέσει το ΕΚΤ με ένα μοντέλο άμεσης διαχείρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως απορρίπτεται, επίσης, οποιαδήποτε δυνατότητα συγκέντρωσης υπό την αποκλειστική ευθύνη των κρατών μελών, εκτός αν αυτό προκύπτει κατ' ανάγκη από τις θεσμικές ρυθμίσεις του εκάστοτε κράτους μέλους·

36. πιστεύει ότι ένας σημαντικός παράγοντας επιτυχίας για την εφαρμογή του ΕΚΤ είναι η προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, η οποία καθιστά δυνατή την καλύτερη προσαρμογή των παρεμβάσεων στις ανάγκες των δικαιούχων, εφαρμόζοντας τη μέθοδο της εταιρικής σχέσης μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων της εκάστοτε περιοχής·

37. ζητεί τη θέσπιση ειδικών μηχανισμών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, για το συντονισμό μεταξύ του ΕΚΤ και των άλλων ΕΔΕΤ και λοιπών μέσων. Αυτοί οι μηχανισμοί πρέπει να επιτρέπουν συμπληρωματικότητες στο επίπεδο των δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων στήριξης από πολλαπλές πηγές χρηματοδότησης στο πλαίσιο της ίδιας δραστηριότητας·

38. συμφωνεί με την προοπτική ενσωμάτωσης στο ΕΚΤ άλλων ταμείων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης (ΕΚΤ + ή γενικό ταμείο), με την προϋπόθεση ότι τούτο θα μπορούσε να οδηγήσει σε επίτευξη συνεργειών και ότι τα εν λόγω ταμεία πρέπει και αυτά να ακολουθούν το μοντέλο της επιμερισμένης διαχείρισης. Αυτές οι συνέργειες θα ήταν ιδιαίτερα εμφανείς στην περίπτωση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), το οποίο λειτουργεί στη βάση μοντέλου επιμερισμένης διαχείρισης·

39. επισημαίνει ότι το ΕΚΤ θα συνεχίσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο όσον αφορά τόσο την αντιμετώπιση του προβλήματος της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην απασχόληση, όσο και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων αυτών·

40. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι ανάγκες των επιχειρήσεων σε δεξιότητες στις διάφορες περιφέρειες μπορούν να εξασφαλιστούν μέσω της περιφερειακής προσαρμογής του ΕΚΤ, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων όσον αφορά τις δεξιότητες και με την αντιστοίχιση των απόρων που αναζητούν εργασία με τους εργοδότες. Σε περιφερειακό επίπεδο, το ΕΚΤ είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, διότι μπορεί να εξασφαλίσει ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Είναι εξίσου σημαντικό για την προσαρμογή ορισμένων τομέων, όπως, λόγω χάρη, αυτών που αντιμετωπίζουν μείζονες προκλήσεις ως συνέπεια της ψηφιοποίησης·

41. εκφράζει, ταυτόχρονα, ανησυχία ότι η δημιουργία του γενικού ΕΚΤ θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα μια συνολική μείωση των πόρων υπέρ της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, ή και την αποδυνάμωση του ρόλου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον προγραμματισμό και στη διαχείριση αυτών των ταμείων·

42. συμμερίζεται την ανάγκη μεγαλύτερης προβολής του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΠΔΠ, θεωρώντας σκόπιμο —στο πλαίσιο του τομέα που αφορά την πολιτική συνοχής— να δημιουργηθούν επιμέρους υποτομείς για την οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή αντιστοίχως, επιδιώκοντας, γενικά, μεγαλύτερη διαφάνεια της διάρθρωσης του ΠΔΠ, έτσι ώστε οι Ευρωπαίοι πολίτες να μπορούν να αντιλαμβάνονται καλύτερα τις προτεραιότητες της ΕΕ·

43. εκφράζει τη λύπη της για το ότι στην πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ένα νέο, σύγχρονο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που υλοποιεί αποτελεσματικά τις προτεραιότητές της μετά το 2020»⁽⁶⁾ παραλείπεται η πληροφόρηση σχετικά με το πώς θα πρέπει το επόμενο ΠΔΠ να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές προκλήσεις για την ΕΕ και δεν παρέχεται περιθώριο στους ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να διαμορφώσουν την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το επόμενο ΠΔΠ, η οποία αναμένεται να παρουσιαστεί στις 2 Μαΐου 2018·

44. επαναλαμβάνει ότι η επίτευξη των στόχων της οικονομικής ανάπτυξης καθώς και της κοινωνικής ένταξης απαιτεί μια σφαιρική και ολοκληρωμένη προσέγγιση η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί καλύτερα με την εφαρμογή προγραμμάτων στα οποία συμμετέχουν περισσότερα ταμεία ή ένα ταμείο με ευρύ και ευέλικτο πεδίο εφαρμογής. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ αναγνωρίζει τη σημασία των πολυταμειακών μέσων επίτευξης εδαφικών στόχων, όπως τα πολυταμειακά επιχειρησιακά προγράμματα (ΤΑΠΤΚ και ΟΕΕ) και απορρίπτει κάθε προσπάθεια εισαγωγής της απαίτησης εφαρμογής μονοταμειακών προγραμμάτων·

45. ελπίζει, ως εκ τούτου, να υπάρξει περαιτέρω εναρμόνιση —αλλά και εξορθολογισμός— του κανονισμού περί κοινών διατάξεων, έτσι ώστε οι διαφοροποιήσεις, τα κενά και οι αλληλεπικαλύψεις των κανόνων λειτουργίας των ταμείων να περιορίζονται στο ελάχιστο και οι κανόνες να ορίζονται με απλό και διαφανή τρόπο, παρέχοντας επαρκή ευελιξία για την ανάπτυξη εξατομικευμένων λύσεων σε εθνικό, σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης των εργαλείων που εφαρμόζουν την προσέγγιση «πληρωμή με βάση τα αποτελέσματα», καθώς και των κοινών σχεδίων δράσης και των απλουστευμένων επιλογών κόστους. Ζητεί, προς τούτο, περαιτέρω καθοδήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τη χρήση των απλουστευμένων επιλογών κόστους σε όλα τα επίπεδα, χωρίς περιορισμούς ή απαιτήσεις για τα ελάχιστα όριά τους·

46. υπενθυμίζει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει το ΕΚΤ στην παρακολούθηση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη οι οποίες περιλαμβάνονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις και προτρέπει για μια καλύτερη ευθυγράμμιση ενός μεταρρυθμισμένου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου με την πολιτική συνοχής. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο πρέπει όντως να εκδημοκρατιστεί περαιτέρω σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο, να οριστεί καλύτερα όσον αφορά την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και τη σχέση του με τις αρμοδιότητες της ΕΕ, καθώς και να επικεντρωθεί περισσότερο στην ανάλυση ιδίας ευθύνης· στο ζήτημα αυτό, θα μπορούσε να συμβάλει η υιοθέτηση ενός κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος θα θεσπίζει πρότυπα για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς και η θέσπιση «διαρθρωμένου διαλόγου για την πορεία της συνοχής στην Ευρώπη», ο οποίος θα πρέπει να ενσωματωθεί στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·

47. είναι, επομένως, αντίθετη προς την απλή υπαγωγή της πολιτικής συνοχής στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, πράγμα το οποίο θα υπονόμει το καθεστώς της, όπως αυτό κατοχυρώνεται στις Συνθήκες. Αντ' αυτού, τάσσεται υπέρ της διαρθρωμένης συμμετοχής των περιφερειακών και των τοπικών αρχών ως εταίρων στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, της ενσωμάτωσης μιας εδαφικής ανάλυσης στο σύνολο της διαδικασίας και της θέσπισης ειδικών εδαφικών συστάσεων, όπου αυτό είναι δυνατό·

48. προτείνει να εξεταστεί, σε συνάρτηση με τις γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ με θέμα «Το ΑΕγχΠ και άλλοι δείκτες τοπικής ανάπτυξης» και με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή μετά το 2020», η δυνατότητα εφαρμογής, εκτός από το ΑΕγχΠ, και άλλων δεικτών που συνυπολογίζουν τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και δημογραφικά στοιχεία, όπως ο ευρωπαϊκός δείκτης κοινωνικής προόδου (*European Social Progress Index*).

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ COM(2018) 98 final, δημοσιεύτηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2018.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το κόστος και ο κίνδυνος της μη συνοχής: η στρατηγική αξία της πολιτικής συνοχής για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης και την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων για τις ευρωπαϊκές περιφέρειες»

(2018/C 247/04)

Εισηγητής: ο κ. Mieczysław Struk (PL/EPP), περιφερειάρχης Πομερανίας

Έγγραφο αναφοράς: Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Η περιφέρεια μου, η Ευρώπη μου, το μέλλον μας: 7η έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή

COM(2017) 583 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. χαιρετίζει τη δημοσίευση της 7ης έκθεσης για τη συνοχή ως σημαντική αφετηρία στη συζήτηση για τη νέα πολιτική συνοχής μετά το 2020· υπογραμμίζει εν προκειμένω ότι η πολιτική συνοχής 2014-2020 αναμένεται π.χ. να εξασφαλίσει περισσότερες από 7,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, καλύτερα επαγγελματικά προσόντα σε σχεδόν 9 εκατομμύρια άτομα και ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο σε περίπου 15 εκατομμύρια νοικοκυριά, αλλά και να υποστηρίξει τις επενδύσεις σε 1,1 εκατομμύριο ΜΜΕ και να εισφέρει 16 δισεκατομμύρια ευρώ στην ψηφιακή οικονομία· εφιστά, συνεπώς, την προσοχή στο ανεκτίμητο κόστος της «μη συνοχής», λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η ευρωπαϊκή εδαφική σύγκλιση είναι περισσότερο ζωτική από ποτέ για την ίδια την Ευρώπη και για τους πολίτες της, για την οικονομία, καθώς και για τις πόλεις και τις περιφέρειες της·
2. εκτιμά θετικά το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χαρτογραφεί σε τακτική βάση το κόστος της μη Ευρώπης και καταδεικνύει, κατ' αυτόν τον τρόπο, ότι η απουσία ανάλυσης κοινής δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο οδηγεί, σε ορισμένους τομείς, σε σημαντικά χαμηλότερες επιδόσεις της οικονομίας, ενώ, ταυτόχρονα, συνεπάγεται περιορισμένη διαθεσιμότητα σημαντικών δημόσιων αγαθών·
3. εκφράζει, σε αυτό το πλαίσιο, την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχουν ενσωματώσει μέχρι στιγμής το θέμα της μη συνοχής στις αναλύσεις τους και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων·
4. ευχαριστεί τη Βουλγαρική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το αίτημά της προς την ΕτΠ να εκπονήσει γνωμοδότηση με θέμα «Το κόστος και ο κίνδυνος της μη συνοχής», η οποία παρέχει στην ΕτΠ μια εξαιρετική ευκαιρία να εξετάσει ευρύτερα τον στρατηγικό ρόλο της πολιτικής συνοχής·
5. υπενθυμίζει το θεμελιώδες γεγονός ότι η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της ΕΕ που καθορίζεται στο άρθρο 174 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ τονίζει ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να συνεχίσει να εκπληρώνει την αποστολή της που συνίσταται στον συνδυασμό της υποστήριξης των λιγότερο ανεπτυγμένων και προβληματικών περιοχών με παροχές προς όλες τις περιφέρειες. Τούτο δε με στόχο τη συνεκτίμηση των αντίστοιχων περιφερειακών προκλήσεων και δυνατοτήτων και την προώθηση της αρμονικής ανάπτυξης της ΕΕ στο σύνολό της, καταδεικνύοντας έτσι σαφώς στους πολίτες κάθε τόπου την προστιθέμενη αξία της χρηματοδότησης της ΕΕ. Εν προκειμένω, υπενθυμίζει και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ·
6. υπογραμμίζει ότι η πολιτική συνοχής είναι η κύρια ευρωπαϊκή πολιτική επενδύσεων που στοχεύει στην επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων της Συνθήκης, αλλά μπορεί επίσης να τονώσει την καινοτομία, να διαχειριστεί τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής και της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και να μετριάσει τις ασύμμετρες οικονομικές κρίσεις με τη διαφύλαξη των δημόσιων ευνοϊκών για την ανάπτυξη επενδύσεων στις περιφέρειες, συμβάλλοντας στη μείωση της ανεργίας των νέων και της μακροχρόνιας ανεργίας και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης· ως εκ τούτου, η ΕτΠ επαναβεβαιώνει την ισχυρή στήριξή της προς τη #CohesionAlliance (Συμμαχία για τη Συνοχή) ⁽¹⁾·

⁽¹⁾ www.cohesionalliance.eu

7. επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής διαθέτει ένα από τα πιο ανεπτυγμένα πλαίσια επιδόσεων μεταξύ των πολιτικών της ΕΕ και είναι η πολιτική της ΕΕ που ελέγχεται με τον πλέον ακριβή τρόπο και υπόκειται στην καλύτερη δυνατή αξιολόγηση· ήταν δε σε θέση να βελτιώνει όλο και περισσότερο την αποτελεσματικότητά της κατά την τελευταία δεκαετία·

Οικονομική συνοχή

8. χαιρετίζει τις παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην 7η έκθεση για τη συνοχή ότι η οικονομία της ΕΕ ανακάμπτει από την οικονομική κρίση και ότι οι περιφερειακές ανισότητες έχουν μόλις αρχίσει να περιορίζονται ξανά. Ωστόσο, με πολλές περιφέρειες να μην έχουν φτάσει στα προ κρίσης επίπεδα τους όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ και την απασχόληση, αλλά και να συσσωρεύουν σημαντικές καθυστερήσεις σε ό,τι αφορά την υλοποίηση των δημόσιων επενδύσεων, ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης δεν έχει ακόμη ξεπεραστεί·

9. επικροτεί τα αναφερόμενα στοιχεία βάσει των οποίων, μεταξύ των ετών 2000 και 2015, οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες μπόρεσαν να προσεγγίσουν τον μέσο όρο της ΕΕ, κάτι που ισχύει ιδιαίτερα για τις περισσότερες περιφέρειες των χωρών της ΕΕ-13. Ωστόσο, σημειώνει με ανησυχία ότι η κατάσταση σε ορισμένες περιφέρειες, κυρίως στη νότια Ευρώπη, δεν έχει βελτιωθεί και είναι μάλιστα ακόμη χειρότερη από ό,τι πριν την κρίση·

10. επισημαίνει ότι η οικονομική ανάπτυξη ήταν επίσης πολύ ταχύτερη σε περιφέρειες με ΑΕγχΠ ήδη πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, και ειδικότερα σε πολλές μητροπολιτικές περιοχές οι οποίες αποτελούν τους κύριους μοχλούς περιφερειακής ανταγωνιστικότητας. Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται ότι οι περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ φαίνεται να έχουν εγκλωβιστεί σε μια «παγίδα μεσαίου εισοδήματος», με σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά ανάπτυξης από τον μέσο όρο της ΕΕ·

11. εκφράζει την ανησυχία της για τη μεγάλη ποικιλομορφία των επιδόσεων στην καινοτομία, η οποία όχι μόνο παραμένει εδαφικά συγκεντρωμένη στις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες στα βορειοδυτικά της ΕΕ, αλλά τείνει επίσης να διευρυνθεί, με τις κορυφαίες περιφέρειες να βελτιώνουν τις επιδόσεις τους και με φθίνουσες επιδόσεις στις απομακρυσμένες και λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, καθώς και στις περιφέρειες μετάβασης. Αυτό καταδεικνύει τη σημασία μιας προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή — μέσω των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης— για την υποστήριξη των δυνατοτήτων καινοτομίας των περιφερειών·

Κοινωνική συνοχή

12. επικροτεί το γεγονός ότι η κατάσταση της απασχόλησης στην ΕΕ βελτιώνεται παράλληλα με την οικονομική ανάκαμψη. Εντούτοις, οι περιφερειακές ανισότητες στα ποσοστά ανεργίας παραμένουν σημαντικές, ενώ πολλές περιφέρειες στα νότια κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ποσοστά ανεργίας άνω του 20 %·

13. σημειώνει με ανησυχία ότι η ανεργία των νέων παραμένει ένα πιεστικό πρόβλημα, διότι εξακολουθεί να υπερβαίνει το προ κρίσης επίπεδο, αλλά και το διπλάσιο του συνολικού ποσοστού ανεργίας. Η κατάσταση στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και στις περιφέρειες μετάβασης είναι ιδιαίτερα ανησυχητική·

14. εφιστά την προσοχή στην κατάσταση των ατόμων που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, τα ποσοστά των οποίων, παρά τις θετικές εξελίξεις, παραμένουν απαράδεκτα υψηλά·

15. υπογραμμίζει ότι πολλά εδάφη, και πρωτίστως οι περιφέρειες και οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ-13, αντιμετώπισαν σημαντική μείωση του πληθυσμού που προκλήθηκε τόσο από τις φυσικές μεταβολές όσο και από τη μετανάστευση προς τα έξω, ενώ άλλες περιφέρειες γνώρισαν μεγάλη αύξηση του συνολικού πληθυσμού. Ο μεγάλος αριθμός μεταναστών και προσφύγων που φθάνουν στην ΕΕ από το 2015 έχει επίσης σημαντικό αντίκτυπο σε ό,τι αφορά τη δημογραφία και την κοινωνική συνοχή σε συγκεκριμένα κράτη μέλη, περιφέρειες και πόλεις·

Εδαφική συνοχή

16. τονίζει τη σημασία της περιβαλλοντικής διάστασης για την αειφόρο ανάπτυξη των πόλεων και των περιφερειών της Ευρώπης καθώς και για την υγεία και την ευημερία των πολιτών της. Ο αυξανόμενος αριθμός περιβαλλοντικών ζητημάτων —ιδίως η αλλαγή του κλίματος και η συνεκλούθη αύξηση της συχνότητας και της έντασης των φυσικών καταστροφών, η επέκταση των οικισμών, των κατοικημένων περιοχών και των βιομηχανικών δραστηριοτήτων των ανθρώπων, η απώλεια βιοποικιλότητας και ο κατακερματισμός των οικοτόπων, αλλά και άλλες πιέσεις επί του περιβάλλοντος, όπως η ρύπανση του αέρα και των υδάτων— έχει δυνητικά επιζήμιες συνέπειες για τις οικονομίες και τις κοινωνίες της ΕΕ· Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων, η ΕτΠ εκφράζει την ανησυχία της ότι οι κύριοι περιβαλλοντικοί στόχοι παραμένουν ανεκπλήρωτοι, ιδίως στο κεντρικό και το ανατολικό τμήμα της ΕΕ·

17. χαιρετίζει την ουσιαστική πρόοδο που σημειώθηκε στον περιορισμό τόσο της κατανάλωσης ενέργειας όσο και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, σημειώνει όμως ότι μέρος της προόδου αυτής ήταν απλώς και μόνο αποτέλεσμα της μείωσης της δραστηριότητας κατά την οικονομική ύφεση, πράγμα που σημαίνει ότι απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την υλοποίηση της μετάβασης προς καθαρές πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για μια ενεργειακά αποδοτικότερη οικονομία, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών με χαμηλές εκπομπές ρύπων·

18. εφιστά την προσοχή στην εδαφική διάσταση της κλιματικής αλλαγής και στις φυσικές καταστροφές που προκαλούνται από το κλίμα, οι οποίες θα έχουν ανομοιογενείς επιπτώσεις στις περιφέρειες. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η διενέργεια επισταμένης ανάλυσης της ευπάθειας και η λήψη μέτρων προσαρμογής για τις ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες, καθώς και η παροχή πράσινων υποδομών·

19. υπογραμμίζει ότι το δίκτυο μεταφορών της ΕΕ, κυρίως το σιδηροδρομικό σύστημα, κάθε άλλο παρά βέλτιστο είναι, ιδίως στις περιφέρειες της ΕΕ-13. Η ΕτΠ υπογραμμίζει σχετικά ότι η ολοκλήρωση των ΔΕΔ-Μ, ιδίως των πρωτευόντων κόμβων του κεντρικού δικτύου (core network), και η ενσωμάτωσή τους στα εθνικά και περιφερειακά συστήματα μεταφορών είναι αναγκαίες όχι μόνο για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης, τη μείωση των χρόνων ταξιδιού και την αποδυνάμωση των δυσμενών επιπτώσεων της περιφερειακής θέσης ορισμένων περιοχών, αλλά, κυρίως, για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης ολόκληρης της ΕΕ, καθιστώντας την ενιαία αγορά πιο αποτελεσματική. Για τους ίδιους λόγους, η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι η ψηφιοποίηση είναι μία από τις μείζονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν όλες οι περιφέρειες της ΕΕ και τονίζει τη σημασία που έχει η αύξηση των επενδύσεων σε ευρυζωνικές υποδομές και στις ψηφιακές δεξιότητες·

20. επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι σχεδόν το ένα τρίτο των πολιτών της ΕΕ ζουν και εργάζονται σε παραμεθόριες περιφέρειες οι οποίες έχουν γενικά χαμηλότερες οικονομικές επιδόσεις από άλλες περιφέρειες. Παρά τη σημαντική πρόοδο που σημειώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες, τα σύνορα εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, ανθρώπων, κεφαλαίων και ιδεών. Παρεμποδίζεται έτσι η πλήρης αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της ολοκλήρωσης. Η εξάλειψη των εμποδίων που αφορούν ειδικά τα σύνορα θα προσπορίσει στις παραμεθόριες περιφέρειες σημαντικά οφέλη ως προς το ΑΕγχΠ τους, αλλά και ως προς τη μείωση των —επίσης σχετικών με τα σύνορα— μορφών κόστους·

Προκλήσεις για τις πόλεις και τις περιφέρειες

21. επισημαίνει ότι η δημογραφική αλλαγή αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ και έχει ευρείες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται η γήρανση του πληθυσμού, η μείωση του αριθμού των νέων, τα χαμηλότερα ποσοστά γεννήσεων, η συρρίκνωση του ενεργού εργατικού δυναμικού και η «διαρροή εγκεφάλων». Η δημογραφική εξέλιξη εξαρτάται επομένως σε μεγάλο βαθμό από το μεταναστευτικό ρεύμα το οποίο εμφανίζει μεγάλες διαφορές μεταξύ των περιοχών της ΕΕ. Οι ανισορροπίες αυτές δημιουργούν σημαντικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις τόσο στις περιοχές που πλήττονται από συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού —κυρίως πρόκειται για περιφέρειες μετάβασης οι οποίες συχνά βιώνουν μια μεταστροφή προς μη εμπορεύσιμες τοπικές υπηρεσίες με αποτέλεσμα να περιορίζονται οι δυνατότητές τους όσον αφορά τις εξαγωγές, την ανάπτυξη και την καινοτομία— όσο και στα μεγάλα αστικά κέντρα που αντιμετωπίζουν εισροή πληθυσμού. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να διαδραματίζει πιο αποφασιστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της γήρανσης, των «ασθενειών του τρόπου ζωής» και της ανεργίας, ιδίως μεταξύ των νέων και όσων βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ), καθώς και της ένταξης των μεταναστών και προσφύγων, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·

22. υπογραμμίζει ότι τα ακραία καιρικά φαινόμενα είναι πιθανόν να αυξηθούν σε συχνότητα και επιπτώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των περιφερειών, όμως η αυξημένη έκθεση σε κίνδυνο καταστροφής συνεπάγεται μεγαλύτερες πιθανές ζημιές, ιδίως σε πυκνοκατοικημένες περιοχές·

23. υπογραμμίζει τη σημασία της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας για την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής, την ενθάρρυνση της αλληλεγγύης μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ και την παροχή ουσιαστικής προστιθέμενης αξίας στους στόχους της ΕΕ.

24. υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι περιφέρειες και οι πόλεις αντιμετωπίζουν πρωτοφανείς προκλήσεις, όπως ο παγκόσμιος ανταγωνισμός, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η ανάδυση επαναστατικών τεχνολογιών, οι δημογραφικές αλλαγές και η μετανάστευση, ο κίνδυνος φτώχειας και ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ενεργειακή ασφάλεια, η αλλαγή του κλίματος και η απώλεια βιοποικιλότητας. Όλες αυτές οι προκλήσεις έχουν ισχυρό εδαφικό αντίκτυπο, με άνιση κατανομή των οφελών και του κόστους στις περιφερειακές οικονομίες και κοινότητες της Ευρώπης, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνεται από την 7η έκθεση για τη συνοχή που προβάλλει την εμφάνιση των αποκαλούμενων «ομάδων περιφερειακής ανάπτυξης». Οι δυνατότητες των εν λόγω προκλήσεων να αλληλοενισχύονται και να μετασχηματίζουν αρνητικά το οικονομικό, κοινωνικό και εδαφικό τοπίο της Ευρώπης είναι τεράστιες και μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη διεύρυνση των υφιστάμενων ανισοτήτων, αναιρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον στόχο της Συνθήκης για ενίσχυση της συνοχής της ΕΕ.

25. εν προκειμένω, υπογραμμίζει ότι πρέπει να συνεχιστούν οι επενδύσεις υπό την πολιτική συνοχής σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ, καθώς η προσαρμογή τους στους προαναφερθέντες κλυδωνισμούς προϋποθέτει μακροπρόθεσμες τοπικού χαρακτήρα και εμβέλειας στρατηγικές που μπορούν να ενσωματώνουν τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές διαστάσεις, καθώς και την αξιοποίηση συνεργειών τόσο μεταξύ όλων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων όσο και με άλλα μέσα της ΕΕ. Επαναλαμβάνει, συνεπώς, τις έντονες αντιρρήσεις της σε ό,τι αφορά την εξέταση της κοινωνικής διάστασης και του ΕΚΤ χωριστά από την πολιτική συνοχής. Παράλληλα, επιβεβαιώνει τη θέση της όσον αφορά τον αυξανόμενο ρόλο που οφείλει να διαδραματίσει το ΕΚΤ στην προώθηση της εδαφικής και κοινωνικής σύγκλισης και στην ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον προγραμματισμό και τη διαχείριση του ΕΚΤ·

26. τονίζει με έμφαση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ο εδαφικός αντίκτυπος των δημόσιων παρεμβάσεων και, ως εκ τούτου, επαναλαμβάνει τη σημασία των αξιολογήσεων εδαφικού αντίκτυπου κατά τον σχεδιασμό όλων των ενωσιακών δημόσιων πολιτικών με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς τους·

Ο ρόλος της πολιτικής συνοχής

27. τονίζει ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να είναι κεντρικής σημασίας στη συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το δυναμικό όλων των μερών της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο όλοι οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να επωφεληθούν από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση κατά τρόπο συνεκτικό. Επίσης, είναι καθοριστικής σημασίας το πώς μπορεί να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες της ΕΕ είναι σε θέση να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που απορρέουν από τον παγκόσμιο μετασχηματισμό. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ επαναλαμβάνει την υποστήριξη της στην εξασφάλιση ισχυρής και βελτιωμένης πολιτικής συνοχής για όλες τις περιφέρειες μετά το 2020 και υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει η πολιτική συνοχής στο μέλλον της ΕΕ, όπως υπογραμμίζεται στη γνωμοδότηση της με θέμα «Το μέλλον της πολιτικής συνοχής μετά το 2020»⁽²⁾·

28. υπενθυμίζει ότι η πολιτική συνοχής, η οποία στηρίζεται στις περιφερειακές πολιτικές των επιμέρους κρατών μελών, αποσκοπεί στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού που θα επιτρέψουν σε ολόκληρη την ΕΕ να αξιοποιήσει πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς, η οποία —παράλληλα με την εδαφική ανθεκτικότητα— αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της ανταγωνιστικής θέσης της ΕΕ σε παγκόσμια κλίμακα. Η ΕτΠ υπογραμμίζει ταυτόχρονα ότι, παρά το γεγονός ότι η ενιαία αγορά υπήρξε επιτυχημένος «μηχανισμός σύγκλισης» για την ΕΕ, τα κέρδη δεν κατανέμονται εξίσου και δεν διαχέονται αυτόματα στις μειονεκτούσες περιφέρειες (και εκείνες με ειδικά γεωγραφικά μειονεκτήματα) και κοινωνικές ομάδες. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος αύξησης της οικονομικής και κοινωνικής αποσύνδεσης μεταξύ των «κινητήρων» της ανάπτυξης της ΕΕ και άλλων περιφερειών·

29. στο πλαίσιο αυτό, τονίζει ότι η αποστολή της πολιτικής συνοχής εξακολουθεί να ισχύει απολύτως δεδομένου ότι επιτρέπει σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, ιδίως από τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, να επωφελούνται από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της, οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες είναι σε θέση να αποδεσμεύσουν και να αξιοποιήσουν το ενδογενές τους δυναμικό, ενώ οι ισχυρότερες εξοπλίζονται καλύτερα για να ανταποκριθούν στις παγκόσμιες προκλήσεις. Από την άποψη αυτή, η πολιτική συνοχής είναι η πιο απτή έκφραση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, προσφέροντας ίσες ευκαιρίες και καλύτερη ποιότητα ζωής στους ανθρώπους σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι η μελλοντική πολιτική συνοχής δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δώρο αλλά ως απαραίτητος πυλώνας μιας ενιαίας αγοράς που συνδέει ποικίλες χώρες και περιφέρειες με ανομοιογενή επίπεδα ανάπτυξης·

30. υπογραμμίζει ότι η πολιτική συνοχής είναι η κύρια ευρωπαϊκή πολιτική για την καταπολέμηση των εδαφικών ανισορροπιών και τη μείωση των αναπτυξιακών κενών που προκύπτουν από τις διάφορες προκλήσεις. Έχει καταφέρει να συμβάλει σημαντικά στη θετική οικονομική, κοινωνική και εδαφική αλλαγή στην ΕΕ λόγω της πολύπλοκης διατομεακής προσέγγισης με στόχο την υποστήριξη της καινοτομίας, των ΜΜΕ, της οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, των υποδομών μεταφορών, της αστικής ανάπτυξης, του βιομηχανικού μετασχηματισμού, της αγροτικής διαφοροποίησης, αλλά και της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, της απασχόλησης, του πολιτισμού και της κοινωνικής υποδομής, καθώς και της κοινωνικής ένταξης, για να αναφέρουμε λίγους μόνο τομείς. Η ΕτΠ, στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστούν ισχυρότερες συνέργειες και συντονισμός μεταξύ της πολιτικής συνοχής και των τομεακών πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ·

31. υπογραμμίζει ότι, λόγω του μεγάλου αριθμού προκλήσεων και της σοβαρής εδαφικής τους διάστασης, απαιτείται περισσότερο από ποτέ ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική συνοχής για όλες τις περιφέρειες της ΕΕ για μια ισχυρή και αποτελεσματική Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕτΠ επιβεβαιώνει εκ νέου ότι η πολιτική συνοχής έχει την ικανότητα για μια ευέλικτη και ευαίσθητη στις ιδιαιτερότητες των τόπων απάντηση στις σημερινές και αναδυόμενες προκλήσεις, ιδίως όσες προκύπτουν από τις οξείες καταστάσεις κρίσης που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση· παράλληλα, υπογραμμίζει ότι τόσο ο πρωταρχικός στόχος μιας οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ισχυρής Ευρώπης όσο και η μεγαλύτερη εδαφική συνοχή μπορούν να υλοποιηθούν μόνον εάν οι αστικές και οι αγροτικές περιοχές, ως συμπληρωματικά λειτουργικοί χώροι, ισχυροποιηθούν μέσω κατάλληλης και εξειδικευμένης στήριξης·

⁽²⁾ ΕΕ C 306 της 15.9.2017, σ. 8.

32. επισημαίνει ότι τα μέσα της πολιτικής για τη συνοχή θα πρέπει να βελτιωθούν στο μέλλον προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη απλούστευση και ικανότητα αντίδρασης στις νέες προκλήσεις· ωστόσο, δεν πρέπει να καταστούν υπερβολικά περίπλοκα, δεδομένου ότι είναι δύσκολο να συνδυαστούν η οικονομική και κοινωνική σύγκλιση, η αντιμετώπιση των κυκλικών οικονομικών διακυμάνσεων, η διασφάλιση δημοσιονομικής πειθαρχίας και η πρόληψη πολιτικής διάβρωσης· υπενθυμίζει, εν προκειμένω, την υποστήριξή της σε μια διαφοροποιημένη προσέγγιση προκειμένου να απλουστευτεί και να ενισχυθεί το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής·

33. αναδεικνύει την ανάγκη να ενισχυθεί ο ρόλος της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας ως προς την εξάλειψη των συνοριακών εμποδίων και την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας με στόχο συγκεκριμένα αποτελέσματα για τους πολίτες της ΕΕ. Εν προκειμένω, ζητεί τα μελλοντικά προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας να είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να ικανοποιούνται οι ειδικές ανάγκες των διαφόρων παραμεθόριων περιοχών (μεταξύ άλλων όσον αφορά τα μεταξύ ιδιωτών ή τα μικρής κλίμακας έργα). Συν τοις άλλοις, η ΕτΠ κρίνει αναγκαίες τόσο την κατάργηση του ορίου απόστασης 150 χιλιομέτρων που ισχύει στη θαλάσσια συνεργασία όσο και την πρόκριση μιας πιο αναλογικής προσέγγισης του θέματος των απαιτήσεων που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις, τους λογιστικούς και τους λοιπούς ελέγχους στα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας ⁽³⁾. Η ΕτΠ επισημαίνει επίσης την αυξανόμενη ανάγκη μεγαλύτερης χρήσης των μακροπεριφερειακών στρατηγικών, οι οποίες θα πρέπει να στηριχθούν από την πολιτική συνοχής παράλληλα με άλλες πολιτικές της ΕΕ·

34. προτρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξουν μεθοδολογία για το «κόστος της μη συνοχής», προκειμένου να παρωχεθούν πρόσθετα ποσοτικά στοιχεία σχετικά με την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της πολιτικής συνοχής·

Οι αξίες επί των οποίων εδράζεται η πολιτική συνοχής

35. υπογραμμίζει ότι η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής έχει πολλές θετικές δευτερογενείς συνέπειες, διότι συμβάλλει σε καλύτερης ποιότητας διακυβέρνηση και στη βελτίωση των θεσμών σε πολλές περιφέρειες. Δεν αποτελεί μόνο βασική προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και μια σταθερή βάση για την ευημερία της κοινωνίας γενικότερα, συμπεριλαμβανομένης της εμπιστοσύνης των πολιτών και της πολιτικής νομιμοποίησης της ΕΕ. Η ΕτΠ επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής θα πρέπει να συνεχίσει να πιέζει για μια νέα διοικητική νοοτροπία στις περιφέρειες ενισχύοντας την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, την αρχή των εταιρικών σχέσεων, τον μεσοπρόθεσμο οικονομικό προγραμματισμό, τον πολυετή προγραμματισμό και χρηματοδότηση, τις ολοκληρωμένες προσεγγίσεις και μέσα που βασίζονται στον τόπο, αλλά και διαφανείς και βασισμένες σε στοιχεία διαδικασίες λήψης αποφάσεων, εκ των προτέρων αιρεσιμότητες, τον προσανατολισμό προς τα αποτελέσματα, τη θεματική συγκέντρωση, τους μηχανισμούς κινήτρων, τα προηγμένα συστήματα διαχείρισης, καθώς και μέτρα επικοινωνίας για τη γνωστοποίηση των άμεσων επιπτώσεων της στους πολίτες·

36. υπογραμμίζει ότι η πολιτική συνοχής είναι η αποτελεσματικότερη πολιτική της ΕΕ για να ξεπεραστούν τα πολιτικά στεγανά. Έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει την κύρια κινητήρια δύναμη για τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό στην ΕΕ, συνδυάζοντας διάφορες τομεακές πολιτικές μέσω ολοκληρωμένων στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης με βάση τους τόπους που παρέχουν εξατομικευμένες λύσεις οι οποίες εδράζονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τις αναπτυξιακές ευκαιρίες και τις προκλήσεις μιας συγκεκριμένης περιοχής, όπως ορίζονται επιτόπου από τους πολίτες, τους επιχειρηματίες και τις αρχές·

37. από την άποψη αυτή, επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικότερη εάν τα κράτη μέλη είναι αποφασισμένα να εφαρμόσουν εκείνες τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που συμβάλλουν σε ένα βελτιωμένο πλαίσιο υλοποίησης της πολιτικής για τη συνοχή, συμπεριλαμβανομένης της ενισχυμένης θεσμικής ικανότητας. Η ΕτΠ επιμένει επίσης στην άποψη ότι τυχόν περαιτέρω σύνδεση των ενωσιακού χαρακτήρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με την πολιτική συνοχής θα απαιτούσε τον εκδημοκρατισμό του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τη συμπλήρωσή του με έναν κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος θα θεσπίζει πρότυπα για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, με στόχο να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και να ενδυναμωθεί η αποδοχή της διαδικασίας· είναι επίσης απαραίτητο να υποβάλλεται κάθε διαρθρωτική μεταρρύθμιση σε εκ των προτέρων αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη άμεσης σχέσης με τους στόχους της Συνθήκης ⁽⁴⁾·

38. σημειώνει ότι η πολιτική συνοχής έχει αποδείξει ότι η ενδυνάμωση των περιφερειακών και τοπικών παραγόντων είναι ζωτικής σημασίας για τη διευκόλυνση του διαρθρωτικού μετασχηματισμού. Επιπλέον, η έρευνα καταδεικνύει ότι υπάρχει αναξιοποίητο δυναμικό αύξησης της παραγωγικότητας σε επίπεδο χώρας με τη βελτίωση της απόδοσης των περιφερειών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι οι περιφέρειες και οι τοπικές αρχές πρέπει να έχουν ισχυρότερους δεσμούς με μια έξυπνη και ισχυρή πολιτική συνοχής στο πλαίσιο της ευρείας βάσης προώθησης πολύπλοκων και ισχυρών αναπτυξιακών στρατηγικών. Κάτι τέτοιο θα προσδώσει στην ΕΕ νομιμοποίηση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθιστώντας τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης πιο απτή για τους πολίτες·

⁽³⁾ Εργαστήριο της ΕτΠ με θέμα την απλούστευση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (<https://cor.europa.eu/Documents/Migrated/Events/ETC-WORKSHOP-FINAL-REPORT.pdf>).

⁽⁴⁾ Ψήφισμα της ΕτΠ με θέμα την τροποποίηση του κανονισμού περί κοινών διατάξεων των ΕΔΕΤ για τη στήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων — COR-2017-06173-00-00-RES.

Το κόστος και οι κίνδυνοι της μη συνοχής για την Ευρωπαϊκή Ένωση: μήνυμα έγκαιρης προειδοποίησης

39. υπογραμμίζει την ύψιστη ανάγκη εξασφάλισης ενός πλαισίου πολιτικής που θα διαδεχθεί τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», με σκοπό τη διατήρηση της θεματικής συγκέντρωσης και της εδαφικής απόκρισης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020·

40. υπογραμμίζει ότι η υποβάθμιση ή ο κατακερματισμός της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής, π.χ. μέσω του περιορισμού της σε ορισμένες κατηγορίες περιφερειών ή με την αποσύνδεσή της από το ΕΚΤ, θα επιφέρει σημαντικούς πολιτικούς κινδύνους, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την ικανότητα της ΕΕ να εκπληρώνει τους στόχους της Συνθήκης αναφορικά με την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής εξαιτίας της έλλειψης κρίσιμης μάζας υποστήριξης σε πολλές περιφέρειες, πράγμα το οποίο συνεπάγεται επίσης χαμηλότερες επενδύσεις σε κεντρικούς ευρωπαϊκούς στόχους·

41. υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανησυχία της ότι η μη συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε, στη χειρότερη περίπτωση, να οδηγήσει σε:

- α) αύξηση των οικονομικών και των κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών και μεγαλύτερες εντάσεις μεταξύ των κρατών μελών·
- β) αποσύνθεση της ενιαίας αγοράς και μειωμένη αποτελεσματικότητα της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ·
- γ) μη εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·
- δ) σοβαρά εμπόδια στην αντιμετώπιση της πρόκλησης της μετανάστευσης·
- ε) πτώση της πίστης και της εμπιστοσύνης στους πολιτικούς θεσμούς της ΕΕ και στην ίδια τη δημοκρατία, γεγονός το οποίο, με τη σειρά του, θα οδηγήσει σε ραγδαία αύξηση του λαϊκισμού και του εθνικισμού με αποτέλεσμα πολιτική αστάθεια και, τελικά, ακόμη και την αποσύνθεση της ΕΕ·

42. θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι η γεφύρωση του οικονομικού, κοινωνικού και εδαφικού χάσματος που εξακολουθεί να υφίσταται στην ΕΕ αποτελεί τη θεμελιώδη, μακροπρόθεσμη πρόκληση για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της.

43. επαναλαμβάνει, εν προκειμένω, ότι η πολιτική συνοχής δεν μπορεί να υπόκειται σε οιαδήποτε εκ των υστέρων πολιτική αιρεσιμότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία είτε εκφεύγει της σφαίρας επιρροής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών είτε ενδέχεται να θέσει τις εν λόγω αρχές υπό την ομηρία των πολιτικών που εφαρμόζουν οι εθνικές κυβερνήσεις.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Διεύρυνση: Συμπερίληψη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στις μακροπεριφερειακές, διασυνοριακές και άλλες πρωτοβουλίες διακρατικής συνεργασίας της ΕΕ»

(2018/C 247/05)

Γενικός εισηγητής: ο κ. Franz SCHAUSBERGER (AT/EPP), Εκπρόσωπος του ομόσπονδου κράτους του Σάλτσμπουργκ στην Επιτροπή των Περιφερειών

Έγγραφο αναφοράς: COM(2018) 65 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Βουλγαρική Προεδρία έχει δώσει προτεραιότητα στα Δυτικά Βαλκάνια και έχει ζητήσει τη συνδρομή της ΕτΠ στο θέμα αυτό·
2. επικροτεί και στηρίζει τη στρατηγική που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6 Φεβρουαρίου 2018 με τίτλο *Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους*·
3. είναι πεπεισμένη, όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ότι οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων αποτελούν μέρος της Ευρώπης και έχουν κοινή ευρωπαϊκή κληρονομιά, ιστορία και μέλλον, καθώς και ότι μια αξιόπιστη προοπτική προσχώρησης συνιστά βασικό παράγοντα για τον μετασχηματισμό της περιοχής και, ως εκ τούτου, για την ασφάλεια, την ευμάρεια, την κοινωνική ευημερία, τη συμφιλίωση και τη σταθερότητα·
4. επιδοκιμάζει την προοπτική της Σερβίας και του Μαυροβουνίου να επιτύχουν την ένταξή τους στην ΕΕ μέχρι το 2025, της Αλβανίας και της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας να ξεκινήσουν ενταξιακές διαπραγματεύσεις, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να λάβει το καθεστώς υποψήφιας χώρας και του Κοσσυφοπεδίου ⁽¹⁾ να σημειώσει πρόοδο στην ευρωπαϊκή του πορεία με την εφαρμογή της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ)·
5. παράλληλα, υποστηρίζει σθεναρά τη σαφή διαπίστωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι αυτές οι προοπτικές θα επιτευχθούν μόνο εάν οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων εκπληρώσουν όλα τα σχετικά κριτήρια και τους όρους, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση της δημοκρατίας τους, και εάν εφαρμοστούν όλες οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις κυρίως στους τομείς του κράτους δικαίου, του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ανταγωνιστικότητας, της περιφερειακής συνεργασίας και της συμφιλίωσης. Επίσης, βασική προϋπόθεση είναι να μην υπάρξουν πολιτικές εξαιρέσεις, ενώ οι όροι δεν επιτρέπεται να τροποποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας·
6. επικροτεί την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενισχύσει σημαντικά τη στήριξή της στη διαδικασία μετασχηματισμού των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, μεταξύ άλλων, μέσω της σταδιακής αύξησης του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) μέχρι το 2020, με βάση συγκεκριμένο σχέδιο δράσης το οποίο περιλαμβάνει έξι εμβληματικές πρωτοβουλίες·
7. θεωρεί ότι η στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής ενδυνάμωσης της Ένωσης έως το 2025, δεδομένου ότι η Ένωση πρέπει να ισχυροποιηθεί και να σταθεροποιηθεί ακόμη περισσότερο, προτού διευρυνθεί, και τα 27 κράτη μέλη και οι λαοί τους πρέπει να πεισθούν για την προστιθέμενη αξία αυτής της διεύρυνσης της ΕΕ·

⁽¹⁾ Η ονομασία αυτή δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς και είναι σύμφωνη με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

8. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανανεωμένη δέσμευση που επισήμως ανέλαβαν οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στη διάσκεψη κορυφής της Τεργέστης το 2017 να αλληλοϋποστηρίζονται κατά την πορεία τους προς την ΕΕ, να μεριμνούν για την επίλυση των πολιτικών τους διαφορών μέσω των δημοκρατικών τους θεσμικών οργάνων, καθώς και να ενισχύουν τον πολιτικό διάλογο. Και αυτό γιατί η οικοδόμηση σχέσεων καλής γειτονίας είναι ζητούμενο καίριας σημασίας στην πορεία τους προς την ένταξή τους στην ΕΕ·

9. υπενθυμίζει τις πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις της, στις οποίες τονίζεται επανειλημμένα με σαφήνεια, ότι οι περιφερειακοί και οι τοπικοί εκπρόσωποι θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, καθώς και ότι τα πρότυπα της ΕΕ και οι βέλτιστες πρακτικές πρέπει να εφαρμοστούν κατά τη διαδικασία διεύρυνσης, σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, σε όσο το δυνατόν προώιμοτερο στάδιο. Μόνον έτσι θα αποκτηθούν δεόντως και εγκαίρως οι απαραίτητες γνώσεις στα υποεθνικά επίπεδα για τα μελλοντικά καθήκοντα και τις ευθύνες του εκτεταμένου της ΕΕ·

10. επικροτεί τόσο το θεματολόγιο συνδεσιμότητας που ενέκρινε η ΕΕ όσο και τις άλλες περιφερειακές πρωτοβουλίες, π.χ. τη Διαδικασία του Βερολίνου, και προτείνει να ενσωματωθούν άμεσα οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές των χωρών της διεύρυνσης και να συμπεριληφθούν στη διαδικασία εφαρμογής οι εμπειρίες των νεότερων κρατών μελών, κυρίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της ψηφιακής ανάπτυξης, της εκπαίδευσης και της νεολαίας·

11. ζητεί να προβλεφθούν ειδικές ρυθμίσεις και αμετάκλητες δεσμεύσεις που θα ισχύουν έτσι ώστε τα νέα κράτη μέλη να μην είναι σε θέση να εμποδίζουν την προσχώρηση άλλων υποψηφίων χωρών από τα Δυτικά Βαλκάνια·

Η σημασία των υποεθνικών επιπέδων στη διαδικασία διεύρυνσης

12. επισημαίνει με ανησυχία ότι η δημόσια διοίκηση σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα, ιδίως της τοπικής αυτοδιοίκησης, εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες στις περισσότερες χώρες των Βαλκανίων, με περιορισμένες διοικητικές ικανότητες, υψηλό βαθμό πολιτικοποίησης και διαφθοράς, καθώς και έλλειψη διαφάνειας και κακή χρηματοδότηση·

13. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι πρέπει να ενισχυθεί η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων με σταθερές εκλογικές διαδικασίες και εύρυθμη λειτουργία των περιφερειακών συνελεύσεων και των δημοτικών συμβουλίων, συμπεριλαμβανομένου ενός εποικοδομητικού και βιώσιμου διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών·

14. ζητεί την κατάρτιση και την υλοποίηση προγραμμάτων για όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με στόχο τη μεταρρύθμιση, τη βελτίωση της ποιότητας και της υποχρέωσης λογοδοσίας της διοίκησης, ιδίως όσον αφορά τα διαφανή δημόσια οικονομικά, καθώς και την ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καλύτερων υπηρεσιών για τους πολίτες και τη θέσπιση νέων νόμων σχετικά με την κοινή διοικητική διαδικασία, μια ισορροπημένη και δίκαιη νομοθεσία για τις αποδοχές στη δημόσια διοίκηση και για τους υπαλλήλους των περιφερειακών και των κοινοτικών αρχών, καθώς και διαφανείς διαδικασίες πρόσληψης και απόλυσης·

15. επισημαίνει ότι με την ψήφιση νέων νόμων για τη μεταρρύθμιση των τοπικών αρχών στις περισσότερες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, θεωρεί, ωστόσο, ότι χρειάζεται ακόμη να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες και να μεταφερθούν οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι για να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις διευρυμένες τους αρμοδιότητες τόσο κατά την προπαρασκευή τους για την προσχώρηση όσο και εκ των υστέρων προς όφελος των κατοίκων τους·

16. αναδεικνύει ως θετικό παράδειγμα τη λήψη απόφασης για τον νόμο στη Σερβία που αφορά τη δημόσια διοίκηση στο επίπεδο της Αυτόνομης Επαρχίας της Βοϊβοδίνας αλλά και σε τοπικό επίπεδο, επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο νόμος για τους πόρους αυτής της Αυτόνομης Επαρχίας — όπως ορίζεται στο Σύνταγμα — δεν έχει ακόμη εγκριθεί·

17. θεωρεί θετικό το γεγονός ότι σε πολλές χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, ιδίως στην Αλβανία, αποφασίστηκαν και εφαρμόστηκαν τοπικές εδαφικές μεταρρυθμίσεις με τη μεταβίβαση νέων αρμοδιοτήτων στους δήμους, μολονότι η οικονομική και η διοικητική ενοποίηση των νεοσυσταθέντων δήμων ακολουθεί βραδύ ρυθμό·

18. θεωρεί ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι, στη στρατηγική διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Δυτικά Βαλκάνια, ζητείται ρητά η κατά την έννοια της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης δίκαιη εξισορρόπηση μεταξύ των κεντρικών, των περιφερειακών και των τοπικών κυβερνήσεων, δεδομένου ότι η περιφερειακή και η τοπική διάσταση της διακυβέρνησης εξακολουθεί να απουσιάζει από τον στρατηγικό και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό για τη διεύρυνση της ΕΕ, στις χώρες της διεύρυνσης των Δυτικών Βαλκανίων·

19. θεωρεί απολύτως αναγκαία μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή (*bottom-up approach*) για την έγκαιρη επίτευξη της περαιτέρω ολοκλήρωσης της ΕΕ με την ένταξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων·

20. διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι, κυρίως σε τοπικό επίπεδο, έχει εντατικοποιηθεί στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων η διακρατική συνεργασία με την ανταλλαγή εμπειριών, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη μεταφορά παραδειγμάτων «βέλτιστων πρακτικών» και τη θέσπιση νέων μεθόδων και προσεγγίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονιστούν ιδιαίτερα οι δραστηριότητες και οι πρωτοβουλίες των ενώσεων κοινοτήτων και περιφερειών και οργανώσεων, όπως η ευρωπαϊκή περιφέρεια Αδριατικής — Ιονίου και το περιφερειακό δίκτυο ΔΕΤΑΝΕ (Δίκτυο των Ενώσεων των Τοπικών Αρχών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης-NALAS/Network of Associations of Local Authorities of South-East Europe), που θα πρέπει να ενισχυθούν και να προωθηθούν περαιτέρω σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

21. εκφράζει τη δυσaréσκεία της τόσο για το γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, δεν υπάρχει καμία ολοκληρωμένη και βιώσιμη πλατφόρμα για τη συνεργασία σε τοπικό επίπεδο και καμία στενή διασύνδεση με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, προκειμένου να στηριχθεί η εφαρμογή των προτύπων της ΕΕ και να εφαρμοστεί το κοινοτικό κεκτημένο σε τοπικό επίπεδο, όσο και για το ότι οι υφιστάμενες, θετικές πρωτοβουλίες συνεργασίας όπως το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (ΣΠΕ — *Regional Cooperation Council/RCC*), η Περιφερειακή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ReSPA/*Regional School of Public Administration*)⁽²⁾ και η Διαδικασία του Βερολίνου επικεντρώνονται πρωτίστως στο επίπεδο των κεντρικών κυβερνήσεων και δεν λαμβάνουν υπόψη το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο·

Αποκέντρωση και δημοκρατία

22. εκφράζει την απογοήτευσή της για το ότι η ανάπτυξη στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων χαρακτηριζόταν την τελευταία δεκαετία από πάγωμα των μεταρρυθμίσεων, ανυπομονησία και μεγαλύτερο σκεπτικισμό έναντι της ιδιότητας του μέλους στην ΕΕ, καθώς και από ενδείξεις για αυξανόμενη αστάθεια, διαφθορά, εθνικισμό και ακραία πολιτικοποίηση των κρατικών θεσμών και των δημόσιων διοικήσεων, παράγοντας που είχε, εν μέρει, ως αποτέλεσμα τη στροφή προς αυταρχικότερες μορφές διακυβέρνησης και συγκεντρωτισμού·

23. υπενθυμίζει, ιδίως όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, πόσο σημαντικός είναι ο καλός συντονισμός μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και διοίκησης για τη λειτουργία της χώρας, την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, την κινητικότητα, καθώς και τη δημιουργία ενιαίου οικονομικού χώρου και επικροτεί το γεγονός ότι όλα τα επίπεδα συνολολόγησαν, εν τω μεταξύ, να απαντηθεί στο σύνολό του το ερωτηματολόγιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

24. επισημαίνει ότι οι εκλογικοί νόμοι για τη διενέργεια τοπικών και περιφερειακών εκλογών στα Δυτικά Βαλκάνια πληρούν, σε μεγάλο βαθμό, τα ευρωπαϊκά πρότυπα και ότι οι εκλογές σε τοπικό επίπεδο διεξάγονται, ως επί το πλείστον, με ηρεμία και τάξη, αλλά ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες εξαιτίας της έλλειψης αμεροληψίας και της πολιτικοποίησης των εκλογικών αρχών, σε ό,τι αφορά τη διαφάνεια της χρηματοδότησης των προεκλογικών εκστρατειών, τη διαδικασία καταγραφής και τη διευθέτηση των εκλογικών διαφορών·

25. είναι πεπεισμένη ότι η αποκέντρωση, ως πυλώνας της διαδικασίας δημοκρατικής μεταρρύθμισης, είναι καθοριστικής σημασίας για την κοινωνική συνοχή, τη σταθερότητα και την ειρήνη, καθώς και για τη συμφιλίωση στα Δυτικά Βαλκάνια και, επομένως, για το μέλλον της Ευρώπης·

26. αναγνωρίζει ότι, όσον αφορά την απολύτως απαραίτητη ενίσχυση της ορθώς νοούμενης αποκέντρωσης, θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε να μην επιδεινωθούν οι εθνικές διαιρέσεις και εντάσεις·

27. είναι πεπεισμένη ότι η αποπολιτικοποίηση της δημόσιας διοίκησης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ της δημόσιας διοίκησης και των πολιτών σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο·

Κράτος δικαίου, θεμελιώδη δικαιώματα και καταπολέμηση της διαφθοράς σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο στα Δυτικά Βαλκάνια

28. εκφράζει τη δυσaréσκεία της για το γεγονός ότι, μετά από πολλά έτη δέσμευσης της ΕΕ, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων εξακολουθούν να διατηρούν, στα επίπεδα των γενικών κυβερνητικών, περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων και των δημόσιων διοικήσεων, στενούς δεσμούς με το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά, ενώ επικρατούν ισχυρές αλληλεξαρτήσεις δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων·

⁽²⁾ Η ReSPA είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος έχει επιφορτιστεί με την αποστολή να ενισχύει την περιφερειακή συνεργασία στον τομέα της δημόσιας διοίκησης στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (<https://www.respaweb.eu>).

29. συνιστά, ως εκ τούτου, να ενισχυθούν σημαντικά οι εξειδικευμένες εισαγγελικές δομές για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος και τα δικαστικά όργανα, με στόχο την εξάλειψη παρανόμως κτηθέντων περιουσιακών στοιχείων, την απώλεια δημόσιων αξιωμάτων, αυστηρότερες διατάξεις για αξιωματούχους και προσβάσιμους μηχανισμούς πληροφόρησης και υποβολής καταγγελιών για τους πολίτες·

30. τονίζει, συνεπώς, ότι όχι μόνο πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά και να διασφαλιστεί, σε εθνικό επίπεδο, η ανεξαρτησία, η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της δικαιοδοσίας, αλλά επίσης στις περιφερειακές και τις τοπικές διοικήσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες, απαιτείται απόλυτη διαφάνεια. Επικροτεί, εξάλλου, θετικά παραδείγματα, όπως η ίδρυση της υπηρεσίας καταπολέμησης της διαφθοράς και η εκπόνηση συναφών σχεδίων δράσης σε όλους σχεδόν τους δήμους του Μαυροβουνίου, καθώς και τις υπό εξέλιξη προσπάθειες που καταβάλλονται στην Αλβανία·

31. αναμένει από τις ενδιαφερόμενες χώρες να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την οικοδόμηση του κράτους δικαίου και της δικαιοσύνης, τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ελευθερίας και της ασφάλειας, καθώς και την καθιέρωση της προστασίας των μειονοτήτων (ιδίως των Ρομά —η κοινωνική ένταξη των οποίων πρέπει να προαχθεί πιο δραστικά— και των ΛΟΑΔΜ) και της ισότητας των φύλων (μη εξαιρουμένης της αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας). Στο πλαίσιο αυτό, χαιρετίζει το γεγονός ότι η Σερβία αποτελεί την πρώτη υποψήφια χώρα που εισήγαγε τον δείκτη ισότητας των φύλων που ισχύει στην ΕΕ·

32. έχει υψηλές προσδοκίες από τη Βουλγαρική Προεδρία ότι θα κατορθώσει να κινητοποιήσει ταχέως όλους τους πολιτικούς παράγοντες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης προς μια κοινή λύση όσον αφορά την επίτευξη μιας συνταγματικής εκλογικής μεταρρύθμισης για τις εκλογές του Οκτωβρίου 2018. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις που απορρέουν από το γεγονός ότι οι τρεις εθνικές ομάδες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης έχουν καταστατικό χαρακτήρα και είναι ισότιμες. Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι αποφάσεις Sejdić-Finci, Zornić και Pilav του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πρέπει να εφαρμοστούν, έτσι ώστε Εβραίοι, Ρομά και εκπρόσωποι άλλων εθνικών μειονοτήτων να μπορούν επίσης να θέσουν υποψηφιότητα για την προεδρία και την εθνοσυνέλευση της ομοσπονδίας και να καταστεί έτσι και πάλι δυνατή η διενέργεια στο Μόσταρ δημοτικών και κοινοτικών εκλογών ύστερα από επτά και πλέον έτη·

33. επισημαίνει τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και της ελευθερίας του τύπου με δημοκρατικό πολιτικό πνεύμα, προκειμένου να διασφαλιστεί η πολυφωνία μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Το θέμα είναι επίσης οι ενοχλητικές πιέσεις στους δημοσιογράφους και στην ενημέρωση που αυτοί παρέχουν λόγω του αδιαφανούς ιδιοκτησιακού καθεστώτος των μέσων ενημέρωσης·

34. επισημαίνει ότι ένα ευρωπαϊκό δημοκρατικό πνεύμα προϋποθέτει μια παραδειγματική συμπεριφορά των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής σε όλα τα πολιτικά επίπεδα, όπως απουσία συγκρούσεων και προκλητικών στάσεων, αποφυγή ρίζοσπαστικής και εθνικιστικής ρητορείας και ενεργειών, ευαισθησία ως προς τις ανάγκες των ευάλωτων και μειονεκτούντων ομάδων, συνεκτίμηση της κατάστασης των εθνικών, γλωσσικών ή θρησκευτικών μειονοτήτων καθώς και επίδειξη σεβασμού προς όλους ανεξαρτήτως χρώματος επιδερμίδας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή φύλου·

35. καλεί τους πολιτικούς υπευθύνους να αποφεύγουν και να καταδικάζουν οτιδήποτε μπορεί να τροφοδοτήσει τις διεθνικές εντάσεις, καθώς και να καταπολεμούν με ενεργό τρόπο την εθνικιστική ρητορική και την εξύμνηση των εγκληματιών πολέμου και του ρατσισμού, την ξενοφοβία, τον εξτρεμισμό, τη ρίζοσπαστικοποίηση και την τρομοκρατία και να αναλάβουν δράσεις πρόληψης μεταξύ των νέων·

Διασυνοριακή περιφερειακή και τοπική συνεργασία

36. εντοπίζει στην περιφερειακή συνεργασία και στις σχέσεις καλής γειτονίας μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευρωπαϊκή πρόοδο και νέες οικονομικές ευκαιρίες·

37. προωθεί κάθε πρωτοβουλία για την ενίσχυση των αμοιβαίων σχέσεων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και των διασυνοριακών συνεργασιών σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, καθώς και των προγραμμάτων εταιρικής σχέσης και του προγράμματος ΤΑΙΕΧ και παρέχει την υποστήριξη της στην ενδεχόμενη συμμετοχή των υποψήφιων προς προσχώρηση χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στο δίκτυο των ΕΟΕΣ (Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας)·

38. διασαφηνίζει ότι οι διασυνοριακές, διμερείς διαφορές πρέπει να επιλύονται άμεσα από τους υπευθύνους των ενδιαφερομένων χωρών και ότι πρέπει να υπόκεινται ανεπιφύλακτα σε μια δεσμευτική, οριστική διεθνή δικαστική απόφαση ή διαμεσολάβηση. Υπό αυτό το πρίσμα, εκφράζει την απογοήτευσή της για τη συνεχιζόμενη διαμάχη μεταξύ της Σλοβενίας και της Κροατίας με θέμα τα διεθνή ύδατα του Κόλπου του Πιράν, η οποία εξελίχθηκε σε εσωτερικό πρόβλημα της ΕΕ μετά την προσχώρηση των δύο χωρών στην Ένωση. Επικροτεί την υπογραφή συνοριακών συμφωνιών του Μαυροβουνίου με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο·

39. χαιρετίζει την πρόσφατη προσχώρηση της Δημοκρατίας της Σερβίας στη σύμβαση-πλαίσιο της Μαδρίτης και αναμένει επίσης από την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και από το Κοσσυφοπέδιο ότι θα προσχωρήσουν σε αυτή τη σύμβαση, η οποία προσφέρει συγκεκριμένες λύσεις για τον υπερκερασμό των κύριων εμποδίων στη διασυνοριακή εδαφική συνεργασία·

40. είναι πεπεισμένη ότι, χωρίς την αποτελεσματική και συνολική εξομάλυνση των σχέσεων Βελιγραδίου-Πρίστινας μέσω του διαλόγου υπό την αιγίδα της ΕΕ, δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη σταθερότητα στην περιοχή, συνεπώς πρέπει να επιτευχθεί επειγόντως μια συνολική, νομικά δεσμευτική συμφωνία εξομάλυνσης. Επιδοκιμάζει την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ Σερβίας και Κροατίας, καθώς και τη συνέχιση του διαλόγου Βελιγραδίου-Πρίστινας·

41. επισημαίνει με ικανοποίηση ότι, αφενός, η κατάσταση στο βόρειο Κοσσυφοπέδιο παραμένει σε μεγάλο βαθμό ήρεμη και ότι η επικοινωνία μεταξύ των κοινοτήτων στο βόρειο τμήμα και των βασικών οργανισμών βελτιώνεται και ότι, αφετέρου, μεμονωμένες προκλήσεις και καταδικαστέες βιαιότητες δεν έχουν επιφέρει καίρια πλήγματα στον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας που έχει ήδη ξεκινήσει·

42. θεωρεί ότι ο Περιφερειακός Οικονομικός Χώρος που συμφωνήθηκε στη Σύνοδο Ηγετών των Δυτικών Βαλκανίων στην Τεργέστη, τον Ιούλιο του 2017, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την προώθηση της οικονομικής ολοκλήρωσης μεταξύ της ΕΕ και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιφερειακής αγοράς και ευελπιστεί το συμφωνημένο σχέδιο δράσης να υλοποιηθεί σύντομα·

43. θεωρεί ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να ενισχυθεί η διασυνοριακή στρατηγική και η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στον τομέα της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων με τη διασφάλιση της πρόσβασης στη διεθνή προστασία, την ανταλλαγή σημαντικών πληροφοριών, τη βελτίωση των συνοριακών ελέγχων κ.λπ., και ενθαρρύνει τις τοπικές αρχές να υποστηρίξουν τις προσπάθειες καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων·

44. επικροτεί ιδιαίτερα τα πρόσφατα θετικά σημάδια προόδου που διαφαίνονται στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ελλάδας και της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας σχετικά με την παραιτούμενη εδώ και χρόνια διαφορά για την ονομασία και ευελπιστεί ότι η Βουλγαρική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, παράλληλα με τις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, θα κατορθώσει να αποκλιμακώσει σε σημαντικό βαθμό αυτήν την αντιπαράθεση και να συμβάλει στην εξεύρεση μιας λύσης·

Η οικονομική κατάσταση και οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές στα Δυτικά Βαλκάνια

45. σημειώνει με λύπη ότι καμία χώρα από τα Δυτικά Βαλκάνια δεν μπορεί επί του παρόντος να θεωρηθεί λειτουργούσα οικονομία της αγοράς ούτε ότι έχει την ικανότητα να αντιμετωπίσει την ανταγωνιστική πίεση και τις δυνάμεις της αγοράς στην Ένωση, κυρίως λόγω της ύπαρξης πολιτικών παρεμβάσεων και του ανεπαρκώς ανεπτυγμένου ιδιωτικού τομέα, παράμετρος που επηρεάζει ιδιαιτέρως αρνητικά τις αγορές εργασίας και ιδίως τις περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης για τους νέους·

46. επισημαίνει ότι η πλειονότητα των δήμων των υποψήφιων προς προσχώρηση χωρών θεωρεί τα έργα και τα προγράμματα της ΕΕ ιδιαίτερα περίπλοκα για τις συνθήκες που επικρατούν στις τοπικές αρχές και, ως εκ τούτου, οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να απλοποιήσει την πρόσβαση στα έργα και στα προγράμματα υπονομεύεται από έναν ολόένα και πιο σύνθετο και περίπλοκο μηχανισμό ελέγχου·

47. υποστηρίζει την επέκταση του υφιστάμενου δικτύου ΔΕΔ-Μ, όπου περιλαμβάνονται η περάτωση του διαδρόμου και η διεύρυνση προς την Νοτιοανατολική Ευρώπη, πράξη με την οποία θα λυθεί το υφιστάμενο πρόβλημα των ελλειπόντων συνδέσμων μεταφορών στα Δυτικά Βαλκάνια και θα μπορέσει να βελτιωθεί η σύνδεση Ανατολής-Δύσης με το οδικό, το θαλάσσιο, το αεροπορικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο, πράγμα που αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη της περιοχής στο σύνολό της·

48. συνιστά, επομένως, οι εκπρόσωποι των τοπικών και των περιφερειακών αρχών ή/και των τοπικών ενώσεων να συμπεριληφθούν στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ), του προγραμματικού σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης·

49. χαιρετίζει το γεγονός ότι η ΕΕ, για την υλοποίηση της στρατηγικής που παρατίθεται, σκοπεύει να αυξήσει σταδιακά τα κονδύλια του ΜΠΒ έως το 2020 και, στο πλαίσιο, αυτό να αντιμετωπίσει ακόμη καλύτερα τις ανάγκες των χωρών·

50. υπενθυμίζει ως θετικό παράδειγμα το «*Innovation Fund*» (Ταμείο Καινοτομίας) που χρηματοδοτείται από τον ΜΠΒ και έχει ως κύριους στόχους την πιλοτική χρηματοδότηση έργων καινοτομίας και την ενίσχυση της έρευνας και της ανάπτυξης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και το οποίο στηρίζει, μέσω του προγράμματος «*Innovation Serbia Project*» (Πρόγραμμα για την προώθηση των καινοτομιών στη Σερβία), την ίδρυση καινοτόμων νεοσύστατων επιχειρήσεων και τεχνοβλαστών καθώς και καινοτόμων τεχνολογιών και υπηρεσιών που βασίζονται στις δυνάμεις της αγοράς, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό καταλυτικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του σερβικού ιδιωτικού τομέα·

51. αναδεικνύει ως θετικό παράδειγμα για μια επιτυχημένη περιφερειακή, διασυνοριακή συνεργασία την κοινή πρωτοβουλία Σερβίας-Ρουμανίας κατά του καρκίνου στο πλαίσιο του «Προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας *Interreg-IPA*» για τη βελτίωση της διάγνωσης και της θεραπείας κακοήθων όγκων·

52. επισημαίνει επίσης τις μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες μεταξύ των περιφερειών στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, επικροτεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων με στόχο την ανάπτυξη ενός σταθερού ιδιωτικού τομέα και τη σχεδιασμένη εκπόνηση ενός προγράμματος για τη στήριξη της μεταφοράς τεχνολογίας και των νεοσύστατων επιχειρήσεων·

53. τονίζει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές και άλλα μέσα της ΕΕ για τη διασυνοριακή συνεργασία, όπως οι ΕΟΕΣ και το πρόγραμμα *Interreg*, αποτελούν βασικά δομικά στοιχεία της μελλοντικής ΕΕ·

54. χαιρετίζει το γεγονός ότι η Βουλγαρική Προεδρία έδωσε έναν δεύτερο άξονα προτεραιότητας για την ψηφιακή οικονομία και στηρίζει κάθε προσπάθεια διασύνδεσης των υποδομών μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών υπηρεσιών·

55. προσδοκά ότι όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων θα συμμετάσχουν εποικοδομητικά σε πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας, όπως η Διαδικασία του Βερολίνου, η στρατηγική για την περιοχή του Δούναβη, η Πρωτοβουλία για την Αδριατική Θάλασσα και το Ιόνιο Πέλαγος, η διαδικασία για τη συνεργασία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας και η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης, και τονίζει ότι ο περιφερειακός οργανισμός για τη συνεργασία των νέων των Δυτικών Βαλκανίων είναι σημαντικός για τη συμφιλίωση στην περιοχή·

56. θεωρεί ότι η στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια της Αδριατικής Θάλασσας και του Ιονίου Πελάγους (*EUSAIR/EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region*) μπορεί να αποτελέσει μοναδική ευκαιρία για το σύνολο της περιοχής, εφιστά, ωστόσο, την προσοχή στα μόνιμα προβλήματα όπως, για παράδειγμα, η έλλειψη πόρων, η διακυβέρνηση καθώς και οι προκλήσεις που θέτει η μεταναστευτική κρίση·

57. υποστηρίζει τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές ως μέσα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που βασίζονται στη σταθερότητα, στη συμφιλίωση και στις σχέσεις καλής γειτονίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, των υποψήφιων και των δυνάμει υποψήφιων χωρών· πιστεύει ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ πρέπει να καλύπτουν το σύνολο των Δυτικών Βαλκανίων. Το Κοσσυφοπέδιο και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας δεν συμμετέχουν ούτε στη μακροπεριφερειακή στρατηγική για την περιοχή του Δούναβη ούτε σε αυτήν για την Αδριατική και το Ιόνιο Πέλαγος· συνιστά, συνεπώς, να συμμετάσχουν στις προαναφερόμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές και οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων οι οποίες δεν το πράττουν ακόμη αλλά συνδέονται γεωγραφικά και οικονομικά με αυτές, έτσι ώστε τα Δυτικά Βαλκάνια να συμπεριληφθούν σύσσωμα στο πεδίο που καλύπτεται από τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές και να μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις υφιστάμενες ευκαιρίες χρηματοδότησης στα έργα που υλοποιούν.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για το εμπόριο»
(2018/C 247/06)

Εισηγήτρια: η κ. Micaela Fanelli (IT/PES), δήμαρχος Riccia, Campobasso

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2017) 487 final

Ανακοίνωση σχετικά με τον κατάλογο πρώτων υλών κρίσιμης σημασίας για την ΕΕ, για το 2017

COM(2017) 490 final

Έκθεση για την εφαρμογή της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» που αφορά την εμπορική πολιτική: Άσκηση προοδευτικής εμπορικής πολιτικής για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης

COM(2017) 491 final

Ανακοίνωση με θέμα «Μια ισορροπημένη και προοδευτική εμπορική πολιτική με στόχο την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης»

COM(2017) 492 final

Ανακοίνωση με θέμα «Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων αλλά και προστασία ουσιωδών συμφερόντων»

COM(2017) 494 final

Συστάσεις για αποφάσεις του Συμβουλίου

COM(2017) 469 final, COM(2017) 472 final and COM(2017) 493 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2017) 487 final

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 13

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(13) Είναι σκόπιμο να καθοριστούν τα ουσιώδη στοιχεία του διαδικαστικού πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων από τα κράτη μέλη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους επενδυτές, την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο κατά τον οποίο οι επενδύσεις είναι πιθανόν να ελεγχθούν, και να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω επενδύσεις θα ελέγχονται κατά τρόπο διαφανή και μη εισάγοντα διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων τρίτων χωρών. Στα στοιχεία αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον ο καθορισμός προθεσμιών για τον έλεγχο και η κατοχύρωση της δυνατότητας προσφυγής στη δικαιοσύνη κατά των εκδιδόμενων αποφάσεων ελέγχου.	(13) Είναι σκόπιμο να καθοριστούν τα ουσιώδη στοιχεία του διαδικαστικού πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων από τα κράτη μέλη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους επενδυτές, την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη, καθώς και στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους , να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο κατά τον οποίο οι επενδύσεις είναι πιθανόν να ελεγχθούν, και να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω επενδύσεις θα ελέγχονται κατά τρόπο διαφανή και μη εισάγονται διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων τρίτων χωρών. Στα στοιχεία αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον ο καθορισμός προθεσμιών για τον έλεγχο και η κατοχύρωση της δυνατότητας προσφυγής στη δικαιοσύνη κατά των εκδιδόμενων αποφάσεων ελέγχου.

Αιτιολογία

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις περιφερειακές αρχές εντός της επικράτειας των οποίων προβλέπονται ή πραγματοποιούνται ήδη οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) και, κατά συνέπεια, οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους αποφάσεις.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 18

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(18) Προς τον σκοπό αυτόν, είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο ενημέρωσης και συνεργασίας ως προς τις άμεσες ξένες επενδύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σε όλα τα κράτη μέλη. Η εν λόγω ενημέρωση θα πρέπει να παρέχεται από τα κράτη μέλη στα οποία προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η εκάστοτε επένδυση, κατόπιν αίτησης άλλων κρατών μελών ή της Επιτροπής. Στις σχετικές πληροφορίες περιλαμβάνονται οι πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησιακή δομή του ξένου επενδυτή και τον τρόπο χρηματοδότησης της προγραμματισμένης ή πραγματοποιημένης επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον διατίθενται, πληροφοριών σχετικά με τις επιδοτήσεις που τυχόν έχουν χορηγηθεί από τρίτες χώρες.	(18) Προς τον σκοπό αυτόν, είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο ενημέρωσης και συνεργασίας ως προς τις άμεσες ξένες επενδύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σε όλα τα κράτη μέλη. Η εν λόγω ενημέρωση, κατόπιν διαβούλευσης με τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές , θα πρέπει να παρέχεται από τα κράτη μέλη στα οποία προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η εκάστοτε επένδυση, κατόπιν αίτησης άλλων κρατών μελών ή της Επιτροπής. Στις σχετικές πληροφορίες περιλαμβάνονται οι πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησιακή δομή του ξένου επενδυτή και τον τρόπο χρηματοδότησης της προγραμματισμένης ή πραγματοποιημένης επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον διατίθενται, πληροφοριών σχετικά με τις επιδοτήσεις που τυχόν έχουν χορηγηθεί από τρίτες χώρες.

Αιτιολογία

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις περιφερειακές αρχές εντός της επικράτειας των οποίων προβλέπονται ή πραγματοποιούνται ήδη οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) και, κατά συνέπεια, οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους αποφάσεις.

Τροπολογία 3

Άρθρο 3 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 3 Έλεγχος άμεσων ξένων επενδύσεων 2. Η Επιτροπή δύναται να ελέγχει, στη βάση λόγων ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, τις άμεσες ξένες επενδύσεις οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος.	Άρθρο 3 Έλεγχος άμεσων ξένων επενδύσεων 2. Η Επιτροπή δύναται να ελέγχει, στη βάση λόγων ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, τις άμεσες ξένες επενδύσεις οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν ήδη υφιστάμενα ή υπεύθυνα σχεδιασμένα έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Τροπολογία 4

Άρθρο 6 παράγραφος 1 και 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 6 Πλαίσιο του ελέγχου από τα κράτη μέλη 1. Οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών μελών είναι διαφανείς και δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των τρίτων χωρών. Ιδίως, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τις περιστάσεις που προκαλούν τη διενέργεια ελέγχου, τους λόγους επί των οποίων βασίζεται ο έλεγχος και τους εφαρμοστέους λεπτομερείς διαδικαστικούς κανόνες. 2. Τα κράτη μέλη ορίζουν προθεσμίες για την έκδοση των αποφάσεων ελέγχου. Οι εν λόγω προθεσμίες παρέχουν ικανό περιθώριο για τη συνεκτίμηση των παρατηρήσεων κρατών μελών που προβλέπονται στο άρθρο 8 και της γνώμης της Επιτροπής που προβλέπεται στα άρθρα 8 και 9. [...]	Άρθρο 6 Πλαίσιο του ελέγχου από τα κράτη μέλη 1. Οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών μελών είναι διαφανείς και δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των τρίτων χωρών. Ιδίως, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τις περιστάσεις που προκαλούν τη διενέργεια ελέγχου, τους λόγους επί των οποίων βασίζεται ο έλεγχος και τους εφαρμοστέους λεπτομερείς διαδικαστικούς κανόνες. Επιπλέον, τα κράτη μέλη —στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας και στο μέτρο του δυνατού— ενημερώνουν και προβαίνουν σε διαβουλεύσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην επικράτεια των οποίων προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση. 2. Τα κράτη μέλη ορίζουν προθεσμίες για την έκδοση των αποφάσεων ελέγχου. Οι εν λόγω προθεσμίες παρέχουν ικανό περιθώριο για τη συνεκτίμηση των παρατηρήσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην επικράτεια των οποίων προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση και των κρατών μελών που προβλέπονται στο άρθρο 8 και της γνώμης της Επιτροπής που προβλέπεται στα άρθρα 8 και 9. [...]

Αιτιολογία

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις περιφερειακές αρχές εντός της επικράτειας των οποίων προβλέπονται ή πραγματοποιούνται ήδη οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) και, κατά συνέπεια, οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους αποφάσεις.

Τροπολογία 5

Άρθρο 8 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 8 Μηχανισμός συνεργασίας 1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη για κάθε άμεση ξένη επένδυση που υποβάλλεται σε έλεγχο στο πλαίσιο του μηχανισμού τους ελέγχου, εντός 5 εργάσιμων ημερών από την έναρξη του ελέγχου. Στο πλαίσιο της εν λόγω ενημέρωσης και εφόσον συντρέχει σχετική περίπτωση, το κράτος μέλος που διενεργεί τον έλεγχο δηλώνει κατά πόσον θεωρεί πιθανόν να εμπίπτει η υπό έλεγχο άμεση ξένη επένδυση στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου.	Άρθρο 8 Μηχανισμός συνεργασίας 1. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην επικράτεια των οποίων προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση και ενημερώνουν την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη για κάθε άμεση ξένη επένδυση που υποβάλλεται σε έλεγχο στο πλαίσιο του μηχανισμού τους ελέγχου, εντός 5 εργάσιμων ημερών από την έναρξη του ελέγχου. Στο πλαίσιο της εν λόγω ενημέρωσης και εφόσον συντρέχει σχετική περίπτωση, το κράτος μέλος που διενεργεί τον έλεγχο δηλώνει κατά πόσον θεωρεί πιθανόν να εμπίπτει η υπό έλεγχο άμεση ξένη επένδυση στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο του ελέγχου μιας δεδομένης ΑΞΕ.

Τροπολογία 6

Άρθρο 8 παράγραφος 6

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 8 Μηχανισμός συνεργασίας 6. Το κράτος μέλος στο οποίο προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση λαμβάνει δεόντως υπόψη τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 2 παρατηρήσεις των λοιπών κρατών μελών και την προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 γνώμη της Επιτροπής.	Άρθρο 8 Μηχανισμός συνεργασίας 6. Το κράτος μέλος στο οποίο προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση λαμβάνει δεόντως υπόψη τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 παρατηρήσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην επικράτεια των οποίων προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση, τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 2 παρατηρήσεις των λοιπών κρατών μελών και την προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 γνώμη της Επιτροπής.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο του ελέγχου μιας δεδομένης ΑΞΕ.

Τροπολογία 7**Άρθρο 12**

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 12 Σημεία επαφής Κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα σημείο επαφής για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων («σημείο επαφής για τον έλεγχο των ΑΞΕ») με αρμοδιότητα τα ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο άμεσων ξένων επενδύσεων. Η Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη απευθύνονται στα εν λόγω σημεία επαφής για τον έλεγχο των ΑΞΕ για κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.	Άρθρο 12 Σημεία επαφής Κάθε κράτος μέλος ορίζει τουλάχιστον ένα σημείο επαφής για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων («σημείο επαφής για τον έλεγχο των ΑΞΕ») με αρμοδιότητα τα ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο άμεσων ξένων επενδύσεων. Η Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη απευθύνονται στα εν λόγω σημεία επαφής για τον έλεγχο των ΑΞΕ για κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Τα σημεία επαφής για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων οφείλουν επίσης, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών, να τους παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τον έλεγχο των εν λόγω επενδύσεων.

Αιτιολογία

- (i) Δεδομένου ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η εμπορική πολιτική αποτελεί αρμοδιότητα του περιφερειακού επιπέδου διακυβέρνησης, κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν σημεία επαφής σε περιφερειακό επίπεδο και για αυτές τις περιπτώσεις.
- (ii) Είναι σημαντικό οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να διαθέτουν την πληρέστερη δυνατή πληροφόρηση όταν λαμβάνουν θέση σχετικά με τον έλεγχο μιας δεδομένης ΑΞΕ.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

- εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμη προτάσεων σχετικά με το εμπόριο και τις επενδύσεις, η οποία υποβλήθηκε από την Επιτροπή, ως συνέχεια του εγγράφου προβληματισμού για την τιάσωση της παγκοσμιοποίησης και ως απάντηση στις προκλήσεις ενώπιον των οποίων βρίσκεται η εμπορική πολιτική της ΕΕ·
- είναι της γνώμης ότι η εμπορική πολιτική καλείται να αντιμετωπίσει ποικιλόμορφες προκλήσεις, επιδιώκοντας την επίτευξη ορθής ισορροπίας μεταξύ πολυάριθμων στόχων: ενίσχυση της εμπορικής θέσης της ΕΕ μέσω της σύνδεσής της με παγκόσμια κέντρα ανάπτυξης· ανάληψη ηγετικού ρόλου για την υποστήριξη του πολυμερούς εμπορικού συστήματος, αυξάνοντας την οικονομική ανάπτυξη και μειώνοντας τη φτώχεια· προστασία των επιχειρήσεων, των πολιτών και των εδαφών της ΕΕ από τον αθέμιτο ανταγωνισμό και διαχείριση των κοινωνικών και εδαφικών δαπανών, ιδίως σε ευαίσθητους τομείς και μεταξύ των εργαζομένων με χαμηλή ειδικευση.
- συμμερίζεται την άποψη ότι, με την πάροδο των ετών, το διεθνές εμπόριο ευνόησε την ανάπτυξη και προώθησε την ανταγωνιστικότητα τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ· επισημαίνει, ωστόσο, την αυξανόμενη ανησυχία που επικρατεί σχετικά με την άνιση κοινωνική διανομή των ωφελημάτων του, τις σοβαρές επιπτώσεις του όσον αφορά τις εκτεταμένες διαδικασίες εδαφικής συσσωμάτωσης και περιθωριοποίησης και, ειδικότερα, τη σοβαρή δοκιμασία στην οποία υποβάλλεται η ανθεκτικότητα ορισμένων τοπικών οικονομιών και κοινοτήτων·
- υποστηρίζει σθεναρά τη θέση της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία η εμπορική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση του γεγονότος ότι η παγκοσμιοποίηση θα έχει θετικές οικονομικές, κοινωνικές, εδαφικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις τόσο εντός όσο και εκτός της Ευρώπης·

5. υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠΠ) για τη στήριξη όσων χάνουν τη δουλειά τους λόγω των διαρθρωτικών αλλαγών στο παγκόσμιο εμπόριο εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης. Επαναλαμβάνει ⁽¹⁾, ωστόσο, ότι απαιτείται η μεταρρύθμιση των μηχανισμών λειτουργίας του με την απλούστευση της διαδικασίας έγκρισης του ΕΤΠΠ και την ελάττωση των ορίων χρηματοδότησης από το ταμείο ⁽²⁾, καθώς και με την αύξηση του προϋπολογισμού του τουλάχιστον στα 500 εκατ. ευρώ ετησίως και την υπαγωγή του στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί να συνυπολογιστεί το γεγονός ότι, από το 2014, το πεδίο εφαρμογής του ΕΤΠΠ έχει διευρυνθεί προκειμένου να συμπεριλάβει τους νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ) και ενδεχομένως να χρειαστεί να επεκταθεί ακόμη περισσότερο, προκειμένου να καλύψει τα προληπτικά μέτρα. Η ΕτΠ υπογραμμίζει με έμφαση τη συμπληρωματικότητα μεταξύ του ΕΤΠΠ και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ως μέρους των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), λαμβανομένης υπόψη της παραμέτρου ότι το ΕΤΠΠ αποτελεί έναν μηχανισμό ο οποίος παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή με βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, ενώ τα μακροπρόθεσμα μέτρα στηρίζονται από τα ΕΔΕΤ, τα οποία μπορούν και να λειτουργήσουν ως μέτρα παρακολούθησης στους τομείς δράσης του ΕΤΠΠ.

6. επισημαίνει —όπως υποδεικνύεται σε ανάλυση ⁽³⁾ των εμπορικών ροών σε ορισμένα κράτη μέλη— ότι τα αποτελέσματα των περιφερειών στον τομέα των εξαγωγών συσχετίζονται θετικά με το ΑΕΠ, ότι οι εξαγωγικές επιδόσεις συσχετίζονται θετικά με τον δείκτη περιφερειακής ανταγωνιστικότητας (ΔΠΑ), καθώς και ότι σε κάθε κράτος μέλος που αναλύεται η επικέντρωση και η συμμετοχή του παραγωγικού ιστού στις εξαγωγές είναι σε μεγάλο βαθμό συγκεντρωμένες σε λίγες περιφέρειες.

7. διαπιστώνει με ανησυχία ότι η ανάλυση αυτή επιβεβαιώνεται και σε μια άλλη μελέτη ⁽⁴⁾, σύμφωνα με την οποία τα οφέλη των ΑΞΕ φαίνονται πολύ υποδεέστερα στις αγροτικές, στις λιγότερο ανεπτυγμένες και στις μη μητροπολιτικές περιφέρειες από ό,τι σε άλλες περιφέρειες και ο αντίκτυπος στην παραγωγικότητα είναι μικρότερος στις αγροτικές περιοχές και στις μη μητροπολιτικές περιφέρειες ή ακόμη και μηδενικός στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες· κατά συνέπεια, η συμβολή στη σύγκλιση των άμεσων επιδράσεων των ΑΞΕ και του ανοίγματος των αγορών είναι εξαιρετικά περιορισμένη.

8. υπογραμμίζει επ' αυτού τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει η πολιτική συνοχής για την εξασφάλιση επαρκούς επιπέδου δημόσιων επενδύσεων στις περιφέρειες και τα εδάφη της ΕΕ που έχουν περιθωριοποιηθεί εξαιτίας των ροών αυτών, καθώς και για την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους με την τόνωση των άμεσων ξένων επενδύσεών τους, σε συνδυασμό με την προώθηση της ανάπτυξης των μη ευρωπαϊκών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ήδη στην Ευρώπη.

9. υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή, στην 7η έκθεση για τη συνοχή (9 Οκτωβρίου 2017), τόνισε ότι η τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης, με την υποστήριξη του οικονομικού μετασχηματισμού στις περιφέρειες, της καινοτομίας, του βιομηχανικού εκσυγχρονισμού και της αφομοίωσης της τεχνολογίας, θα πρέπει να συγκαταλέγεται στις τρεις προτεραιότητες για τη μελλοντική πολιτική συνοχής μετά το 2020.

10. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η σύναψη επιπρόσθετων συμφωνιών για την ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών θα μειώσει το ποσό των τελωνειακών δασμών που αποτελούν σημαντικό ίδιο πόρο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει σύντομα μια πρόταση για τη σημαντική μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων της ΕΕ, όπως ζητείται στη γνωμοδότηση της ΕτΠ 2017/1530 με θέμα «Η μεταρρύθμιση των ιδίων πόρων της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ για την περίοδο μετά το 2020».

Η διαφάνεια και η δημοκρατική νομιμότητα της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ

11. χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να καταστήσει πιο διαφανείς τις εμπορικές διαπραγματεύσεις και ευελπιστεί ότι η εν λόγω προσέγγιση θα δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών ή/και άλλων ενδιαφερομένων φορέων ήδη από το στάδιο της διαμόρφωσης των στόχων της εμπορικής πολιτικής σε ορισμένες συγκεκριμένες διαδικασίες διαπραγμάτευσης, στο πλαίσιο του εμπορίου εκτός της ΕΕ.

12. εν προκειμένω, παραπέμπει στη μελέτη της ΕτΠ με τίτλο «Η δημοκρατική διάσταση των διαπραγματεύσεων της ΕΕ για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών: ο ρόλος και η ευθύνη των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών», στην οποία επισημαίνεται ότι η απλή ύπαρξη διαθέσιμων πληροφοριών είναι ανεπαρκής για τη διασφάλιση μιας διαφανούς και συμμετοχικής διαδικασίας, καθώς και ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους μηχανισμούς που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της πρόσβασης στις εν λόγω πληροφορίες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο· ειδικότερα, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τονίζουν τη συχνή απουσία επίσημων μηχανισμών αντιπαραβολής με τα αντίστοιχα εθνικά επίπεδα στον τομέα της εμπορικής πολιτικής, απουσία η οποία γίνεται ακόμη πιο αισθητή στο επίπεδο της ΕΕ.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με το έγγραφο προβληματισμού με τίτλο «Τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης», εισηγήτρια: Micaela Fanelli, η οποία υιοθετήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2017.

⁽²⁾ Δεδομένου, πιο συγκεκριμένα, ότι στο αντίστοιχο πρόγραμμα στις ΗΠΑ (*Trade Adjustment Assistance — TAA*) δεν προβλέπεται κάποιο υποχρεωτικό ελάχιστο όριο απολύσεων.

⁽³⁾ Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

⁽⁴⁾ Μελέτη του ESPON με θέμα «Ο κόσμος στην Ευρώπη, οι ροές των ΑΞΕ προς την Ευρώπη».

13. επιδοκμάζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για τη διασφάλιση μεγαλύτερης σαφήνειας σχετικά με τον μεικτό χαρακτήρα πολλών ειδών εμπορικών συμφωνιών με τον διαχωρισμό του κεφαλαίου που αφορά τις επενδύσεις· θεωρεί, ωστόσο, ότι η κρίση ως προς την επίτευξη συναίνεσης σχετικά με το άνοιγμα των αγορών σε παγκόσμια κλίμακα και τη σύναψη νέων εμπορικών συμφωνιών οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανεπαρκή τεκμηρίωση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων ορισμένων συμφωνιών, καθώς και στην έλλειψη σαφήνειας ως προς τις ευθύνες των κυβερνήσεων για τη διευθέτηση των συγκεκριμένων αρνητικών συνεπειών όσον αφορά τη διανομή που προκύπτουν από τις εν λόγω συμφωνίες·

14. σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, παραπέμπει στη θέση της ΕτΠ σύμφωνα με την οποία έχει θεμελιώδη σημασία, πριν από κάθε περαιτέρω στάδιο ελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών, να διενεργούνται εκτιμήσεις εδαφικών επιπτώσεων που μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό μέσο εξακρίβωσης και ποσοτικού προσδιορισμού, πριν την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης μιας δεδομένης εμπορικής συμφωνίας, των επιπτώσεων της στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και να διευκολύνουν, κατ' αυτόν τον τρόπο, τόσο τη λήψη πιο αξιόπιστων, τεκμηριωμένων, διαφανών και βασισμένων σε συγκεκριμένα στοιχεία όσον αφορά το περιεχόμενο τους αποφάσεων όσο και στην υιοθέτηση εξατομικευμένων μορφών στήριξης των ενδιαφερομένων περιφερειών για την πρόβλεψη ή τη διαχείριση των επακόλουθων συνεπειών·

15. εκφράζει εν προκειμένω τη λύπη της για το γεγονός ότι η Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει το έγγραφο Σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, στην ενότητα με θέμα τις επιπτώσεις και τους ενδιαφερόμενους φορείς όσον αφορά τις διάφορες στρατηγικές επιλογές, δεν προβλέπει τη διενέργεια συναφούς εκτίμησης επιπτώσεων ⁽⁵⁾·

16. θεωρεί ότι η μελέτη σχετικά με τις σωρευτικές οικονομικές συνέπειες των ενδεχόμενων υφιστάμενων και μελλοντικών συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και των 12 εμπορικών εταίρων στον γεωργικό τομέα της ΕΕ ⁽⁶⁾, η οποία εκπονήθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών, αποτελεί καλό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο οι εκτιμήσεις επιπτώσεων μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση αξιόπιστων, διαφανών και βασισμένων σε συγκεκριμένα στοιχεία εμπορικών πολιτικών·

17. επικροτεί το γεγονός ότι η προαναφερθείσα μελέτη πρόσφερε επιστημονική υποστήριξη βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία στη διαδικασία χάραξης των ευρωπαϊκών πολιτικών, δεδομένου ότι οι γεωργοί της ΕΕ ενημερώνονται σχετικά με αυτά μπορούν να αναμένουν από τις εμπορικές συμφωνίες και, ειδικότερα, από τις συμφωνίες με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία· είναι της γνώμης ότι, στο πλαίσιο των σχετικών διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή οφείλει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένους γεωργικούς τομείς, όπως επισημαίνεται στη μελέτη, καθώς και στην εξασφάλιση προστασίας σε αυτούς τους τομείς με συνεκτίμηση των βασικών αρχών της κοινής γεωργικής πολιτικής και του γεγονότος ότι η γεωργία αποτελεί την κύρια και μοναδική δραστηριότητα που στηρίζει την απασχόληση, την επιχειρηματικότητα και τον τοπικό εφοδιασμό σε τρόφιμα σε πολλές περιοχές της ΕΕ, όπως π.χ. στις ορεινές ζώνες, όπου οι γεωργοί διατηρούν ζωντανές τις αγροτικές περιοχές υπό δύσκολες συνθήκες, συμβάλλοντας, μεταξύ άλλων, στη διαφύλαξη οικολογικών ισορροπιών ζωτικής σημασίας·

18. επαναλαμβάνει, ειδικότερα ενόψει των διαπραγματεύσεων με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, την πάγια θέση της σύμφωνα με την οποία οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ δεν πρέπει να εμποδίζουν τις αρμόδιες διοικήσεις κανενός επιπέδου διακυβέρνησης να παρέχουν, να υποστηρίζουν και να ρυθμίζουν κανονιστικά τις δημόσιες, αλλά και να διευρύνουν το φάσμα των υπηρεσιών που παρέχουν στους πολίτες ⁽⁷⁾ ή να προβλέπουν την ενσωμάτωση ορισμένων κοινωνικών ρητρών με στόχο, μεταξύ άλλων, την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 2015·

19. επικροτεί το γεγονός ότι η Επιτροπή συγκρότησε, στις 22 Δεκεμβρίου 2017, μια συμβουλευτική ομάδα για τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ με στόχο τη μεγιστοποίηση της διαφάνειας και της συμμετοχικότητας στην εμπορική πολιτική της ΕΕ, αλλά, βάσει όλων των ανωτέρω, εκφράζει τη λύπη της επειδή κανένας από τους 28 εμπειρογνώμονές της ⁽⁸⁾ δεν εκπροσωπεί κάποια τοπική ή περιφερειακή αρχή ή ένωση. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διατηρήσει τη θέση της, σύμφωνα με την οποία δεν πρέπει να υπάρχει δυνατότητα εκπροσώπησης θεσμικού ή άλλου οργάνου της Ένωσης στη συμβουλευτική ομάδα, η ΕτΠ αναμένει τουλάχιστον να κληθεί να παρίσταται ως παρατηρητής.

⁽⁵⁾ Στη σελίδα 18, έγγραφο διαθέσιμο εδώ (μόνο στην αγγλική γλώσσα, ανεπίσημη μετάφραση).

⁽⁶⁾ Μελέτη που δημοσιεύθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2016, διαθέσιμη εδώ.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα *Μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις*, εισηγητής: Neale Richmond (IE/PPE), η οποία υιοθετήθηκε στις 8 Απριλίου 2016.

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf.

20. ζητεί να διασφαλίζονται —χωρίς να γίνεται εξίσωση προς το χειρότερο επίπεδο— τόσο τα ενωσιακά και τα εθνικά πρότυπα της εργατικής νομοθεσίας όσο και τα νομικά πρότυπα για την ασφάλεια των προϊόντων και την προστασία των δεδομένων, των καταναλωτών, της υγείας, του περιβάλλοντος και της καλής μεταχείρισης των ζώων, καθώς και να μπορούν να προσαρμόζονται σε επίπεδο κρατών μελών, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις της ΕΕ· επ' αυτού, ζητεί επίσης οι διεθνείς εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες να μην θέτουν υπό πίεση τη ρυθμιστική και τη χρηματοδοτική διακριτική ευχέρεια των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

Η επιδίωξη ίσης μεταχείρισης εκτός της ΕΕ

21. επισημαίνει ότι η εμπορική πολιτική δεν αφορά μόνο οικονομικά συμφέροντα, αλλά αποτελεί επίσης σημαντικό μέσο επίδειξης αλληλεγγύης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες που βρίσκονται αντιμέτωπες με περιφερειακές καταστάσεις κρίσης· υπενθυμίζει επ' αυτού την κοινή απόφαση ΕΕ-Ιορδανίας για τη χαλάρωση των κανόνων καταγωγής που εφαρμόζονται στις διμερείς εμπορικές συναλλαγές ως εξαιρετικό παράδειγμα τέτοιας προσέγγισης·

22. επιδοκιμάζει το ανεπίσημο έγγραφο της Επιτροπής σχετικά με τα κεφάλαια για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΒΑ) που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ⁽⁹⁾, το οποίο αποτέλεσε το έναυσμα της συζήτησης όσον αφορά τη συμμόρφωση και την εκτέλεση, καθώς και τους τρόπους σύνδεσης των διατάξεων περί βιωσιμότητας του εμπορίου·

23. όσον αφορά το ζήτημα του κατά πόσον η παράβαση διάταξης του κεφαλαίου ΕΒΑ θα πρέπει να επιφέρει εμπορικές συνέπειες ή ακόμη και κυρώσεις, η ΕτΠ επικροτεί την ιδέα σύμφωνα με την οποία οι χώρες που ασκούν αθέμιτο ανταγωνισμό μέσω της υποβάθμισης των προτύπων που προβλέπονται από τις βασικές εργασιακές συμβάσεις, παραδείγματος χάρι όσον αφορά την παιδική εργασία, θα πρέπει να υπόκεινται σε ενδεχόμενες κυρώσεις· θεωρεί ότι, εν προκειμένω, απαιτούνται περαιτέρω μελέτες και ερευνητικά σχέδια με στόχο να διασφαλιστεί ότι η χάραξη των πολιτικών πραγματοποιείται βάσει αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων·

24. χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής για την ενίσχυση του πολυμερούς εμπορικού συστήματος που θέτει τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) στο επίκεντρό του και διαπιστώνει ότι, χωρίς τον εν λόγω οργανισμό, το παγκόσμιο εμπόριο θα υπόκειται περισσότερο στη δυναμική της ισχύος μεταξύ κρατών και λιγότερο στις αξίες· εκτιμά ότι ο ΠΟΕ θα μπορούσε να προσφέρει το ιδεώδες πλαίσιο για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών εξωγενών παραγόντων που επηρεάζουν τις διμερείς εμπορικές συμφωνίες με τρίτες χώρες, καθιστώντας πολυμερή την κανονιστική συνεργασία που αναπτύσσεται μέχρι σήμερα μεταξύ χωρών οι οποίες συμμερίζονται τις ίδιες αρχές και διαγράφουν σαφή πορεία προς την προσχώρηση σε άλλα ενδιαφερόμενα μέλη του ΠΟΕ·

Το πολυμερές επενδυτικό δικαστήριο

25. επιδοκιμάζει τη σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για την ίδρυση πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου (ΠΕΔ) ως λύση για πολλά από τα προβλήματα που θέτει το σύστημα επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους (ISDS), ιδίως όσον αφορά την έλλειψη νομιμότητας και εγγυήσεων ανεξαρτησίας, την απουσία προβλεψιμότητας και συνοχής της νομολογίας, τη μη ύπαρξη δυνατότητας άσκησης προσφυγής, το υψηλό κόστος, την έλλειψη διαφάνειας κατά την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους και την ανεπαρκή πρόσβαση των ΜΜΕ·

26. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τη μελέτη της ΕτΠ με τίτλο «Η δημοκρατική διάσταση των διαπραγματεύσεων της ΕΕ για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών: ο ρόλος και η ευθύνη των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών», το στοιχείο που υποδεικνύεται συχνότερα από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές όσον αφορά τις επιπτώσεις των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών συνίσταται στη διαδικασία επίλυσης των διαφορών επενδυτή-κράτους (ISDS) η οποία, κατά την άποψή τους, επιτρέπει σε ιδιωτικές εταιρείες να προσφεύγουν κατά των αποφάσεων του τοπικού επιπέδου διακυβέρνησης·

27. τονίζει την ανάγκη επίτευξης ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών επενδυτών —η οποία διασφαλίζεται μέσω μηχανισμών επιβολής κυρώσεων— και της προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων —η οποία στερείται τέτοιων μηχανισμών— και καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η πρόταση για την ίδρυση πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου (ΠΕΔ) δεν θα προβλέπει τη διατήρηση ενός παράλληλου νομικού συστήματος με ένα ειδικό δικαστήριο για τους ξένους επενδυτές το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να παρακάμπτει τα εθνικά νομικά συστήματα αποκλειστικά προς όφελος των εν λόγω επενδυτών· ζητεί επίσης το ΠΕΔ να προστατεύει όχι μόνο τα δικαιώματα των επενδυτών, αλλά και το δικαίωμα των κρατών να νομοθετούν και τα δικαιώματα τρίτων μερών·

28. ευελπιστεί ότι η Επιτροπή θα διευκρινίσει το ταχύτερο δυνατόν, αφενός, εάν το πολυμερές επενδυτικό δικαστήριο θα θεωρείται ως μονομερής δομή ή εάν θα συνδέεται με κάποια άλλη δικαιοδοσία και, αφετέρου, τον τρόπο με τον οποίο οι ενδιαφερόμενες κοινότητες θα μπορούν να συμμετέχουν στις δικαστικές διαδικασίες·

(⁹) Διατίθεται εδώ.

29. ζητεί από την Επιτροπή να αποσαφηνίσει περαιτέρω τις προβλεπόμενες συνέπειες των διαφορών στο πλαίσιο των υφιστάμενων διμερών επενδυτικών συμφωνιών (ΔΕΣ) και των διασυνδέσεων μεταξύ του πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων· υποστηρίζει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τις ενδοενοσιακές ΔΕΣ, στο πλαίσιο της εν εξελίξει υπόθεσης C-284/16 *Achmea*, ότι οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους (ΕΔΕΚ) που εισάγονται στις (προενταξιακές) ενδοενοσιακές ΔΕΣ αντίκεινται στην ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την αποκλειστική αρμοδιότητα των δικαστηρίων της ΕΕ για απαιτήσεις που αφορούν το δίκαιο της ΕΕ·

30. είναι πεπεισμένη ότι η αίτηση του Βελγίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, για έκδοση γνώμης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) όσον αφορά τη νομιμότητα του νέου διμερούς συστήματος επενδυτικών δικαστηρίων (ICS) όπως προβλέπεται στη συμφωνία ΕΕ-Καναδά (CETA) θα προσδώσει μεγαλύτερη σαφήνεια, προς όφελος ολόκληρης της συζήτησης σχετικά με την προστασία των επενδύσεων·

31. διαπιστώνει με ανησυχία ότι ορισμένοι από τους κυριότερους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία, δεν στηρίζουν την ίδρυση του ΠΕΔ, καθώς και ότι η προτίμηση της Ιαπωνίας για ένα σύστημα επίλυσης των διαφορών επενδυτή-κράτους (ISDS) αποτελεί ένα από τα βασικά εκκρεμή ζητήματα κατά τα επόμενα στάδια της καταρχήν συμφωνίας για συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, η οποία επιτεύχθηκε στις 6 Ιουλίου 2016·

Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ

32. τονίζει τη σημασία των ΑΞΕ για την οικονομία της ΕΕ στο σύνολό της —και, ειδικότερα, για ορισμένες περιφέρειες— δεδομένου ότι, κατά την περίοδο 2003-2015, οι μη Ευρωπαίοι επενδυτές υλοποίησαν περισσότερα από 52 000 έργα ΑΞΕ στην Ευρώπη, συνολικής αξίας άνω των 2 600 δισεκατομμυρίων ευρώ⁽¹⁰⁾·

33. συμπεριζέται την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία το άνοιγμα σε ΑΞΕ εξακολουθεί να αποτελεί βασική αρχή της ΕΕ και σημαντική πηγή οικονομικής μεγέθυνσης που θα πρέπει, ωστόσο, να πλαισιωθεί με δυναμικές και αποτελεσματικές πολιτικές οι οποίες, αφενός, θα διασφαλίζουν το άνοιγμα των άλλων οικονομιών και την τήρηση απ' όλους των ίδιων κανόνων, και, αφετέρου, θα προστατεύουν τα κρίσιμης σημασίας ευρωπαϊκά περιουσιακά στοιχεία από επενδύσεις οι οποίες θα έβλαπταν τα εύλογα συμφέροντα της ΕΕ ή των κρατών μελών της.

34. επικροτεί, ως εκ τούτου, τις αρχές στις οποίες βασίζεται η πρόταση κανονισμού της Επιτροπής διότι, επί του παρόντος, οι ΑΞΕ μπορούν να αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο από τα κράτη μέλη, ελλείψει ενιαίου συνόλου κανόνων της ΕΕ για τον έλεγχό τους·

35. εκφράζει την ανησυχία της όσον αφορά τη δυνατότητα της Επιτροπής να διενεργεί έλεγχο για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, σε περίπτωση που μια ΑΞΕ ενδέχεται να επηρεάσει έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος, επειδή το κριτήριο αυτό είναι εξαιρετικά ασαφές και μπορεί να καλύψει όλα τα είδη ΑΞΕ, καθώς και επειδή ο κατάλογος που παρατίθεται στο σχετικό παράρτημα δεν είναι εξαντλητικός. Επιπλέον, δεν υπάρχει σαφής ορισμός της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης και, συνεπώς, ούτε ασφάλεια δικαίου όσον αφορά την έκταση των εξουσιών παρέμβασης που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· θα μπορούσε λοιπόν να συναχθεί ότι τα κράτη μέλη δεν είναι πλέον σε θέση να αποφασίζουν αυτόνομα σχετικά με τις ΑΞΕ για λόγους ασφάλειας και δημόσιας τάξης·

36. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι μια τόσο σημαντική πρόταση υποβλήθηκε από την Επιτροπή χωρίς να συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων· είναι της γνώμης ότι η μελέτη που εξαγγέλλεται στην ανακοίνωση η οποία συνοδεύει την πρόταση σχετικά με τις ροές επενδύσεων στην ΕΕ και η εκτίμηση επιπτώσεων θα έπρεπε να έχουν προηγηθεί της υποβολής της πρότασης, προκειμένου να διασφαλιστεί η διεξαγωγή των σχετικών διοργανικών συζητήσεων βάσει συγκεκριμένων στοιχείων·

37. ζητεί, στην παρούσα πρόταση κανονισμού, να αποσαφηνιστεί ότι θα διατηρηθούν οι ισχύοντες περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων με τρίτες χώρες, χωρίς περιορισμούς για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας ή/και χωρίς να θεσπιστεί συγκεκριμένο διαδικαστικό πλαίσιο·

38. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογήσει τις πολιτικές οι οποίες ευθύνονται για τις συνθήκες που οδήγησαν σε προβληματικές επενδύσεις δεδομένου ότι οι ΑΞΕ σε υποδομές ή σε πρώην κρατικές επιχειρήσεις είναι, σε πολλές περιπτώσεις, απόρροια της εφαρμογής πολιτικών λιτότητας και της ελευθέρωσης στρατηγικών τομέων·

⁽¹⁰⁾ Ερευνητικό έργο του ESPON με θέμα *The World in Europe, global FDI flows towards Europe* (Ο κόσμος στην Ευρώπη, οι παγκόσμιες ροές ΑΞΕ προς την Ευρώπη).

39. τονίζει ότι η αιτιολόγηση του περιορισμού των ΑΞΕ για λόγους εθνικής ασφάλειας και δημόσιας τάξης διαφέρει από τον περιορισμό τους εξαιτίας του φόβου στρεβλώσεων της αγοράς και καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι ο μηχανισμός αυτός δεν θα χρησιμοποιείται ως συγκαλυμμένο μέτρο προστατευτισμού· επισημαίνει επ' αυτού ότι ένας μηχανισμός ελέγχου των ΑΞΕ που περιορίζει τις επενδύσεις απλώς και μόνον επειδή οι ΑΞΕ είναι επιδοτούμενες δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής λόγος για την αναστολή μιας επένδυσης και θα πρέπει να αποδεικνύει ότι η εκάστοτε ΑΞΕ εμπίπτει στους στρατηγικούς ή εθνικούς βιομηχανικούς στόχους ενός ξένου κράτους·
40. καλεί την Επιτροπή να αποσαφηνίσει περαιτέρω τις συνέπειες που θα επιφέρει η μη συμμόρφωση του εκάστοτε κράτους μέλος με τη θέση της Επιτροπής και τον βαθμό στον οποίο το προτεινόμενο πλαίσιο θα συμβάλει σε έγκαιρες και αναλογικές αντιδράσεις, δεδομένου ότι ο έλεγχος των επενδύσεων δεν θα πρέπει να διαρκεί περισσότερο από το χρονικό διάστημα που έχει καθοριστεί για τις εθνικές διαδικασίες·
41. απευθύνει έκκληση για την έναρξη διαλόγου με τους κύριους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ σχετικά με τον έλεγχο των επενδύσεων. Μια διεθνής προσέγγιση των κανόνων για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων θα περιόριζε πράγματι τις συγκρούσεις και θα προωθούσε την ασφάλεια των επενδύσεων·
42. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι οι συννομοθέτες κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με την τροποποίηση της υφιστάμενης μεθοδολογίας αντντάμπινγκ της ΕΕ, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις θεμελιώδεις συμβάσεις της ΔΟΕ κατά την αξιολόγηση της ύπαρξης σημαντικών στρεβλώσεων·
43. σημειώνει, ωστόσο, ότι οι νέοι κανόνες θα καταστούν πλήρως αποτελεσματικοί μόνον εφόσον η ΕΕ προβεί στην επικαιροποίηση των μέσων εμπορικής άμυνας της (ΜΕΑ) και ο θετικός αντίκτυπος στη βιομηχανία συνδεθεί με την επιτυχία των σχεδίων εκσυγχρονισμού των ΜΕΑ που προτάθηκαν το 2013·
44. συμφωνεί με το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις δεδομένου ότι αυτές εμπίπτουν στην κοινή εμπορική πολιτική κατά την έννοια του άρθρου 207 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι η Επιτροπή προτείνει τον παρόντα κανονισμό μόνο για εκείνα τα κράτη μέλη που έχουν θεσπίσει μηχανισμούς ελέγχου των επενδύσεων και ότι η πρόταση δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή τους δικούς τους ελέγχους των επενδύσεων. Συνεπώς, η πρόταση είναι απολύτως σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιομηχανία: ο ρόλος και η προοπτική των περιφερειακών και των τοπικών αρχών»

(2018/C 247/07)

Εισηγητής: ο κ. Heinz Lehmann (DE/EPP), μέλος του Κοινοβουλίου της Σαξονίας

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Επενδύοντας στην έξυπνη, καινοτόμο και βιώσιμη βιομηχανία — Μια ανανεωμένη στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ»

[COM(2017) 479 final]

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επιδοκιμάζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁽¹⁾, την οποία θεωρεί ένα χρήσιμο πρώτο βήμα, και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να την αξιοποιήσει ως βάση για την ανάπτυξη μιας φιλόδοξης στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ, όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο⁽²⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁽³⁾, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας⁽⁴⁾, την ΕτΠ⁽⁵⁾ και την ομάδα των Φίλων της Βιομηχανίας⁽⁶⁾.
2. ζητεί τη χάραξη μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική, η οποία θα ανταποκρίνεται στις σημερινές αλλά και στις μελλοντικές παγκόσμιες ευκαιρίες, προκλήσεις, καθώς και στους κύριους παράγοντες για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο, και είναι της άποψης ότι η προτεινόμενη στρατηγική — η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα σαφές όραμα — θα πρέπει να διαμορφωθεί με προσανατολισμό τον μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω με χρονικό ορίζοντα το 2030, αλλά και μετέπειτα.
3. ζητεί να συμπεριληφθεί μια ισχυρή εδαφική διάσταση στη στρατηγική αυτή, και να ληφθεί παράλληλα υπόψη η περιφερειακή έξυπνη εξειδίκευση. Η ΕτΠ υπενθυμίζει ότι ο κοινός και διαρκής στόχος είναι να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής, όπως ορίζεται στο άρθρο 173 της ΣΛΕΕ, και υπογραμμίζει την προθυμία της να στηρίξει την Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο μέσα σε ένα πνεύμα συνεργασίας, ιδίως λαμβανομένου υπόψη του ότι η υλοποίηση της παρούσας στρατηγικής θα απαιτήσει κοινή δέσμευση και κοινές προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε όλα τα επίπεδα.
4. ζητεί ορίζοντα βιομηχανική στρατηγική με στόχους, στρατηγικά μέτρα και δείκτες, αυστηρή αξιολόγηση των επιπτώσεων και ένα κατάλληλο πλαίσιο για παρακολούθησης και καθοδήγησης. Ζητεί επίσης να εφαρμοστούν τομεακά μέτρα με στοχοθετημένο τρόπο, για τους τομείς εκείνους που αντιμετωπίζουν οικονομικές αλλαγές ή που διαθέτουν μεγάλο δυναμικό ανάπτυξης. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι, λόγω του οριζόντιου χαρακτήρα τους, η στρατηγική θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην καινοτομία, τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής (BTGE), τα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ), την ψηφιοποίηση και τις ΜΜΕ.

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Επενδύοντας στην έξυπνη, καινοτόμο και βιώσιμη βιομηχανία — Μια ανανεωμένη στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ» [COM(2017) 479 final].

⁽²⁾ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 15 Δεκεμβρίου 2016 και 22-23 Ιουνίου 2017.

⁽³⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ανάπτυξη μιας φιλόδοξης βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ ως στρατηγική προτεραιότητα για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την καινοτομία στην Ευρώπη, 5 Ιουλίου 2017 (2017/2732(RSP)).

⁽⁴⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας «Μελλοντική στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ», 29 Μαΐου 2017 (283/17) και συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας «Ανανεωμένη στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ», 30 Νοεμβρίου 2017 (705/17).

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή βιομηχανία για την ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη», 11 Απριλίου 2013.

Γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Χαλυβουργία: Εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ευρώπη», η οποία υιοθετήθηκε στις 15 Ιουνίου 2016, COR-2016-01726-00-00-PAC-TRA (EL)

⁽⁶⁾ Κοινή Δήλωση της Βαρσοβίας κατά την τέταρτη υπουργική διάσκεψη των Φίλων της Βιομηχανίας, Βαρσοβία, 22 Απριλίου 2016.

Κοινή δήλωση σχετικά με τη βιομηχανική πολιτική κατά την πέμπτη υπουργική διάσκεψη των Φίλων της Βιομηχανίας, Βερολίνο, 30 Ιουνίου 2017.

Η βιομηχανία της Ευρώπης σε μια νέα εποχή

5. υπογραμμίζει ότι η βιομηχανία είναι ζωτικής σημασίας για τις περιφέρειες και τις πόλεις της Ευρώπης — πηγή 50 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας, καθώς και πηγή καινοτομίας και εξαγωγών — και ότι η διασφάλιση της μελλοντικής ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο παγκόσμιο πλαίσιο είναι απαραίτητη για την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη·

6. εφιστά την προσοχή στη σχετικά μεγάλη σημασία του εξωτερικού εμπορίου στην παραγωγή ΑΕγχΠ (83,05 % το 2015) ⁽⁷⁾. Βάσει αυτού, η ΕπΙ ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην τόνωση της εσωτερικής κατανάλωσης, η οποία θα εξασφαλίσει τη σταθερή λειτουργία της βιομηχανίας της ΕΕ και θα επισπεύσει την ανάπτυξη·

7. είναι της άποψης ότι, προκειμένου να διαφυλαχθεί η κοινωνική αρμονία, θα πρέπει να εξασφαλιστεί σε όλες τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών, η δυνατότητα ενδογενούς ανάπτυξης, έτσι ώστε να μπορούν όλες να συμμετέχουν στην παραγωγή αξίας και να έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν και να διατηρούν τοπικές, εξειδικευμένες θέσεις εργασίας·

8. τάσσεται υπέρ της δημιουργίας ενός φιλικού προς την καινοτομία περιβάλλοντος και ζητεί να προωθηθεί παράλληλα η αντιμετώπιση των οικονομικών ζητημάτων, για να βελτιωθεί η κοινωνική αποδοχή των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε όλα τα επίπεδα: από τους παιδικούς σταθμούς ή τις επιχειρήσεις μέχρι το επίπεδο της διοίκησης·

9. επισημαίνει ότι η αναδιάρθρωση των επιχειρηματικών μοντέλων, ως αποτέλεσμα της προοδευτικής ψηφιοποίησης, βρίσκεται όλο και συχνότερα στο επίκεντρο της μελλοντικής ανάπτυξης, έτσι ώστε, στο μέλλον, όταν αναλαμβάνονται δράσεις εκ μέρους του κράτους, να μπορεί να γίνεται διαφοροποίηση όχι μόνον ανά τομέα, αλλά και ανά επιχειρηματικό μοντέλο·

Ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας

10. ζητεί να συνεχίσει να αποτελεί στρατηγικό στόχο η διατήρηση του μεριδίου της βιομηχανίας στο 20 % του ΑΕγχΠ μετά το 2020·

11. είναι της άποψης ότι η τεχνολογική κυριαρχία της Ευρώπης της προσφέρει τη δυνατότητα να διατηρήσει και να αναπτύξει περαιτέρω μια βιομηχανία ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο·

12. ζητεί την καθιέρωση και τη διατήρηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και για τις τεχνολογίες που έχουν στρατηγική σημασία για την Ευρώπη (π.χ. μικροηλεκτρονική, στοιχεία συσσωρευτών), τόσο στο πεδίο του ευρωπαϊκού όσο και του παγκόσμιου ανταγωνισμού.

13. υπενθυμίζει ότι η υιοθέτηση ενός ρυθμιστικού πλαισίου από άλλα ρυθμιστικά πεδία, το οποίο μόνο περιορίζει τις επιχειρήσεις της ΕΕ (π.χ. όσον αφορά τις πρώτες ύλες), ενδέχεται να οδηγήσει στην παύση των οικονομικών δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάστασή τους σε τρίτες χώρες, με επιπτώσεις σε όλη την αλυσίδα παραγωγής αξίας στην ΕΕ·

14. υπογραμμίζει τη στρατηγική σημασία των ΣΕΚΕΕ για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, και καλεί την Επιτροπή να κάνει σωστή χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρουν. Χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να συμβάλει στις προετοιμασίες συγκροτώντας στρατηγικά φόρουμ με στόχο τη βελτίωση του διεθνούς συντονισμού μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων και τάσσεται υπέρ της περαιτέρω ανάπτυξης της έννοιας των ΣΕΚΕΕ με συνεκτικό και έγκαιρο τρόπο, αξιοποιώντας δεόντως την αποκτηθείσα συναφή εμπειρία·

15. επικροτεί τα σχόλια της Επιτροπής σχετικά με την αμυντική βιομηχανία και τάσσεται υπέρ μιας συντονισμένης, στρατηγικής προσέγγισης, λόγω της μεγάλης σημασίας που αυτή έχει για τους τομείς της οικονομίας, της τεχνολογίας και της πολιτικής ασφάλειας. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει επίσης να μπορεί να χρησιμοποιείται για την έρευνα και να διαθέτει δική του γραμμή προϋπολογισμού·

16. επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο της ναυτιλιακής βιομηχανίας στην επιτυχή αντιμετώπιση των προκλήσεων της γαλάζιας οικονομίας και την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της, και επικροτεί τα επιτεύγματα σε τομείς όπως τα επιβατηγά πλοία και οι θαλάσσιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί να εξεταστεί η προοπτική, μετά την ολοκλήρωση της πρωτοβουλίας «LeaderSHIP 2020», να καταρτιστεί ένας οδικός χάρτης με στόχο τη στήριξη της ναυτιλιακής βιομηχανίας με τη συμμετοχή όλων των τομέων ευρωπαϊκής πολιτικής·

⁽⁷⁾ Στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, Εμπόριο (% του ΑΕγχΠ) (<https://data.worldbank.org/indicator/NE.TRD.GNFS.ZS>), 7.1.2018.

Μια δίκαιη, βαθύτερη εσωτερική αγορά: στήριξη των πολιτών και των επιχειρήσεων

17. συμπεριρίζεται την άποψη ότι η εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς αγαθών και υπηρεσιών μπορεί να διευκολύνει την ενσωμάτωση των επιχειρήσεων στις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας και είναι, συνεπώς, απαραίτητη για την επιτυχία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας·

18. υπενθυμίζει ότι, για τις περιφέρειες, η ευρωπαϊκή αγορά είναι σημαντικότερη της παγκόσμιας και ζητεί, συνεπώς, την υλοποίηση της στρατηγικής για την ενιαία αγορά ⁽⁸⁾, την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά, καθώς και τη σαφή καταπολέμηση της λήψης διμερών μέτρων εντός της ΕΕ τα οποία επιφέρουν κατακερματισμό [π.χ. οι ενδοενοσιακές διμερείς επενδυτικές συμφωνίες (BIT)]. Η ΕτΠ τονίζει ότι οι ανταγωνιστικές επιχειρηματικές υπηρεσίες συνιστούν όλο και περισσότερο αξιόλογους διαμεσολαβητικούς παράγοντες όσον αφορά την προώθηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας κόστους της μεταποιητικής βιομηχανίας·

19. ζητεί να καταστούν πιο ευέλικτες οι δημόσιες συμβάσεις, προκειμένου να είναι περισσότερο φιλικές προς την καινοτομία και πιο ανοιχτές στις νέες τεχνολογίες·

20. χαιρετίζει την υιοθέτηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, τονίζοντας όμως την ανάγκη να συμπληρωθεί με ένα ισχυρό ευρωπαϊκό κοινωνικό θεματολόγιο, το οποίο, μεταξύ άλλων, θα προετοιμάσει το έδαφος για την πραγματική σύγκλιση των μισθών σύμφωνα με την παραγωγικότητα·

21. υπογραμμίζει ότι οι επαγγελματίες και τα διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων που έχουν κατοχυρώσει τα επαγγελματικά τους προσόντα μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης αποτελούν την παραγωγική ραχοκοκαλιά πολλών επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ. Η ΕτΠ υπενθυμίζει ότι οι υψηλές απαιτήσεις ως προς τα επαγγελματικά προσόντα και η διατήρηση της δέουσας ισορροπίας μεταξύ θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης είναι καθοριστικής σημασίας για τους βιομηχανικούς κλάδους υψηλής εξειδίκευσης και υψηλής έντασης τεχνολογίας και γνώσης·

22. υπογραμμίζει με έμφαση την ευθύνη των εθνικών και των περιφερειακών αρχών στην κατάρτιση στρατηγικών με στόχο την απόκτηση και τη διατήρηση βασικών ικανοτήτων·

Αναβάθμιση της βιομηχανίας για την ψηφιακή εποχή

23. τονίζει ότι κύριο μέλημα ενός ψηφιακού μέλλοντος δεν μπορεί παρά να είναι η εξασφάλιση αειφορίας για τη βιομηχανία και την κοινωνία στο σύνολό της·

24. υπενθυμίζει ότι είναι καθήκον των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να αναπτύξουν περαιτέρω, με γνώμονα το μέλλον, όλες τις απαιτούμενες υποδομές για την ψηφιοποίηση, να παραμείνουν ανοιχτές σε όλες τις τεχνικές λύσεις και να μεριμνήσουν ώστε να εξασφαλιστεί μια καλή ισορροπία μεταξύ των συστημάτων ευρυζωνικών επικοινωνιών, ραδιοφάσματος και ψηφιακής διοίκησης καθώς και η συμβατότητά τους·

25. υπενθυμίζει ότι οι ορθές πρακτικές για τον υπολογισμό της σχέσης κόστους-οφέλους κατά την εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών σε εδραιωμένες επιχειρήσεις μπορούν να μειώσουν το κόστος εισαγωγής και χρήσης τους και να στηρίξουν τα μεταβαλλόμενα επιχειρηματικά μοντέλα. Ζητεί, επίσης, την προώθηση υποδομών για τη στήριξη των ΜΜΕ στη διαδικασία ψηφιοποίησης (κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας)·

26. καλεί την Επιτροπή να κατοχυρώσει τον ηγετικό ρόλο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ως στόχο και του ένατου Προγράμματος Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας. Η ΕτΠ προτείνει να ενταθούν οι προσπάθειες ώστε να επιτευχθεί ο στόχος για τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (3 % του ΑΕγχΠ). Προτείνει επίσης να ενισχυθεί η ικανότητα της βιομηχανίας για καινοτομία μέσω πρόσθετων θεματικών πλατφορμών για τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, όπως, για παράδειγμα, οι συμπράξεις για νέες μεθόδους παραγωγής, η βιώσιμη παραγωγή, η τρισδιάστατη εκτύπωση ή η πρωτοβουλία «Βιομηχανία 4.0»·

⁽⁸⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς», Απρίλιος 2016 [εισηγητής: ο κ. Alessandro Pastacci (IT/PES)]. Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέση μέτρων για τις υπηρεσίες: Μια οικονομία των υπηρεσιών που λειτουργεί για τους Ευρωπαίους», Οκτώβριος 2017 [εισηγητής: ο κ. Jean-Luc Vanraes (BE/ALDE)].

Αξιοποιώντας την ηγετική θέση της Ευρώπης σε μια κυκλική οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

27. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου να επενδύσουν στην ανάπτυξη μιας κυκλικής οικονομίας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και να συνεισφέρουν έτσι σημαντικά στην εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού· υπενθυμίζει ότι έχει ζητήσει τα μέσα για την ενεργειακή πολιτική και την προστασία του περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο να διαμορφωθούν κατά τρόπο ώστε να μην επιβαρύνουν υπέρμετρα ή να μην θέτουν σε κίνδυνο την ανταγωνιστικότητα εκείνων των κλάδων της οικονομίας που είναι ενεργοβόροι ή εξαρτώνται από το εξωτερικό εμπόριο·

28. ζητεί μια στοχοθετημένη προώθηση της εγχώριας οικονομίας πρώτων υλών μέσα από τη στήριξη της εξερεύνησης, της ανάκτησης και της χρήσης τους, την ολοκλήρωση των κύκλων ζωής των υλικών με ολιστικά εύλογο τρόπο, καθώς και με την προώθηση υποκατάστατων υλικών προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τις εισαγωγές πρώτων υλών. Η ΕτΠ ζητεί την προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στους τομείς της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της προσθετικής κατασκευής και ζητεί τη στήριξη των λειτουργικών και συνεργατικών επιχειρηματικών μοντέλων κυρίως μέσω της παροχής θετικών κινήτρων·

29. συμμερίζεται την άποψη ότι η ανάπτυξη και κατασκευή συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας είναι καίριας σημασίας για τη λειτουργία μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα στην ΕΕ. Ζητεί να μην τοποθετηθούν εμπόδια σε έναν τομέα ο οποίος, επί του παρόντος, χρειάζεται αναδιάρθρωση στην Ευρώπη. Υπενθυμίζει επίσης ότι πρέπει να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ των στόχων για την εξοικονόμηση διοξειδίου του άνθρακα και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού·

Στήριξη της βιομηχανικής καινοτομίας επιτόπου

30. επικροτεί την ιδέα που έχει αναπτύξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έξυπνη εξειδίκευση και ζητεί την αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων — λόγου χάρη, μέσω της εγκάρσιας διατομεακής καινοτομίας, δεδομένου ότι ο διεθνής χαρακτήρας, η διεπιστημονικός χαρακτήρας και η ποικιλία προοπτικών συνιστούν ζωτικά δομικά στοιχεία των ολιστικών διαδικασιών καινοτομίας·

31. υπενθυμίζει ότι τα περιφερειακά και τα διαπεριφερειακά δίκτυα όπως το MERGE (ομοσπονδιακός συνεργατικός σχηματισμός αριστείας για τις δομικές κατασκευές μικρού βάρους) ή η πρωτοβουλία Vanguard μπορούν να αντιστρέψουν την πτωτική πορεία της διαρροής εγκεφάλων, της έλλειψης δεξιοτήτων και της περιχαράκωσης της οικονομίας, να ενισχύσουν την εικόνα της περιφέρειας ως κέντρου καινοτομίας, να δώσουν κίνητρα για τη σύσταση ή την εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων και να αποτελέσουν την αφετηρία για τη δημιουργία νέων αλυσίδων αξίας·

32. εφιστά την προσοχή στις διευκολύνσεις που προτείνονται υπέρ των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων ⁽⁹⁾·

33. αναγνωρίζει την ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση των ενισχύσεων του 2014 που οδήγησε σε σημαντικά απλουστευμένες διαδικασίες, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, ζητεί, ωστόσο, την ουσιαστική στήριξη των πρωτοβουλιών για συνεργατικούς σχηματισμούς (άρθρο 27 ΓΚΑΚ) με την αύξηση των ποσοστών χρηματοδότησης. Η ΕτΠ ζητεί επίσης να δοθεί, στο μέλλον, προτεραιότητα στους διασυνοριακούς συνεργατικούς σχηματισμούς και στα δίκτυα συνεργατικών σχηματισμών, καθώς και στη μικροχρηματοδότηση, πρωτίτως για τις πιλοτικές υποδομές και τα εμβληματικά έργα·

Η διεθνής διάσταση

34. έχει επίγνωση της σημασίας που έχει η ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και συνειδητοποιεί ότι μόνον οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, η αμοιβαία αναγνώριση των προτύπων και η άρση των δασμολογικών και των μη δασμολογικών φραγμών μπορούν να εξασφαλίσουν την ελεύθερη και δίκαιη πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές·

35. επικροτεί, ιδιαίτερα, τα μέτρα που προτείνονται για την ενδυνάμωση των μέσων εμπορικής άμυνας, ούτως ώστε να δημιουργηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στο παγκόσμιο εμπόριο, κυρίως για παραδοσιακούς βιομηχανικούς κλάδους, όπως η χαλυβουργία ⁽¹⁰⁾·

⁽⁹⁾ Η ενίσχυση των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων στην Ευρώπη υπό το τοπικό και περιφερειακό πρίσμα, COR-2017-00032-00-01-AC-TRA (ΕΛ).

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Χαλυβουργία: Εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ευρώπη», Ιούνιος 2016 [εισηγήτρια: η κ. Isolde Ries (DE/PES)].

36. ζητεί να παροτρυνθούν οι χώρες που υπέγραψαν την COP να μεταφέρουν πλήρως και χωρίς χρονοτριβές τους συμφωνηθέντες στόχους μείωσης στη νομοθεσία τους με τη μορφή εθνικών προτύπων και αναμένει ότι όλοι οι συμμετέχοντες ενδιαφερόμενοι φορείς θα συμβάλουν ενεργά στο να αποτραπεί το περιβαλλοντικό ντάμπινγκ με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που αυτό συνεπάγεται·

37. καλεί να προωθηθεί η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον καθορισμό των στρατηγικών τομέων που θα συμπεριληφθούν στον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων·

Εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες, τις πόλεις και τον ιδιωτικό τομέα

38. υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι περιφέρειες και τα περιφερειακά οικοσυστήματα — στο πλαίσιο των οποίων λειτουργεί αποτελεσματικά ο διάλογος μεταξύ των ΜΜΕ, των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων, καθώς και των τοπικών αρχών — στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας και ζητεί να υιοθετηθεί μια τοποκεντρική προσέγγιση στην ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική. Η ΕτΠ επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν σημαντικές εξουσίες και αρμοδιότητες σε τομείς πολιτικής όπως η έρευνα και η καινοτομία, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες, η στήριξη των εξαγωγών, οι υποδομές, οι ΜΜΕ και η θέσπιση νομοθεσίας·

39. θεωρεί ότι αποτελεί ενεργό εταίρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής να καθιερώσει μια ετήσια «Ημέρα Βιομηχανίας» και ιδιαίτερα τη θεματική εστίαση στις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής (BTTE) και τα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) που είναι προγραμματισμένη για το 2018. Χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να δημιουργήσει ένα φόρουμ συζήτησης υψηλού επιπέδου με θέμα τη βιομηχανική πολιτική και ζητεί οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση για τον ορισμό των BTTE (βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής), οι οποίες είναι στρατηγικής σημασίας για την Ευρώπη. Επιπλέον, η ΕτΠ ζητεί να συμμετέχουν ενεργά οι περιφερειακοί φορείς, όπως οι επιχειρηματίες, οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών, και εκφράζει την ικανοποίησή της για τα πιλοτικά μέτρα που βοηθούν τις περιφέρειες, μέσα σε ένα πνεύμα εταιρικής σχέσης, να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις που θέτουν οι διαρθρωτικές μεταβολές.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόταση για ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας»

(2018/C 247/08)

Εισηγητής: Dainis Turlais (LV/ALDE), Δημοτικός σύμβουλος του δήμου Ρίγας

Έγγραφα αναφοράς: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, που αποσκοπεί στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ

COM(2017) 294 final — 2017/0125(COD)

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας

COM(2017) 295 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Να προστεθεί νέα αιτιολογική αναφορά μετά την τελευταία

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Έχοντας υπόψη τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας (PESCO) η οποία συμφωνήθηκε από 23 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 13 Νοεμβρίου 2017, όπως ορίζεται στη Συνθήκη για την ΕΕ, άρθρο 42 παράγραφος 6 και άρθρο 46, καθώς και στο πρωτόκολλο 10,

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(2) Για να υποστηριχθεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (εφεξής: «το πρόγραμμα»). Το πρόγραμμα θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας στον κυβερνοχώρο, μέσω της στήριξης της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων στη φάση της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών. Η φάση της ανάπτυξης, η οποία έπεται της φάσης της έρευνας και της τεχνολογίας, συνεπάγεται σημαντικούς κινδύνους και κόστος, τα οποία παρεμποδίζουν την περαιτέρω εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας και επηρεάζουν δυσμενώς την ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης. Μέσω της στήριξης της φάσης της ανάπτυξης, το πρόγραμμα θα συμβάλει στη βελτίωση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας και στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και παραγωγής, καθώς και στην προώθηση όλων των μορφών καινοτομίας. Το πρόγραμμα θα πρέπει να συμπληρώνει τις δραστηριότητες που υλοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 182 της ΣΛΕΕ και δεν καλύπτει την παραγωγή αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.	(2) Για να υποστηριχθεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης και η επίτευξη κερδών αποδοτικότητας στις συνολικές αμυντικές δαπάνες της Ένωσης, ενισχύοντας έτσι τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (εφεξής: «το πρόγραμμα»). Το πρόγραμμα θα πρέπει να εξασφαλίζει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας στον κυβερνοχώρο, μέσω της στήριξης της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ, περισσότερων κρατών στη φάση της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών. Η φάση της ανάπτυξης, η οποία έπεται της φάσης της έρευνας και της τεχνολογίας, συνεπάγεται σημαντικούς κινδύνους και κόστος, τα οποία παρεμποδίζουν την περαιτέρω εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας και επηρεάζουν δυσμενώς την ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης. Μέσω της στήριξης της φάσης της ανάπτυξης, το πρόγραμμα θα συμβάλει στη βελτίωση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας και στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και παραγωγής, καθώς και στην προώθηση όλων των μορφών καινοτομίας. Το πρόγραμμα θα πρέπει να συμπληρώνει τις δραστηριότητες που υλοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 182 της ΣΛΕΕ και δεν καλύπτει την παραγωγή αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(3) Για την καλύτερη αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας της αμυντικής βιομηχανίας, το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.	(3) Για την καλύτερη αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας της αμυντικής βιομηχανίας, το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και επιχειρήσεων για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, προωθώντας έτσι την τυποποίηση των αμυντικών συστημάτων μέσω της βελτίωσης της διαλειτουργικότητάς τους.

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(4) Το πρόγραμμα θα πρέπει να καλύπτει περίοδο δύο ετών, από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, ενώ θα πρέπει να καθοριστεί το ποσό για την εφαρμογή του προγράμματος γι' αυτή την περίοδο.	(4) Το πρόγραμμα θα πρέπει να καλύπτει περίοδο δύο ετών, από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, ενώ θα πρέπει να καθοριστεί το ποσό για την εφαρμογή του προγράμματος γι' αυτή την περίοδο. Για τη χρηματοδότηση του προγράμματος από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, θα πρέπει να δεσμευτεί για τον σκοπό αυτό ποσό 500 εκατομμυρίων ευρώ σε σημερινές τιμές. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα αποτελεί νέα πρωτοβουλία που δεν προβλεπόταν όταν καθορίστηκε το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2014-2020, και προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στη χρηματοδότηση των υφιστάμενων πολυετών προγραμμάτων, το εν λόγω ποσό πρέπει να αντλείται από τα αδιάθετα περιθώρια εντός των ανωτάτων ορίων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το τελικό ποσό θα πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μέσω της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 5

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(5) Το πρόγραμμα θα πρέπει να εφαρμοστεί σε πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ . Ειδικότερα, η χρηματοδότηση μπορεί να λάβει τη μορφή επιδοτήσεων. Κατά περίπτωση, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά μέσα ή δημόσιες συμβάσεις.	(5) Το πρόγραμμα θα πρέπει να εφαρμοστεί σε πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ . Ειδικότερα, η χρηματοδότηση μπορεί να λάβει τη μορφή επιδοτήσεων. Κατά περίπτωση, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά μέσα ή δημόσιες συμβάσεις, ενώ ενδιαφέρον θα είχαν ενδεχομένως συνδυαστικοί μηχανισμοί.
⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).	⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

Αιτιολογία

ά. α.

Τροπολογία 6

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(10) Δεδομένου ότι ο στόχος του προγράμματος είναι η στήριξη της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της ελαχιστοποίησης των κινδύνων που ενέχει η φάση της ανάπτυξης συνεργατικών έργων, δράσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη αμυντικού προϊόντος ή τεχνολογίας, και πιο συγκεκριμένα ο ορισμός κοινών τεχνικών προδιαγραφών, ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη πρωτοτύπων, η εκτέλεση δοκιμών, η έγκριση, η πιστοποίηση, καθώς και μελέτες σκοπιμότητας και άλλα υποστηρικτικά μέτρα, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για να επωφεληθούν από το πρόγραμμα. Αυτό θα ισχύει επίσης για την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.	(10) Δεδομένου ότι ο στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της στρατηγικής ανεξαρτησίας της ΕΕ μέσω της βελτίωσης των αμυντικών της ικανοτήτων και η στήριξη της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της ελαχιστοποίησης των κινδύνων που ενέχει η φάση της ανάπτυξης συνεργατικών έργων, δράσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη αμυντικού προϊόντος ή τεχνολογίας, και πιο συγκεκριμένα ο ορισμός κοινών τεχνικών προδιαγραφών, ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη πρωτοτύπων, η εκτέλεση δοκιμών, η έγκριση, η πιστοποίηση, καθώς και μελέτες σκοπιμότητας και άλλα υποστηρικτικά μέτρα, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για να επωφεληθούν από το πρόγραμμα. Αυτό θα ισχύει επίσης για την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών που αναπτύσσουν τα κράτη μέλη.

Τροπολογία 7

Αιτιολογική σκέψη 13

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(13) Δεδομένου ότι στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, μόνο οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση και τελούν υπό τον πραγματικό έλεγχο κρατών μελών ή υπηκόων τους θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των βασικών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, η υποδομή, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους και τους υπεργολάβους σε δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, δεν θα πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος τρίτων χωρών.	(13) Δεδομένου ότι στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, μόνο οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση και τελούν υπό τον πραγματικό έλεγχο κρατών μελών ή υπηκόων τους θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των βασικών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, η υποδομή, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους και τους υπεργολάβους σε δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, δεν θα πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας, κρίνεται σκόπιμο να διασφαλιστεί η προστασία των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ από την άσκηση επιρροών εκ μέρους επιχειρήσεων τρίτων χωρών.

Τροπολογία 8

Αιτιολογική σκέψη 21

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(21) Η Επιτροπή θα πρέπει να θεσπίσει ένα πολυετές πρόγραμμα εργασίας σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος. Η Επιτροπή θα πρέπει να βοηθηθεί στη θέσπιση του προγράμματος εργασίας από επιτροπή κρατών μελών (εφεξής: «επιτροπή προγράμματος»). Υπό το πρίσμα της πολιτικής της Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ως παράγοντες καίριας σημασίας για την εξασφάλιση οικονομικής ανάπτυξης, καινοτομίας, δημιουργίας θέσεων εργασίας και κοινωνικής ένταξης στην Ένωση και δεδομένου ότι οι δράσεις που στηρίζονται θα απαιτήσουν διεθνική συνεργασία, είναι σημαντικό το πρόγραμμα εργασίας να αντανακλά και να καθιστά δυνατή τη διασυνοριακή συμμετοχή ΜΜΕ και, συνεπώς, ένα ποσοστό του συνολικού προϋπολογισμού να διατίθεται για τέτοιες δράσεις.	(21) Η Επιτροπή θα πρέπει να θεσπίσει ένα πολυετές πρόγραμμα εργασίας σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος. Η Επιτροπή θα πρέπει να βοηθηθεί στη θέσπιση του προγράμματος εργασίας από επιτροπή κρατών μελών (εφεξής: «επιτροπή προγράμματος»). Υπό το πρίσμα της πολιτικής της Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ως παράγοντες καίριας σημασίας για την εξασφάλιση οικονομικής ανάπτυξης, καινοτομίας, δημιουργίας θέσεων εργασίας και κοινωνικής ένταξης στην Ένωση και δεδομένου ότι οι δράσεις που στηρίζονται θα απαιτήσουν διεθνική συνεργασία, είναι σημαντικό το πρόγραμμα εργασίας να αντανακλά και να καθιστά δυνατή τη διασυνοριακή συμμετοχή ΜΜΕ, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος της χρηματοδοτικής στήριξης ανέρχεται τουλάχιστον στο 20 % του ετήσιου συνολικού προϋπολογισμού.

Τροπολογία 9

Νέα αιτιολογική σκέψη μετά την αιτιολογική σκέψη 25

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(26) Η Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί στην εδαφική ή/και στην τοποκεντρική προσέγγιση και, στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να ενημερώνει τις ΜΜΕ, τους περιφερειακούς συνεργατικούς σχηματισμούς, καθώς και τις περιφέρειες όλων των κρατών μελών σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες αξιοποίησης του χρηματοδοτικού προγράμματος, καθώς και σχετικά με πρόσθετες χρηματοδοτικές δυνατότητες στον τομέα της άμυνας, προκειμένου να υποστηριχθούν οι περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης.

Τροπολογία 10

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Στόχοι	Στόχοι
Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους στόχους:	Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους στόχους:
α) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της στήριξης δράσεων κατά τη φάση ανάπτυξής τους·	α) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της στήριξης δράσεων κατά τη φάση ανάπτυξής τους·

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
β) στήριξη και αξιοποίηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, για την ανάπτυξη τεχνολογιών ή προϊόντων σύμφωνα με τις προτεραιότητες που συμφωνούνται από κοινού από τα κράτη μέλη εντός της Ένωσης όσον αφορά τις αμυντικές ικανότητες· γ) ενίσχυση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας και συμβολή στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και ανάπτυξης.	β) στήριξη και αξιοποίηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, για την ανάπτυξη τεχνολογιών ή προϊόντων σύμφωνα με τις προτεραιότητες που συμφωνούνται από κοινού από τα κράτη μέλη εντός της Ένωσης όσον αφορά τις αμυντικές ικανότητες· γ) ενίσχυση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας και συμβολή στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και ανάπτυξης· δ) ανάπτυξη ικανοτήτων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας στα κράτη μέλη της ΕΕ με εξωτερικά σύνορα.

Αιτιολογία

Το πρόγραμμα πρέπει να είναι περιεκτικό και ανοιχτό σε δικαιούχους από όλα τα κράτη μέλη, εξαλείφοντας τους γεωγραφικούς φραγμούς. Για την εφαρμογή των υποχρεώσεων όσον αφορά τον έλεγχο και την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, τα αντίστοιχα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν ευφυή εξειδίκευση στο πλαίσιο της αμυντικής βιομηχανίας.

Τροπολογία 11

Άρθρο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άρθρο 3 Προϋπολογισμός Το ποσό για την εφαρμογή του προγράμματος για την περίοδο 2019-2020 ανέρχεται σε 500 εκατ. EUR (σε τρέχουσες τιμές).	Άρθρο 3 Προϋπολογισμός Το ποσό για την εφαρμογή του προγράμματος για την περίοδο 2019-2020 ανέρχεται σε 500 εκατ. EUR (σε τρέχουσες τιμές), που αντλούνται αποκλειστικά από τα αδιάθετα περιθώρια και όχι από την ανακατανομή του προϋπολογισμού.

Αιτιολογία

Θα ήταν αδιανόητο τα κονδύλια για το πρόγραμμα αυτό, το οποίο δεν προβλεπόταν κατά τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, να αντληθούν από πόρους που ήδη προβλέπονται για τα τρέχοντα προγράμματα της ΕΕ.

Τροπολογία 12

Άρθρο 4 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Γενικές διατάξεις χρηματοδότησης Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης δύναται να παρέχεται μέσω των μορφών χρηματοδότησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και ειδικότερα: α) επιδοτήσεις· β) χρηματοδοτικά μέσα· γ) δημόσιες συμβάσεις.	Γενικές διατάξεις χρηματοδότησης Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης δύναται να παρέχεται μέσω των μορφών χρηματοδότησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, ιδίως μέσω επιδοτήσεων και, κατά περίπτωση, μέσω χρηματοδοτικών μέσων και δημόσιων συμβάσεων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να χορηγεί χρηματοδοτική συνδρομή για την παροχή τεχνικής βοήθειας στον σχεδιασμό προγραμμάτων από ΜΜΕ.

Τροπολογία 13

Άρθρο 7 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Επιλέξιμες οντότητες Οι δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ένωση, στις οποίες τα κράτη μέλη και/ή υπήκοοι των κρατών μελών κατέχουν άνω του 50 % της επιχείρησης και έχουν τον πραγματικό έλεγχο της κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 3, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων επιχειρήσεων. Επιπλέον, όλες οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται από τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των υπερβολών και άλλων τρίτων μερών, σε δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, δεν βρίσκονται στο έδαφος τρίτων χωρών καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.	Επιλέξιμες οντότητες Οι δικαιούχοι που πληρούν τα κριτήρια της διασυνοριακής συνεργασίας και οι υπερβολάβοι τους είναι επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ένωση, στις οποίες τα κράτη μέλη και/ή υπήκοοι των κρατών μελών κατέχουν άνω του 50 % της επιχείρησης και έχουν τον πραγματικό έλεγχο της κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 3, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων επιχειρήσεων. Επιπλέον, όλες οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται από τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των υπερβολών και άλλων τρίτων μερών, σε δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, δεν βρίσκονται στο έδαφος τρίτων χωρών καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.

Τροπολογία 14

Άρθρο 10

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Κριτήρια επιλογής Οι δράσεις που προτείνονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολογούνται με βάση τα παρακάτω σωρευτικά κριτήρια: (a) αριστεία· (b) συμβολή στην καινοτομία και στην τεχνολογική ανάπτυξη των αμυντικών βιομηχανιών και, συνακόλουθα, στην ενίσχυση της βιομηχανικής αυτονομίας της Ένωσης στον τομέα των αμυντικών τεχνολογιών και,	Κριτήρια επιλογής Οι δράσεις που προτείνονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολογούνται με βάση τα παρακάτω σωρευτικά κριτήρια: (a) αριστεία· (b) συμβολή στην καινοτομία και στην τεχνολογική ανάπτυξη των αμυντικών βιομηχανιών και, συνακόλουθα, στην ενίσχυση της βιομηχανικής αυτονομίας της Ένωσης στον τομέα των αμυντικών τεχνολογιών και,

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(c) συμβολή στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης μέσω της ενίσχυσης των αμυντικών τεχνολογιών, οι οποίες συμβάλλουν στην εφαρμογή των προτεραιοτήτων που έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη εντός της Ένωσης όσον αφορά τις αμυντικές ικανότητες· (d) βιωσιμότητα, ιδίως μέσω της κατάδειξης από τους δικαιούχους ότι το εναπομείναν κόστος της επιλέξιμης δράσης καλύπτεται από άλλα μέσα χρηματοδότησης, όπως συνεισφορές των κρατών μελών· και (e) για τις δράσεις που περιγράφονται στα στοιχεία β) έως ε) του άρθρου 6 παράγραφος 1, συμβολή στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω της κατάδειξης από τους δικαιούχους ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να παραγάγουν και να προμηθεύσουν από κοινού το τελικό προϊόν ή τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των ομαδοποιημένων προμηθειών, κατά περίπτωση.	(c) συμβολή στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης μέσω της ενίσχυσης των αμυντικών τεχνολογιών, οι οποίες συμβάλλουν στην εφαρμογή των προτεραιοτήτων που έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη εντός της Ένωσης όσον αφορά τις αμυντικές ικανότητες· (d) βιωσιμότητα, ιδίως μέσω της κατάδειξης από τους δικαιούχους ότι το εναπομείναν κόστος της επιλέξιμης δράσης καλύπτεται από άλλα μέσα χρηματοδότησης, όπως συνεισφορές των κρατών μελών· και (e) για τις δράσεις που περιγράφονται στα στοιχεία β) έως ε) του άρθρου 6 παράγραφος 1, συμβολή στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω της κατάδειξης από τους δικαιούχους ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να παραγάγουν και να προμηθεύσουν από κοινού το τελικό προϊόν ή τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των ομαδοποιημένων προμηθειών, κατά περίπτωση. Οι δράσεις που προτείνονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του τμήματος του προγράμματος το οποίο στοχεύει στη στήριξη των ΜΜΕ και στην ανάπτυξη ικανοτήτων στις παραμεθόριες περιοχές της ΕΕ στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, αξιολογούνται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: (a) αριστεία· (b) δυναμικό ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συστήματος επιχειρήσεων στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας· (c) βιωσιμότητα μέσω της κατάδειξης από τους δικαιούχους ότι το εναπομείναν κόστος καλύπτεται από άλλα μέσα χρηματοδότησης, όπως συνεισφορές των κρατών μελών.

Αιτιολογία

α. α.

Τροπολογία 15

Άρθρο 13 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Πρόγραμμα εργασίας Το πρόγραμμα εργασίας διασφαλίζει ότι ένα αξιόπιστο ποσοστό του συνολικού προϋπολογισμού θα διατεθεί σε δράσεις που διευκολύνουν τη διασυννοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ.	Πρόγραμμα εργασίας Το πρόγραμμα εργασίας διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 20 % του συνολικού προϋπολογισμού θα διατεθεί σε δράσεις που διευκολύνουν τη διασυννοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ.

Αιτιολογία

ά. α.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγή

1. επισημαίνει ότι η παγκόσμια ασφάλεια απειλείται από ένα ολόένα και ευρύτερο φάσμα απειλών (πόλεμοι, ένοπλες συγκρούσεις, τρομοκρατία, παράνομη μετανάστευση, διαφθορά, λαϊκισμός). Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και κάθε περιοχή αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα ασφάλειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) στηρίζει το προτεινόμενο «ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας» καθώς και τους στόχους που αυτό επιδιώκει: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας στον κυβερνοχώρο, καλύτερη χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την άμυνα, προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών καθώς και αξιοποίηση των δράσεων μακροπρόθεσμης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Χαιρετίζει επίσης την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας (ΕΤΑ), που να καλύπτει τόσο το «Ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας» όσο και την «Προπαρασκευαστική Δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας».

2. φρονεί ότι η ασφάλεια κάθε κράτους μέλους όπως και ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδράζεται σε δύο πυλώνες: το οικονομικό δυναμικό, καθώς και μια ενωμένη και συνεκτική κοινωνία. Πλέον, η ασφάλεια κάθε μεμονωμένου κράτους μέλους ισοδυναμεί με την ασφάλεια της ΕΕ στο σύνολό της. Η ΕΕ θα πρέπει να εντίνει τις προσπάθειές της στον τομέα της ασφάλειας, ούτως ώστε να μπορέσει να ισχυροποιήσει τη θέση της ως παγκόσμιος ηγετικός παράγοντας υπέρ της ειρήνης.

Τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

3. αναγνωρίζει το άρθρο 173 της ΣΛΕΕ ως την κατάλληλη νομική βάση για το πρόγραμμα που αφορά την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας·

4. τονίζει ότι την εφαρμογή του προγράμματος EDIDP θα διαχειρίζεται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, ο οποίος λειτουργεί ως ρυθμιστικός φορέας που είναι υπεύθυνος μόνο ενώπιον του Συμβουλίου. Επιπλέον, δεν είναι συνήθης πρακτική ένας ρυθμιστικός φορέας να διαχειρίζεται τόσο σημαντικές πιστώσεις του προϋπολογισμού. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια στη λειτουργία του προγράμματος EDIDP και να λάβει ως παράδειγμα τη λειτουργία των εκτελεστικών οργανισμών που είναι υπεύθυνοι ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

5. καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει το δυναμικό όλων των κρατών μελών της ΕΕ και να μην επικεντρώνει τη στήριξη σε συγκεκριμένους τομείς. Επίσης, δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι η περιφερειακή ανάπτυξη είναι εξίσου σημαντική για την εσωτερική ασφάλεια στα επιμέρους κράτη μέλη και αποτελεί έναν από τους αναπτυξιακούς τους στόχους·

6. ζητεί την ενίσχυση των ικανοτήτων ασφάλειας και άμυνας των περιφερειών της ΕΕ που διαθέτουν εξωτερικά σύνορα·

Έμφαση στην ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία

7. τονίζει ότι η ΕΕ μπορεί να επιτύχει ειρήνη, ελευθερία, ισότητα και σταθερότητα εάν συνεργάζεται στενά με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών στους τομείς στους οποίους το ζήτημα της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία θα πρέπει επίσης να αποτελεί σκοπό του σχεδίου δράσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας·

8. υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αξιοποιήσει όλες τις αρμοδιότητές της προκειμένου να ενισχύσει την αμυντική ικανότητα των κρατών μελών της ΕΕ και να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ τους. Στόχοι αυτής της συνεργασίας πρέπει να είναι η εξασφάλιση μεγαλύτερης ολοκλήρωσης και ο καθορισμός σαφών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τον προσανατολισμό της χρηματοδοτικής στήριξης που προορίζεται για τον σχεδιασμό των εθνικών αμυντικών ικανοτήτων και τη δημιουργία ανταγωνιστικών, ολοκληρωμένων αλυσίδων εφοδιασμού·

9. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η ανάπτυξη ανταγωνιστικών, ολοκληρωμένων αλυσίδων εφοδιασμού στην ΕΕ εξαρτάται από την πολιτική βούληση των κρατών μελών να δεσμευτούν προς αυτήν την κατεύθυνση. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει να δημιουργήσει και να προωθήσει δράσεις συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της παραγωγής προϊόντων αμυντικού εξοπλισμού και των αμυντικών τεχνολογιών·

10. υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η ανάληψη ενεργού δράσης προς τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και την ενίσχυση της αμυντικής της ικανότητας. Η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας θα πρέπει να υποστηριχθεί ενώ, ταυτόχρονα, θα πρέπει να εξετάζεται πολύ προσεκτικά κατά πόσο οι δικαιούχοι της χρηματοδοτικής στήριξης προέρχονται όντως από την ΕΕ. Οι κύριοι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ μερίδιο τουλάχιστον 50 % της εκάστοτε ενδιαφερόμενης εταιρείας πρέπει να βρίσκεται στην ιδιοκτησία είτε κρατών μελών είτε φυσικών ή νομικών προσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ελέγχεται από ευρωπαϊκά κεφάλαια. Η διοίκηση και ο πραγματικός έλεγχος αυτών των επιχειρήσεων πρέπει να βρίσκονται εντός της γεωγραφικής επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει επίσης να μεριμνά ώστε καμιά τρίτη χώρα να μην διαθέτει πραγματικό έλεγχο επί των οργάνωσεων που συνιστούν μέλη μιας κοινοπραξίας επιχειρήσεων·

11. τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας δεν αντικαθιστά τις δράσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη, αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά με την υλοποίηση διασυνοριακών έργων, τα οποία δεν θα ήταν δυνατόν να χρηματοδοτηθούν από ένα μεμονωμένο κράτος μέλος. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας συμπληρώνει — σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το ΝΑΤΟ και άλλους διεθνείς οργανισμούς — τις δράσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη και παρέχει σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στην ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική·

Ενσωμάτωση των ΜΜΕ στις αλυσίδες εφοδιασμού της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας

12. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας στηρίζεται σε μια προσέγγιση του λεγόμενου «κύκλου ζωής» με στόχο τη στήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης προϊόντων και τεχνολογιών στον αμυντικό τομέα, εξ ου και στο ΕΤΑ προβλέπονται δύο άξονες («παραθύρα»)·

13. συνιστά θερμά, κατά την εξέταση των φακέλων υποψηφιότητας, να χορηγούνται πρόσθετα μόρια στις κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει ένας μεγάλος αριθμός ΜΜΕ·

14. επισημαίνει ότι σημαντική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των δύο αξόνων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας είναι η θέσπιση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού για τον σχεδιασμό ικανοτήτων, στο πλαίσιο του οποίου θα καθορίζονται προτεραιότητες υπέρ της έρευνας και της ανάπτυξης ικανοτήτων, καθώς και ο στενός συντονισμός των δύο αυτών αξόνων·

15. θεωρεί αναγκαία τη χορήγηση πρόσθετης χρηματοδότησης από την ΕΕ για τη στήριξη της αμυντικής βιομηχανίας στην επικράτειά της και συμμερίζεται τον ορισμό των δικαιούχων, όπως αυτός προσδιορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής·

16. καλεί τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν ενεργά στη διαχείριση των δύο «παραθύρων» του ταμείου και να προσδιορίσουν τις ανάγκες και τις προτεραιότητές τους·

17. επικροτεί τα σχέδια της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των μη στρατιωτικών εφαρμογών για στρατιωτικούς σκοπούς· θεωρεί πως οι επενδύσεις στις τεχνολογίες αυτές είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για να δοθεί ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ και να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης υψηλής εξειδίκευσης, καθώς οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πολλούς τομείς: στην ηλεκτρονική, την αεροπλοΐα, την πληροφορική υψηλών επιδόσεων, το διάστημα, την κλωστοϋφαντουργία, τις κατασκευές, τις τηλεπικοινωνίες, τις τεχνολογίες παρακολούθησης, την ενέργεια, την πλοήγηση κ.λπ·

18. υπενθυμίζει ότι οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες είναι ως επί το πλείστον νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜΜΕ οι οποίες, αν λάβουν επαρκή στήριξη, θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σημαντικά στην τεχνολογική πρόοδο του τομέα της άμυνας. Η απόφαση της Επιτροπής να παρέχει η ΕΕ στοχευμένη στήριξη στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν είναι πολύ σημαντικό και θετικό γεγονός·

19. ζητεί να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών για να ενημερώνονται τα ενδιαφερόμενα μέρη και να προωθούνται τα νέα αγαθά και οι τεχνολογίες διπλής χρήσης. Η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει αυτό το τεράστιο δυναμικό προς όφελος της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας·

20. συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε διασυνοριακά έργα, μέσω χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι η ενσωμάτωση των ΜΜΕ στην αλυσίδα εφοδιασμού της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας θα πρέπει να αποσκοπεί στην αύξηση της ασφάλειας και άμυνας, της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας στην ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει να προσφέρει κίνητρα για την επίτευξη αυτών των στόχων·

21. είναι της άποψης ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να κινητοποιήσει όλα τα μέσα που διαθέτει, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ΜΜΕ σε ολόκληρη την ΕΕ θα έχουν ισότιμη πρόσβαση στο ΕΤΑ. Η πρόοδος στον τομέα της καινοτομίας δεν μπορεί να μετρηθεί βραχυπρόθεσμα, αλλά μόνο όταν τα αποτελέσματά της θα είναι έτοιμα για εφαρμογή. Η θέσπιση μιας συντονισμένης, ολοκληρωμένης πολιτικής με πρόγραμμα θα παρείχε ασφαλώς κίνητρα στις πιο καινοτόμες επιχειρήσεις για να γίνουν στρατηγικοί επενδυτές των ΜΜΕ.

22. καλεί την Επιτροπή να στηρίζει τα ακόλουθα μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ στα αμυντικά έργα:

- στα κριτήρια ανάθεσης για τη χρηματοδότηση έργων συνεργασίας κατά τη διάρκεια του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η προϋπόθεση να συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις επιχειρήσεις από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Είναι σημαντικό τα προτεινόμενα έργα να είναι πραγματικά διασυνοριακά και να συμβάλλουν στον περιορισμό του κατακερματισμού της αγοράς άμυνας στην ΕΕ. Τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να δίνουν επιπλέον μόρια στις κοινοπραξίες εκείνες όπου συμμετέχουν πολλές επιχειρήσεις και κράτη μέλη·
- οι κοινοπραξίες με το μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχουσών ΜΜΕ θα πρέπει να υπερισχύουν εκείνων με μικρότερο αριθμό ΜΜΕ·
- στο μέτρο του δυνατού, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής των ΜΜΕ σε τουλάχιστον ένα θεματικό πεδίο σχετικά με την έρευνα και την ανάπτυξη, όπως συμβαίνει ήδη στις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν ερευνητικές προτάσεις·
- θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σταθερό σύστημα επικοινωνίας για τον συντονισμό των κοινών μέτρων ενημέρωσης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής. Ένα από τα βασικά οφέλη ενός τέτοιου συστήματος είναι πως θα αποτελεί ενιαίο κέντρο ενημέρωσης για κάθε δυνατότητα χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ για τον τομέα της άμυνας και τα είδη διπλής χρήσης. Είναι σημαντικό να δημοσιεύονται παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών μέσω αυτού του συστήματος ενημέρωσης·
- η ΕτΠ επικροτεί την απόφαση της Επιτροπής να διαθέσει ένα μέρος των πιστώσεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας στις ΜΜΕ, και μάλιστα για έργα που προωθούν τη διασυνοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ· χαιρετίζει, επίσης, τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης, η οποία δεν θα υπερβαίνει το 20 % του συνολικού προϋπολογισμού για τον σκοπό αυτό·

Η χρηματοδότηση

23. επισημαίνει ότι ο όμιλος ΕΤΕπ είναι σημαντικός εταίρος για επενδύσεις σε τεχνολογίες διπλής χρήσης στις οποίες οι ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε τομείς χρήσης στρατιωτικού εξοπλισμού και τεχνολογίας για μη στρατιωτικούς σκοπούς όπως για παράδειγμα η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, ο εμβολιασμός, η βιολογική ετοιμότητα, οι τηλεπικοινωνίες και οι υποδομές πληροφοριών·

24. τονίζει ότι, δεδομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τομέα της άμυνας, δεν ενδείκνυνται όλες οι τραπεζικές υπηρεσίες για τη στήριξη των ΜΜΕ· επικροτεί την προορατική προσέγγιση της ΕΤΕπ να χρησιμοποιήσει άλλα μέσα, για παράδειγμα δάνεια, εγγυήσεις και ίδιο κεφάλαιο·

25. θεωρεί ότι η θέσπιση Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας δεν πρέπει να αποτελέσει πρόσχημα για να μειωθούν ή να επηρεαστούν με οποιονδήποτε τρόπο τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής, η οποία πρέπει να παραμείνει το κύριο επενδυτικό μέσο της ΕΕ, με στόχο την προαγωγή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μέσω της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

128η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 22.3.2018 - 23.3.2018

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το τροποποιημένο Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΠΣΔΜ) και νέα δημοσιονομικά μέσα για τη ζώνη του ευρώ»

(2018/C 247/09)

Γενική εισηγήτρια: η κ. Olga ZRIHEN (BE/PSE), μέλος του κοινοβουλίου της Βαλλονίας

Έγγραφα αναφοράς: Ανακοίνωση σχετικά με τα νέα δημοσιονομικά μέσα για μια σταθερή ζώνη του ευρώ στο πλαίσιο της Ένωσης

COM(2017) 822 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/825 προκειμένου να αυξηθεί το χρηματοδοτικό κονδύλιο του Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και να προσαρμοστεί ο γενικός του στόχος

COM(2017) 825 final

Προς ενημέρωση:

Ανακοίνωση σχετικά με περαιτέρω μέτρα για την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης — Χάρτης πορείας

COM(2017) 821 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/825 προκειμένου να αυξηθεί το χρηματοδοτικό κονδύλιο του Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και να προσαρμοστεί ο γενικός του στόχος — COM(2017) 825 final

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (εφεξής το «Πρόγραμμα») θεσπίστηκε με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν διαρθρωτικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων με τη χορήγηση βοήθειας για την αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των ταμείων της Ένωσης. Στο πλαίσιο του Προγράμματος παρέχεται στήριξη από την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, η εν λόγω στήριξη μπορεί να καλύψει ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής. Η ανάπτυξη ανθεκτικών οικονομιών που βασίζονται σε ισχυρές οικονομικές και κοινωνικές δομές, οι οποίες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να απορροφούν με αποτελεσματικό τρόπο τους κραδασμούς και να ανακάμπτουν γρήγορα από αυτούς, συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η εφαρμογή θεσμικών, διοικητικών και αναπτυξιακού χαρακτήρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων συνιστά κατάλληλο μέσο για την επίτευξη της εν λόγω ανάπτυξης.	Το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (εφεξής το «Πρόγραμμα») θεσπίστηκε με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν διαρθρωτικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης της ΕΕ και αφορούν άμεσα τις αρμοδιότητες της ΕΕ, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης της ΕΕ και αφορούν άμεσα τις αρμοδιότητες της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη χορήγηση βοήθειας για την αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των ταμείων της Ένωσης. Στο πλαίσιο του Προγράμματος παρέχεται στήριξη από την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους. Η ανάπτυξη ανθεκτικών οικονομιών που βασίζονται σε ισχυρές οικονομικές και κοινωνικές δομές, οι οποίες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να απορροφούν με αποτελεσματικό τρόπο τους κραδασμούς και να ανακάμπτουν γρήγορα από αυτούς, θα πρέπει να συμβάλλει στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Η οικείωση των σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε τοπικό επίπεδο, κυρίως χάρη στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και στους κοινωνικούς εταίρους, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του Προγράμματος.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η ενδυνάμωση της οικονομικής και της κοινωνικής συνοχής μέσω της ενίσχυσης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι κρίσιμης σημασίας για την επιτυχή συμμετοχή στην οικονομική και νομισματική ένωση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα δεν είναι το ευρώ κατά την προετοιμασία τους για προσχώρηση στη ζώνη του ευρώ.	Η ενδυνάμωση της οικονομικής, της κοινωνικής και της εδαφικής συνοχής μέσω σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι κρίσιμης σημασίας για την επιτυχή συμμετοχή και την ενισχυμένη σύγκλιση στην οικονομική και νομισματική ένωση. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα δεν είναι το ευρώ κατά την προετοιμασία τους για προσχώρηση στη ζώνη του ευρώ.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Είναι επίσης σκόπιμο να αναφέρεται ότι οι δράσεις και οι δραστηριότητες του Προγράμματος δύνανται να στηρίζουν μεταρρυθμίσεις που μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη που επιθυμούν να υιοθετήσουν το ευρώ να προετοιμαστούν για τη συμμετοχή τους στη ζώνη του ευρώ.	

Αιτιολογία

Περιττή δεδομένης της αιτιολογικής σκέψης 3

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη ανάγκη για στήριξη από τα κράτη μέλη, και ενόψει της ανάγκης να υποστηριχθεί η εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα δεν είναι το ευρώ, η χρηματοδοτική κατανομή του Προγράμματος θα πρέπει να αυξηθεί σε επαρκές επίπεδο το οποίο επιτρέπει στην Ένωση να χορηγεί στήριξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κρατών μελών που υποβάλλουν αίτημα.	Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη ανάγκη για στήριξη από τα κράτη μέλη, και ενόψει της ανάγκης να υποστηριχθεί η εφαρμογή σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη των οποίων το νόμισμα δεν είναι το ευρώ, η χρηματοδοτική κατανομή του Προγράμματος θα πρέπει να αυξηθεί με την αξιοποίηση του μηχανισμού ευελιξίας βάσει του άρθρου 11 του ισχύοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου σε επαρκές επίπεδο, το οποίο επιτρέπει στην Ένωση να χορηγεί στήριξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κρατών μελών που υποβάλλουν αίτημα.

Τροπολογία 5

Άρθρο 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
«Άρθρο 4 Γενικός στόχος Γενικός στόχος του Προγράμματος είναι η συμβολή στις θεσμικές, διοικητικές και αναπτυξιακού χαρακτήρα διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη προσφέροντας στήριξη στις εθνικές αρχές για τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη μεταρρύθμιση και ενδυνάμωση των θεσμικών οργάνων, της διακυβέρνησης, της δημόσιας διοίκησης και του οικονομικού και κοινωνικού τομέα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων με στόχο την ενίσχυση της συνοχής, της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της βιώσιμης ανάπτυξης, της απασχόλησης και των επενδύσεων, που θα προετοιμάσουν επίσης τη συμμετοχή στη ζώνη του ευρώ, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών οικονομικής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με την παροχή συνδρομής για την αποδοτική, αποτελεσματική και διαφανή χρήση των ταμείων της Ένωσης.»	«Άρθρο 4 Γενικός στόχος Γενικός στόχος του Προγράμματος είναι η συμβολή στις θεσμικές, διοικητικές και αναπτυξιακού χαρακτήρα διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη, οι οποίες συνιστούν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων που η ΕΕ και τα κράτη μέλη ασκούν από κοινού και δεν αποτελούν ήδη αντικείμενο προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας προσφέροντας στήριξη στις δημόσιες αρχές των κρατών μελών για τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη μεταρρύθμιση και ενδυνάμωση των θεσμικών οργάνων, της διακυβέρνησης, της δημόσιας διοίκησης και του οικονομικού και κοινωνικού τομέα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων με στόχο την ενίσχυση της συνοχής, της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της βιώσιμης ανάπτυξης, της απασχόλησης και των επενδύσεων, που θα προετοιμάσουν επίσης τη συμμετοχή στη ζώνη του ευρώ, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών οικονομικής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με την παροχή συνδρομής για την αποδοτική, αποτελεσματική και διαφανή χρήση των ταμείων της Ένωσης.»

Τροπολογία 6

Νέο άρθρο 1(1)α

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Άρθρο 5.2. Οι ειδικοί στόχοι που καθορίζονται στην παράγραφο 1 αναφέρονται σε τομείς πολιτικής που αφορούν τη συνοχή, την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα, την καινοτομία, την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, την απασχόληση και τις επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τομείς: α) τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών και της δημόσιας περιουσίας, τη διαδικασία του προϋπολογισμού, τη διαχείριση του χρέους και τη φορολογική διοίκηση, β) τη θεσμική μεταρρύθμιση και την αποτελεσματική και προσαρμοσμένη στις υπηρεσίες λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων μέσω της απλούστευσης, όπου απαιτείται, των κανόνων, το αποτελεσματικό κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, γ) το επιχειρηματικό περιβάλλον (μεταξύ άλλων για τις ΜΜΕ), την επαναβιομηχανοποίηση, την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, τις επενδύσεις, τη συμμετοχή του κοινού σε επιχειρήσεις, τις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης, το εμπόριο και τις άμεσες ξένες επενδύσεις, τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες προμήθειες, τη διατηρήσιμη τομεακή ανάπτυξη και τη στήριξη της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης, δ) την εκπαίδευση και κατάρτιση, τις πολιτικές για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικού διαλόγου για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καταπολέμηση της φτώχειας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την κοινωνική ασφάλιση και τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, τα συστήματα δημόσιας υγείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και τις πολιτικές για τη συνοχή, το άσυλο, τη μετανάστευση και τα σύνορα, ε) τις πολιτικές για την εφαρμογή των μέτρων για την κλιματική αλλαγή, την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και την επίτευξη ενεργειακής διαφοροποίησης, καθώς και για τον τομέα της γεωργίας, της αλιείας και για την αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, στ) τις πολιτικές για τον χρηματοπιστωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της απόκτησης χρηματοοικονομικών γνώσεων, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και τον δανεισμό στην πραγματική οικονομία· την παραγωγή, παροχή και ποιοτική παρακολούθηση δεδομένων και στατιστικών στοιχείων· και πολιτικές που αποβλέπουν στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού για το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΠΣΔΜ) 2018-2020,

1. συμφωνεί με την αρχή που διέπει το εν λόγω πρόγραμμα στήριξης, το οποίο αποσκοπεί στην παροχή, σε εθελοντική βάση και κατόπιν αιτήματος, τεχνικής βοήθειας όσον αφορά διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη. Ωστόσο, κατά την άποψη της ΕτΠ, το πεδίο εφαρμογής αυτών των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που είναι επιλέξιμες για στήριξη από την ΕΕ θα πρέπει να περιοριστεί σε τομείς πολιτικής που σχετίζονται με την υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης ΕΕ και αφορούν άμεσα τις αρμοδιότητες της ΕΕ. Η ΕτΠ απορρίπτει κάθε πρόταση για τη χρηματοδότηση απροσδιόριστων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη οι οποίες δεν έχουν υποβληθεί σε εκ των προτέρων αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και δεν συνδέονται άμεσα με τις αρμοδιότητες της ΕΕ βάσει της Συνθήκης. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ αναφέρει το ψήφισμά της, της 1ης Φεβρουαρίου 2018, με το οποίο απορρίπτει την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής της 6ης Δεκεμβρίου 2017 ⁽¹⁾ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων·
2. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι ένας από τους κύριους στόχους του προγράμματος στήριξης θα πρέπει να είναι η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης στα αιτούντα κράτη μέλη. Υπογραμμίζει τη σημασία μιας τοποκεντρικής προσέγγισης και μιας πολυεπίπεδης διακυβέρνησης όσον αφορά τον καθορισμό και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων·
3. τάσσεται υπέρ ενός ενιαίου συνόλου κατευθυντήριων γραμμών που θα καλύπτει όλα τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ εργαλεία βελτίωσης των διοικητικών δομών και θα επιτρέπει αποτελεσματικό συντονισμό με τα υφιστάμενα προγράμματα τεχνικής βοήθειας σε επίπεδο ΕΕ και δικαιούχων κρατών μελών, όπως ζήτησε και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ)·
4. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν παρέχει ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος· τονίζει ότι ως πρόγραμμα τεχνικής στήριξης, το ΠΣΔΜ θα πρέπει να καταστεί μόνιμο μετά το 2020 μόνον κατόπιν θετικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του για την περίοδο 2017-2020·
5. τονίζει ότι, βάσει της κατανομής των εξουσιών και αρμοδιοτήτων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος και των συστάσεων ανά χώρα (ΣΑΧ), που συχνά απευθύνονται προς τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, στο πρόγραμμα πρέπει να έχουν πρόσβαση οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές·
6. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή προτείνει να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του τροποποιημένου προγράμματος ΠΣΔΜ με την αξιοποίηση του μηχανισμού ευελιξίας βάσει του άρθρου 11 του ισχύοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου·

Σχετικά με την οικείωση και τη χρηματοδότηση σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων

7. τονίζει ότι υπάρχουν πολλά εμπόδια για τον σωστό σχεδιασμό και την εφαρμογή σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης αποδοχής, της πολιτικής και θεσμικής πολυπλοκότητας των μεταρρυθμίσεων, των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων σε κοινωνικές ομάδες και εδάφη, της έλλειψης δημοσιονομικών περιθωρίων για την κάλυψη του κόστους των μεταρρυθμίσεων, της ανεπαρκούς διοικητικής και θεσμικής ικανότητας και της έλλειψης συντονισμού σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Σε γενικές γραμμές, η αποδοχή σε εθνικό επίπεδο της εφαρμογής των συστάσεων ανά χώρα εξακολουθεί να θεωρείται ανεπαρκής, εν μέρει επειδή οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία στο σύνολο της ως εταίροι·
8. υπογραμμίζει ότι τα κέντρα γνώσης, που παρέχουν ατελώς τεχνική υποστήριξη στις τοπικές και περιφερειακές αρχές σχετικά με την ερμηνεία των κανόνων και την αξιοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ, επιτελούν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων και της απορρόφησης των κονδυλίων. Καλεί τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν τέτοια κέντρα γνώσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισής τους για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής χρήσης του νέου δημοσιονομικού μέσου·
9. υπογραμμίζει ότι, ενώ ορισμένες ΣΑΧ εδράζονται νομικά στο σχετικό σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) και στις διαδικασίες μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), άλλες έχουν πολιτική σημασία και δεν είναι νομικά δεσμευτικές. Σημειώνει, εκτός αυτού, ότι ούτε η απειλή κυρώσεων στο πλαίσιο του ΣΣΑ και των ΔΜΑ ούτε το ενδεχόμενο να εκτεθούν πολιτικά δεν έχουν

⁽¹⁾ COM(2017) 826 final.

διασφαλίζει ικανοποιητική εφαρμογή των ΣΑΧ και αυξημένη αποδοχή των μεταρρυθμίσεων· Ζητεί μια πιο ανιούσα προσέγγιση μέσω της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών προκειμένου να καλλιεργηθεί μεγαλύτερη οικείωση·

10. σημειώνει ότι, ενώ η σημασία του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών στην ΕΕ είναι αναμφισβήτητη, πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον τα οικονομικά κίνητρα και οι δεσμεύσεις που προβλέπονται για ορισμένες μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη διαθέτουν πράγματι την αντίστοιχη νομική βάση στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διερωτάται, εξάλλου, σχετικά με το σχέδιο δέσμευσης και διάθεσης σημαντικών οικονομικών πόρων για ένα μέσο που παρέχει βοήθεια σε καθαρά εθελοντική βάση και στηρίζεται σε ένα αδιαφανές σύστημα επιλογής και επικύρωσης των αιτήσεων, γεγονός που θα μπορούσε να δημιουργήσει πολλά προβλήματα όσον αφορά τη θεματική ιεράρχηση, τον δημοσιονομικό σχεδιασμό και τη σωστή περιφερειακή ισορροπία·

11. επιμένει επίσης ότι, υπό το πρίσμα της τρέχουσας κατανομής των εξουσιών, πολλές σχετικές με την ΕΕ διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις επηρεάζουν τομείς κοινής αρμοδιότητας των εθνικών και των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης. Για τον λόγο αυτό, αλλά και για να αποφευχθούν παραβιάσεις των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις να συμμετέχουν ως μόνιμοι εταίροι κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων·

12. ως εκ τούτου, εκφράζει τη λύπη της που στην πρόταση της Επιτροπής προβλέπεται ότι οι μεταρρυθμιστικές δεσμεύσεις και τα οικονομικά κίνητρα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών κυβερνήσεων και να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, χωρίς να προβλέπεται επίσημη σύνδεση του περιφερειακού ή του τοπικού επιπέδου σε συνάρτηση με την εσωτερική κατανομή αρμοδιοτήτων στο κράτος μέλος. Πράγματι, είναι υπαρκτός ο κίνδυνος η προτεινόμενη προσέγγιση να οδηγήσει σε αμφισβήτηση της εν λόγω κατανομής των αρμοδιοτήτων και σε παραβίαση των αρχών της επικουρικότητας ή της τοπικής ή περιφερειακής αυτονομίας, όπως ορίζονται στους αντίστοιχους χάρτες του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ενδεικτικά, το έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την «εμβάθυνση της ΟΝΕ», το οποίο δημοσίευσε η Επιτροπή τον Μάιο του 2017, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στις προτάσεις για την επίτευξη συμφωνίας επί δεσμευτικών προτύπων για τη μέτρηση της ποιότητας των δημόσιων δαπανών. Η εποπτεία των προτύπων αυτών μέσω των υφιστάμενων πινάκων αποτελεσμάτων ενσωματώνεται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Το να εξαρτάται η πρόσβαση στα κονδύλια της ΕΕ από την επίτευξη ενός δεδομένου επιπέδου των προτύπων αυτών θα ισοδυναμούσε με επιβολή εκ μέρους της ΕΕ της δικής της προσέγγισης και πολιτικής κατεύθυνσης σε τομείς πολιτικής στους οποίους διαδίδεται συντρέχουσες αρμοδιότητες με τις χαμηλότερες βαθμίδες διακυβέρνησης — γεγονός το οποίο θα παραβίαζε την αρχή της επικουρικότητας·

13. εκφράζει επίσης τη λύπη της για το γεγονός ότι τα κριτήρια για την αξιολόγηση της υλοποίησης των μεταρρυθμιστικών δεσμεύσεων και της ενεργοποίησης των δόσεων πληρωμών καθορίζονται και διεκπεραιώνονται μόνον από την Επιτροπή, χωρίς την παρέμβαση των αρχών των κρατών μελών. Σημειώνει ότι η πρόταση στερείται διαφάνειας όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης και ότι τα κριτήρια αυτά δεν μπορούν να συναχθούν από τις ΣΑΧ, οι οποίες γενικά ορίζονται χωρίς στόχους, ορόσημα και διατάξεις για συστηματική παρακολούθηση. Τέλος, εκτιμά ότι τα οικονομικά κίνητρα της ΕΕ δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως πρόθεση καταστράτηγησης των δημοκρατικών διαδικασιών στο εθνικό ή το ευρωπαϊκό επίπεδο ή ως οικονομικός εκβιασμός·

14. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν παρέχει καμία βάση ή ένδειξη για τον τρόπο ποσοτικοποίησης των προτεινόμενων οικονομικών κινήτρων, μολονότι αναγνωρίζει ότι η ποσοτικοποίηση του βραχυπρόθεσμου κόστους των μεταρρυθμίσεων ενδέχεται να ποικίλλει σημαντικά, ανάλογα με το εάν περιλαμβάνει μόνο διοικητικές δαπάνες (σχεδιασμού, υλοποίησης και ανάπτυξης ικανοτήτων) ή και το κοινωνικό κόστος·

15. υπογραμμίζει ότι οι μεταρρυθμιστικές δεσμεύσεις θα πρέπει να βασίζονται σε ρεαλιστική εκτίμηση των προκλήσεων όσον αφορά τις θεσμικές και τις διοικητικές ικανότητες των ενδιαφερόμενων δημόσιων φορέων και να περιλαμβάνουν κατάλληλες στρατηγικές για τη βελτίωση των διοικητικών δομών. Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι άνισοι όροι ανταγωνισμού που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των περιφερειών όσον αφορά τις διοικητικές δομές, όπως καταδεικνύεται και από την ανάλυση των ΣΑΧ από εδαφικής άποψης που διενήργησε η ΕΤΠ·

16. σημειώνει ότι άλλες πολιτικές της ΕΕ συμβάλλουν στην προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Αυτό ισχύει για τα ΕΔΕΤ, μέσω εκ των προτέρων όρων, στο μέτρο που αφορούν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, τη βελτίωση των διοικητικών δομών και, μέσω θεματικής συγκέντρωσης, την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» τονίζει, ως εκ τούτου, ότι είναι απολύτως απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο πολιτικής που θα διαδεχθεί τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», ώστε να καταστεί δυνατό να συνεχιστεί η θεματική συγκέντρωση και κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού· υπογραμμίζει ότι αυτό το νέο πλαίσιο πρέπει να βασίζεται σε ένα νέο εδαφικό όραμα με το οποίο θα επικαιροποιηθεί η Ευρωπαϊκή Προοπτική Χωροταξικής Ανάπτυξης του 1999 ⁽²⁾·

⁽²⁾ CδR 4285/2015.

17. επιμένει επίσης ότι τυχόν περαιτέρω σύνδεση μεταξύ των σχετικών με την ΕΕ διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της πολιτικής συνοχής καθιστά ακόμη σημαντικότερο τον εκδημοκρατισμό του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τη συμπλήρωσή του με κώδικα δεοντολογίας που θα καθορίζει πρότυπα για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοχής της διαδικασίας⁽³⁾. Τονίζει ότι κοινό θεμέλιο της πολιτικής συνοχής και άλλων πολιτικών της ΕΕ που στηρίζουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να αποτελούν οι αρχές της επικουρικότητας, της αναλογικότητας, της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης·

18. επαναλαμβάνει το αίτημά της τα νέα δημοσιονομικά μέσα της ΟΝΕ να χρηματοδοτούνται χωρίς να παρεμποδίζονται οι ιδιωτικές επενδύσεις ούτε τα άλλα δημόσια χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως η ενωσιακή χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής·

19. θεωρεί ότι η πρόταση για οικονομικά κίνητρα όσον αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, όπως παρουσιάζεται στην ανακοίνωση, είναι ανεπαρκής ως βάση για την ανάπτυξη των απαραίτητων νομοθετικών προτάσεων. Εκφράζει την απογοήτευσή της για το ότι η Επιτροπή δεν προέβη ούτε σε εκτίμηση των επιπτώσεων ούτε σε διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη προτού δημοσιεύσει την ανακοίνωση·

20. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η πρόταση σχετικά με μια πιλοτική φάση κατά την περίοδο 2018-2020 για το μέσο υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και για συναφείς αλλαγές στον κανονισμό ΠΣΔΜ και στον ΚΚΔ δεν εναρμονίζεται με την ανακοίνωση για τη δημοσίευση της νέας πρότασης του ΠΔΠ τον Μάιο του 2018·

21. κατά συνέπεια, προτείνει να ληφθούν υπόψη **οι ακόλουθες αρχές** κατά την ανάπτυξη ενός χρηματοδοτικού μέσου στήριξης για την υποστήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων:

- η δημοσιονομική στήριξη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να βασίζεται στα μελλοντικά προγράμματα ΕΔΕΤ με παράλληλη τήρηση των αρχών της επικουρικότητας, της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, και όχι στη θέσπιση ξεχωριστού προγράμματος χρηματοδότησης·
- το μερίδιο για την πολιτική συνοχής στο επόμενο ΠΔΠ πρέπει να παραμείνει στο ίδιο επίπεδο με το σημερινό προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της πολιτικής, πρέπει δε να αποφευχθεί η κατάτμηση των πόρων των ΕΔΕΤ για τη χρηματοδότηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων·
- η κοινοτική χρηματοδότηση για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να υποστηρίζεται από την παροχή δανείων και όχι επιχορηγήσεων·
- ο τρόπος καθορισμού και λήψης αποφάσεων σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να αναθεωρηθεί με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Αυτό θα επιτρέψει την προσθήκη της «εδαφικής διάστασης» στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και θα διευκολύνει επίσης την εδαφική πολυμορφία στην Ευρώπη, λαμβάνοντας υπόψη και διασφαλίζοντας την πλήρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τηρώντας την κατανομή των εξουσιών στην ΕΕ·
- κάθε πρόταση χρηματοδότησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από την ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνει εκ των προτέρων εκτίμηση επιπτώσεων και διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και να περιέχει διατάξεις για ενδιάμεση αξιολόγηση·

Δημοσιονομικά μέσα για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να προσχωρήσουν στο ευρώ και για την Τραπεζική Ένωση

22. σημειώνει ότι οι ανθεκτικές οικονομικές δομές και ο υψηλός βαθμός βιώσιμης σύγκλισης αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ από τα κράτη μέλη. Επιδοκιμάζει την πρόταση για τη δημιουργία μηχανισμού σύγκλισης προς στήριξη των κρατών μελών που συμμετέχουν στην προσπάθεια αυτή. Προτρέπει την Επιτροπή να αποσαφηνίσει τους αντίστοιχους ρόλους του μηχανισμού σύγκλισης, του ΠΣΔΜ, των ΕΔΕΤ και του Ταμείου Συνοχής·

⁽³⁾ CδR 5386/2016.

23. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη συμφωνήσει για τη θέσπιση δημοσιονομικού μηχανισμού ασφαλείας σε περίπτωση που το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης αποδειχθεί ανεπαρκές. Χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να δημιουργηθεί πιστωτικό όριο ή εγγυήσεις στο πλαίσιο του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου·

Μηχανισμός σταθεροποίησης για την προστασία των επενδύσεων από τους μεγάλους ασύμμετρους κραδασμούς

24. επαναλαμβάνει ότι οι διαφορές στους οικονομικούς κύκλους των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, οι οποίες προκύπτουν από διαρθρωτικούς παράγοντες, θα μπορούσαν να εξομαλυνθούν με τη δημιουργία κοινοτικού μέσου για την αντιμετώπιση των ασύμμετρων κραδασμών. Συμφωνεί με την Επιτροπή σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ο μηχανισμός σταθεροποίησης·

25. επαναλαμβάνει την άποψή της ότι, για να είναι αποτελεσματική, κάθε δυνητική στήριξη δεν θα πρέπει να αλληλεπικαλύπτεται με τα υφιστάμενα μέσα, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), αλλά να τα συμπληρώνει·

26. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η δημοσιονομική ικανότητα θα πρέπει να είναι αρκετά σημαντική ώστε να είναι αποτελεσματική. Επαναλαμβάνει, ωστόσο, την αντίθεσή της στο να καταστεί η δημοσιονομική ικανότητα της ζώνης του ευρώ ειδικό τμήμα στον προϋπολογισμό της ΕΕ, ενόσω το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων παραμένει σταθερό στο σημερινό επίπεδο του 1,23 % του ΑΕΕ της ΕΕ, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος φαινομένων παραγκωνισμού («crowding out effect») όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ΕΔΕΤ καθώς και άλλων πολιτικών της ΕΕ·

27. τονίζει ότι ο μηχανισμός σταθεροποίησης που διαφυλάσσει σε δύσκολους καιρούς τα επίπεδα των δημόσιων επενδύσεων από τους μεγάλους ασύμμετρους κραδασμούς είναι υψίστης σημασίας για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Πιστεύει ότι το προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Σύστημα Προστασίας των Επενδύσεων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση ενός τέτοιου είδους μηχανισμού σταθεροποίησης·

28. επιμένει στη σημασία του μηχανισμού σταθεροποίησης της πολιτικής συνοχής που, σε συνδυασμό με στοιχεία ευελιξίας όπως η αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης της ΕΕ και η διαφοροποίηση της προχρηματοδότησης, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης για τη διασφάλιση των δημόσιων επενδύσεων σε περιφέρειες που επλήγησαν από ασύμμετρους οικονομικούς κραδασμούς·

29. επισημαίνει ότι το προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Σύστημα Προστασίας των Επενδύσεων θα ξεκινήσει με τη χορήγηση δανείων, μια σχετικά μικρή συνιστώσα επιχορήγησης και έναν μηχανισμό ασφάλισης που θα βασίζεται σε εθελοντικές συνεισφορές των κρατών μελών. Τονίζει ότι το σύστημα μπορεί να αποδειχθεί περιορισμένης χρήσης για τα κράτη μέλη με πολύ στενά δημοσιονομικά περιθώρια, τα οποία ενδέχεται να δυσκολεύονται να δανειστούν σε περιόδους κρίσης·

30. καλεί την Επιτροπή να επεξεργαστεί προγράμματα σταθεροποίησης με βάση τις επιχορηγήσεις ή την ασφάλιση, όπως ένα αποθεματικό ταμείο «για τις δύσκολες μέρες»·

31. προσβλέπει στις εξαγγελθείσες εθνικές επενδυτικές πλατφόρμες στις οποίες θα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, αξιοποιώντας τις εμπειρίες τους με τα ΕΔΕΤ και το ΕΤΣΕ.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών»

(2018/C 247/10)

Εισηγητής: ο κ. Luc Van den Brande (BE/EPP), πρόεδρος του Γραφείου Συνδέσμου Φλάνδρας-ΕΕ**Έγγραφα αναφοράς:** COM(2017) 482 final

SWD(2017) 294 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Άρθρο 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Αντικείμενο	Αντικείμενο
Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου μια πρωτοβουλία να καλέσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι πολίτες της Ένωσης θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (στο εξής η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» ή η «πρωτοβουλία»).	Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου μια πρωτοβουλία να καλέσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι πολίτες της Ένωσης θεωρούν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 288 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) , απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (στο εξής η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» ή η «πρωτοβουλία»).

Αιτιολογία

Παραπομπή στο άρθρο 288 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να διευκρινιστεί ότι μια νομική πράξη δεν αφορά μόνον τους δεσμευτικούς κανονισμούς, τις οδηγίες και τις αποφάσεις, αλλά και τις μη δεσμευτικές συστάσεις ή γνωμοδοτήσεις.

Τροπολογία 2

Άρθρο 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Αντικείμενο	Αντικείμενο
Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου μια πρωτοβουλία να καλέσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι πολίτες της Ένωσης θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (στο εξής η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» ή η «πρωτοβουλία»).	Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου μια πρωτοβουλία να καλέσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι πολίτες της Ένωσης θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (στο εξής η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών» ή η «πρωτοβουλία»).

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Ως «εφαρμογή των Συνθηκών» θα πρέπει να νοείται επίσης ότι η Επιτροπή δύναται, βάσει του άρθρου 48 της ΣΕΕ, να καταθέτει προτάσεις τροποποίησης των Συνθηκών.

Αιτιολογία

Το άρθρο 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι η Επιτροπή δύναται να καταθέτει προτάσεις τροποποίησης των Συνθηκών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να προτείνει παρόμοιες τροποποιήσεις των Συνθηκών, πρέπει επίσης να θεωρούνται παραδεκτές και πρωτοβουλίες πολιτών που αποσκοπούν σε ανάλογες τροποποιήσεις των Συνθηκών.

Τροπολογία 3

Άρθρο 4 παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Πληροφορίες και βοήθεια από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη	Πληροφορίες και βοήθεια από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη
Η Επιτροπή, αφού καταχωρίσει μια πρωτοβουλία σύμφωνα με το άρθρο 6, παρέχει μετάφραση του περιεχομένου της εν λόγω πρωτοβουλίας σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης προς δημοσίευση στο μητρώο και προς χρήση για τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η ομάδα διοργανωτών μπορεί, επιπλέον, να παρέχει μεταφράσεις του παραρτήματος σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης για δημοσίευσή του στο μητρώο και επίσης, κατά περίπτωση, του σχεδίου της νομικής πράξης που αναφέρεται στο παράρτημα II και που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2.	Η Επιτροπή, αφού καταχωρίσει μια πρωτοβουλία σύμφωνα με το άρθρο 6, παρέχει μετάφραση του περιεχομένου της εν λόγω πρωτοβουλίας σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης προς δημοσίευση στο μητρώο και προς χρήση για τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων του παραρτήματος για δημοσίευσή του στο μητρώο και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, του σχεδίου της νομικής πράξης που αναφέρεται στο παράρτημα II και που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2.

Αιτιολογία

Κρίνεται εύλογο η Επιτροπή, μόλις καταχωρίσει μια πρωτοβουλία, να παρέχει επίσης μεταφράσεις του παραρτήματος, και ιδίως του σχεδίου της νομικής πράξης, εφόσον αυτό αποτελεί μέρος της πρωτοβουλίας.

Τροπολογία 4

Άρθρο 6

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Καταχώριση	Καταχώριση
1. Δηλώσεις υποστήριξης για μια πρωτοβουλία μπορούν να συγκεντρώνονται μόνο μετά την καταχώριση της πρωτοβουλίας από την Επιτροπή.	1. Δηλώσεις υποστήριξης για μια πρωτοβουλία μπορούν να συγκεντρώνονται μόνο μετά την καταχώριση της πρωτοβουλίας από την Επιτροπή.
2. Η ομάδα διοργανωτών υποβάλλει την αίτηση καταχώρισης στην Επιτροπή μέσω του μητρώου.	2. Η ομάδα διοργανωτών υποβάλλει την αίτηση καταχώρισης στην Επιτροπή μέσω του μητρώου.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Όταν υποβάλλει την αίτηση, η ομάδα διοργανωτών επίσης:	Όταν υποβάλλει την αίτηση, η ομάδα διοργανωτών επίσης:
α) διαβιβάζει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα II σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης·	α) διαβιβάζει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα II σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης·
β) όταν αυτή αποτελείται από περισσότερα από 7 μέλη, υποδεικνύει τα επτά μέλη που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 5 παράγραφοι 1 και 2·	β) όταν αυτή αποτελείται από περισσότερα από 7 μέλη, υποδεικνύει τα επτά μέλη που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 5 παράγραφοι 1 και 2·
γ) κατά περίπτωση, δηλώνει ότι έχει συσταθεί νομική οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7.	γ) κατά περίπτωση, δηλώνει ότι έχει συσταθεί νομική οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7.
Με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6, η Επιτροπή αποφασίζει για την αίτηση εντός δύο μηνών από την υποβολή της.	Με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6, η Επιτροπή αποφασίζει για την αίτηση εντός δύο μηνών από την υποβολή της.
	Η Επιτροπή υποβάλλει την αίτηση καταχώρισης σε επταμελή ανεξάρτητη επιτροπή αποτελούμενη από δικηγόρους, ακαδημαϊκούς και εκπροσώπους της ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών. Τα μέλη της εν λόγω επιτροπής αξιολογούν το παραδεκτό της αίτησης καταχώρισης. Δύνανται δε να δεχτούν σε ακρόαση την ομάδα των διοργανωτών. Η ανεξάρτητη επιτροπή διαβιβάζει στην Επιτροπή αιτιολογημένη απόφαση, η οποία και αποφασίζει οριστικά βάσει της εν λόγω απόφασης.
3. Η Επιτροπή καταχωρίζει την πρωτοβουλία εάν: [...]	3. Η Επιτροπή καταχωρίζει την πρωτοβουλία εάν:

Αιτιολογία

Ένα από τα βασικά προβλήματα στον νέο κανονισμό εξακολουθεί να είναι η σύγκρουση συμφερόντων και η αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, προτείνεται —σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της ΕτΠ του 2015— να ανατεθεί η απόφαση σχετικά με την καταχώριση σε ανεξάρτητη επιτροπή αποτελούμενη από δικηγόρους, πανεπιστημιακούς και εκπροσώπους της ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών.

Τροπολογία 5

Άρθρο 8

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Περίοδος συγκέντρωσης	Περίοδος συγκέντρωσης
1. Όλες οι δηλώσεις υποστήριξης συγκεντρώνονται εντός χρονικής περιόδου η οποία δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες από την ημερομηνία που επιλέγεται από την ομάδα διοργανωτών (η «περίοδος συγκέντρωσης»), με την επιφύλαξη του άρθρου 11 παράγραφος 6. Η ημερομηνία αυτή πρέπει να οριστεί εντός τριών μηνών το αργότερο από την καταχώριση της πρωτοβουλίας σύμφωνα με το άρθρο 6.	1. Όλες οι δηλώσεις υποστήριξης συγκεντρώνονται εντός χρονικής περιόδου η οποία δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ημερομηνία που επιλέγεται από την ομάδα διοργανωτών (η «περίοδος συγκέντρωσης»), με την επιφύλαξη του άρθρου 11 παράγραφος 6. Η ημερομηνία αυτή πρέπει να οριστεί εντός τριών μηνών το αργότερο από την καταχώριση της πρωτοβουλίας σύμφωνα με το άρθρο 6.
Η ομάδα διοργανωτών ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την επιλεγείσα ημερομηνία το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία αυτή.	Η ομάδα διοργανωτών ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την επιλεγείσα ημερομηνία το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία αυτή.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Εάν η ομάδα διοργανωτών επιθυμεί να περατώσει τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης προτού παρέλθουν 12 μήνες από την έναρξη της περιόδου συγκέντρωσης, ενημερώνει την Επιτροπή για την ημερομηνία κατά την οποία πρόκειται να περατωθεί η περίοδος συγκέντρωσης.	Εάν η ομάδα διοργανωτών επιθυμεί να περατώσει τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης προτού παρέλθουν 18 μήνες από την έναρξη της περιόδου συγκέντρωσης, ενημερώνει την Επιτροπή για την ημερομηνία κατά την οποία πρόκειται να περατωθεί η περίοδος συγκέντρωσης.

Αιτιολογία

Η συγκέντρωση 1 εκατομμυρίου υπογραφών είναι μια ολόκληρη επιχείρηση και προϋποθέτει υψηλό επίπεδο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών. Για να επιτευχθεί ο τελικός στόχος εντός ενός έτους, οι διοργανωτές πρέπει να είναι πολύ καλά οργανωμένοι. Θα πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να είναι μόνο οι μεγάλες και διεθνικά οργανωμένες ΜΚΟ που θα μπορούν να δρομολογήσουν μια ΕΠΠ. Προτείνεται, κατά συνέπεια, να παραταθεί η διάρκεια της περιόδου στους 18 μήνες. Αυτή η μέθοδος θα είναι λιγότερο αποτρεπτική για τους ενδεχόμενους φορείς πρωτοβουλιών.

Τροπολογία 6

Άρθρο 14

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Δημοσίευση και δημόσια ακρόαση	Δημοσίευση και δημόσια ακρόαση
1. [...]	1. [...]
2. Εντός τριών μηνών από την υποβολή της πρωτοβουλίας, δίδεται στην ομάδα διοργανωτών η ευκαιρία να παρουσιάσει την πρωτοβουλία σε δημόσια ακρόαση.	2. Εντός τριών μηνών από την υποβολή της πρωτοβουλίας, δίδεται στην ομάδα διοργανωτών η ευκαιρία να παρουσιάσει την πρωτοβουλία σε δημόσια ακρόαση.
Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνδιοργανώνουν τη δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η δυνατότητα συμμετοχής στην ακρόαση δίδεται επίσης σε αντιπροσώπους των άλλων θεσμικών και συμβουλευτικών οργάνων της Ένωσης, καθώς και σε ενδιαφερόμενους φορείς.	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διοργανώνει τη δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η δυνατότητα συμμετοχής στην ακρόαση δίδεται επίσης σε αντιπροσώπους των άλλων θεσμικών και συμβουλευτικών οργάνων της Ένωσης, των εθνικών κοινοβουλίων καθώς και σε ενδιαφερόμενους φορείς.
Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξασφαλίζουν την ισόρροπη εκπροσώπηση των σχετικών δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων.	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξασφαλίζει την ισόρροπη εκπροσώπηση των σχετικών δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων στην ακρόαση .
3. Η Επιτροπή εκπροσωπείται στην ακρόαση στο κατάλληλο επίπεδο.	3. Η Επιτροπή εκπροσωπείται στην ακρόαση στο κατάλληλο επίπεδο.
	4. Σε συνέχεια της ακρόασης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει σύσταση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το πώς θα πρέπει να ανταποκριθεί η Επιτροπή στην προτεινόμενη ΕΠΠ (Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών).

Αιτιολογία

Ο καλύτερος τόπος στον οποίο μπορούν οι διοργανωτές να εξηγήσουν την πρωτοβουλία είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Θα ήταν συνεπώς λογικό να αναλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την πλήρη διοργάνωση της ακρόασης αυτής. Δεν υπάρχει κανένας θεσμικός λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συμμετέχει στην εν λόγω διοργάνωση. Επιπλέον, αυτό θα αυξήσει την εμπιστοσύνη των διοργανωτών σε μια διαφανή και ανεξάρτητη διαδικασία. Η συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στη διαδικασία αυτή θα αυξήσει τις πιθανότητες δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού διαλόγου.

Εξάλλου, θα ήταν χρήσιμο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να υιοθετεί τη δική του θέση επί της πρωτοβουλίας, μετά την ακρόαση.

Τροπολογία 7

Να προστεθεί το ακόλουθο νέο άρθρο μετά το άρθρο 15.

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Οι πρωτοβουλίες που δεν λαμβάνουν το πιστοποιητικό που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 5, αλλά συγκεντρώνουν το 75 % των απαραίτητων υπογραφών εντός της περιόδου συλλογής, διαβιβάζονται από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών προς ενημέρωση.

Αιτιολογία

Η εμπειρία του παρελθόντος έχει καταδείξει ότι ορισμένες πρωτοβουλίες δεν μπόρεσαν μεν να συγκεντρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό δηλώσεων υποστήριξης ήταν όμως καινοτόμες για την ευρωπαϊκή πολιτική. Συνεπώς, θα ήταν λυπηρό να χαθεί το πολιτικό μήνυμα αυτών των πρωτοβουλιών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, για λόγους κοινωνικής και πολιτικής σημασίας των εν λόγω πρωτοβουλιών, να αποφασίσει να αναπτύξει δικές του πρωτοβουλίες.

Τροπολογία 8

Άρθρο 24

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Επανεξέταση Η Επιτροπή επανεξετάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού το αργότερο εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού και στη συνέχεια ανά πενταετία . Οι εκθέσεις δημοσιοποιούνται.	Επανεξέταση Η Επιτροπή επανεξετάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού το αργότερο εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού και στη συνέχεια ανά τριετία . Οι εκθέσεις δημοσιοποιούνται.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα η λειτουργία της ΕΠΠ, όχι μόνο για την αναθεώρηση των διαδικασιών, αλλά και σχετικά με τον πολιτικό της αντίκτυπο και την αποτελεσματική συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία χάραξης πολιτικών. Χρειάζεται έγκαιρη αξιολόγηση προκειμένου να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα. Συνεπώς, η τριετής περίοδος ετών φαίνεται περισσότερο κατάλληλη. Τυχόν αποτυχία αυτού του νέου κανονισμού θα σημαίνει το τέλος της ΕΠΠ.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. Στις 13 Οκτωβρίου 2015, η Επιτροπή των Περιφερειών υιοθέτησε γνωμοδότηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ) ⁽¹⁾. Αφορμή για την κατάρτιση της γνωμοδότησης ήταν η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 211/2011. Λόγω του σημαντικού όγκου και του περιεχομένου των απαντήσεων που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της τρέχουσας διαδικασίας, η Επιτροπή των Περιφερειών ζήτησε την αναθεώρηση του προαναφερθέντος κανονισμού.

2. Οι Ευρωπαίοι πολίτες βρίσκονται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Η συμμετοχική δημοκρατία πρέπει να νοείται ως στοιχείο ενθάρρυνσης των Ευρωπαίων πολιτών να συμμετέχουν στη χάραξη των ευρωπαϊκών πολιτικών και στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης. Η Συνθήκη (άρθρο 10, παράγραφος 3) παρέχει σε κάθε πολίτη το δικαίωμα να συμμετέχει στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης.

3. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών αποτελεί δικαίωμα κάθε Ευρωπαίου πολίτη. **Μπορεί να συμβάλει στο να αντιμετωπιστεί η αίσθηση «δημοκρατικού ελλείμματος» εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των πολιτών της ΕΕ και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής.** Λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης και της κρίσης εμπιστοσύνης στην ΕΕ, είναι πάρα πολύ σημαντικό **να δοθούν ευκαιρίες για ανοικτό διάλογο μεταξύ των πολιτών της ΕΕ, ώστε να προληφθεί η περαιτέρω απογοήτευσή τους όσον αφορά την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Αυτό αποτελεί επίσης μια ευκαιρία για να αποκατασταθεί και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των νέων**

⁽¹⁾ ΕΕ C 423 της 17.12.2015, σ. 1.

Ευρωπαίων που, ενδεχομένως, έχασαν την πίστη τους στο **εγχείρημα** της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. **Προσφέροντας στους** πολίτες το δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας, **η ΕΠΠ**, ως υπερεθνικό μέσο, **παρέχει δυνατότητα συμμετοχής στην πολιτική ατζέντα της ΕΕ και** έχει ως στόχο να ενθαρρύνει έναν πανευρωπαϊκό διάλογο για θέματα που απασχολούν τους Ευρωπαίους πολίτες.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα θεσμικά όργανα αυτής έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν τους πολίτες και τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και να τους παρέχουν τη δυνατότητα να γνωστοποιούν και να ανταλλάσσουν δημόσια τις γνώμες τους σε όλους τους τομείς δράσης της Ένωσης. Το ίδιο άρθρο περιέχει ρητή εντολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαβουλευεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ενέργειες της Ένωσης είναι συνεκτικές και διαφανείς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τη βασική απαίτηση της «λογοδοσίας» ως προαπαιτούμενου για τη δημοκρατία και την ορθή διακυβέρνηση, σύμφωνα με των πνεύμα των Συνθηκών.

5. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η ΕΠΠ μπορεί να εξελιχθεί σε επιτυχημένο κομμάτι του δημοκρατικού ιστού, είναι ζωτικής σημασίας οι επιτυχημένες ΕΠΠ να κινητοποιούν γνήσιες πολιτικές συζητήσεις και να λαμβάνουν ουσιαστικότερη πολιτική συνέχεια από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

6. Η ΕΠΠ δεν υποκαθιστά το δικαίωμα πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που οδήγησε στην πρόοδο της εμβάθυνσης της Ένωσης και πρέπει να διατηρηθεί. Η ΕΠΠ αποτελεί πρόσθετο δίαυλο αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των πολιτών και παρέχει μια διεθνική διάσταση στις συζητήσεις της ΕΕ, η οποία είναι επωφελής για το θεσμικό σύστημα της ΕΕ στο σύνολό του, συμπεριλαμβανομένης της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· η ΕΠΠ έχει συνεπώς τη δυνατότητα να αποτελέσει ένα πολύ καλό παράδειγμα «δημοκρατίας σε δράση».

7. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών δίνει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους πολίτες να συμμετέχουν στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και να επηρεάζουν την ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα. Ωστόσο, η Επιτροπή πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω πρωτοβουλίες για να ενισχύσει το δημόσιο διάλογο και να φέρει τους ανθρώπους πιο κοντά στις ευρωπαϊκές πολιτικές. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών θα πρέπει να θεωρείται ένα από τα μέσα επίτευξης των στόχων της συμμετοχικής δημοκρατίας, δεν θα πρέπει όμως να προσδοκάται ότι με την πρωτοβουλία αυτή θα εξασφαλιστεί αυτομάτως η συμμετοχή των πολιτών στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων.

8. Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις δυνατότητες που προβλέπονται στη Συνθήκη σχετικά με τη συμμετοχική δημοκρατία και ιδίως για τον κάθετο διάλογο με τους πολίτες⁽²⁾. Προκειμένου «να διατηρηθεί ένας ανοικτός, διαφανής και τακτικός διάλογος με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών» (άρθρο 11 παράγραφος 2 της ΣΕΕ), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να δρομολογήσει ένα «καθεστώς διαλόγου», στο οποίο τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα εστιάζουν στην προσφορά ουσίας και όχι στις διαδικασίες. Η ΕΠΠ δεν αποτελεί μέσο συναπόφασης: πρέπει να θεωρηθεί ως βασικός πυλώνας της συμμετοχικής δημοκρατίας, αφιερωμένος στη διαβούλευση, τη σύμπραξη, τη συνεργασία και τον κοινό σχεδιασμό, καθώς και ως παράθυρο ευκαιρίας για την κινητοποίηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έναντι των σοβαρών ανησυχιών που επικρατούν, με απώτερο στόχο τη συνειδητοποίηση και την αμοιβαία κατανόηση.

9. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών είναι η έκφραση της συμμετοχικής δημοκρατίας που συμπληρώνει την έννοια της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. ενισχύει το σύνολο των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την ιθαγένεια της Ένωσης και τη δημόσια συζήτηση για τις ευρωπαϊκές πολιτικές· θα πρέπει να ενισχύσει την αίσθηση του ανήκειν και την ταύτιση των πολιτών με την Ένωση.

10. Κρίνεται σκόπιμο να ενισχυθούν τα νομικά και τα πολιτικά συμμετοχικά μέσα για την ανάπτυξη μιας ανανεωμένης αρχιτεκτονικής διακυβέρνησης που θα βασίζεται στην αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση είναι, κατά βάση, πολυδιαυλική και, συνεπώς, επιτρέπει την πιο «δραστήρια» συμμετοχή των Ευρωπαίων πολιτών στα κοινά. Το ζητούμενο είναι να θεσπιστεί ένα καινοτόμο σύστημα εκπροσώπησης συμφερόντων, στο οποίο οι πολίτες θα νιώθουν ότι εκπροσωπούνται σε ισότιμη βάση όποιοι και αν είναι.

11. Η καθιέρωση ενός πανευρωπαϊκού δημοσίου βήματος διαλόγου μεταξύ των πολιτών και των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων είναι σημαντική για τη νομιμοποίηση και τη λογοδοσία της ΕΕ. Το δημοκρατικό έλλειμμα δεν μπορεί να εξαλειφθεί παρά μόνο με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου ο οποίος θα ενσωματώνει τη δημοκρατική διαδικασία.

12. Οι συστάσεις πολιτικής σχετικά με τη συμμετοχική δημοκρατία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως διατυπώνονται στη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 13ης Οκτωβρίου 2015, εξακολουθούν να ισχύουν πλήρως.

⁽²⁾ «Ανοιγμα προς τους Ευρωπαίους πολίτες. Μια νέα ευκαιρία “Σχετικά με εμάς, μαζί μας, για εμάς”», έκθεση του κ. Luc Van den Brande, ειδικού συμβούλου του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Jean-Claude Juncker, Οκτώβριος 2017.

Ο νέος κανονισμός σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών

13. Στη γνωμοδότηση που εξέδωσε το 2015, η Επιτροπή των Περιφερειών δήλωσε ότι η ΕΠΠ, στην τρέχουσα μορφή της, δεν προάγει τη συμμετοχική δημοκρατία, καθώς η διαδικασία και οι διάφοροι κανόνες ενέχουν υπερβολικούς διοικητικούς και τεχνικούς περιορισμούς, φραγμούς και εμπόδια που θα μπορούσαν να αποθαρρύνουν τους πολίτες από τη συμμετοχή τους στην ευρωπαϊκή δημοκρατική διαδικασία. Επιπλέον, η τρέχουσα πρωτοβουλία πολιτών δεν επιτρέπει στους πολίτες να επηρεάζουν το ευρωπαϊκό θεματολόγιο πολιτικής και την πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

14. Σε συμφωνία με τις απόψεις που έχουν ήδη διατυπωθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι ο νέος κανονισμός αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση για τη βελτίωση των διαδικασιών της ΕΠΠ.

Διαδικαστικές και διοικητικές βελτιώσεις στον νέο κανονισμό

15. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει τις ακόλουθες διαδικαστικές και διοικητικές βελτιώσεις στον νέο κανονισμό που προτείνει η Επιτροπή:

- Οι πολίτες που προωθούν μια πρωτοβουλία είναι φυσικά πρόσωπα (διοργανωτές), όμως στο εξής θα μπορούν να δημιουργήσουν μια οντότητα με νομική προσωπικότητα, έτσι ώστε να περιορίζεται η ποινική ευθύνη των διοργανωτών για απάτη ή σοβαρή αμέλεια.
- Η προθεσμία για τη συγκέντρωση υπογραφών διατηρείται στους 12 μήνες, αλλά οι διοργανωτές της πρωτοβουλίας έχουν τρεις ακόμη μήνες μετά την καταχώριση για να αποφασίσουν σχετικά με την ημερομηνία έναρξης της περιόδου συγκέντρωσης.
- Δήλωση υποστήριξης μπορεί να υπογράψει οποιοσδήποτε άνω των 16 ετών.
- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται από όσους υπογράφουν δήλωση υποστήριξης έχουν απλουστευθεί. Όλοι οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να παράσχουν τη στήριξή τους με βάση την ιθαγένειά τους και ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους. Η Επιτροπή προτείνει μια επιλογή μεταξύ δύο υποδειγμάτων δηλώσεων υποστήριξης. (Επί του παρόντος τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν 13 διαφορετικά υποδείγματα).
- Επικροτούνται οι βελτιώσεις της διαδικασίας καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας καταχώρισης πρωτοβουλιών εν μέρει αντί της καθολικής απόρριψης αυτών βάσει του παραδεκτού χαρακτήρα της, με την Επιτροπή να καταχωρίζει μόνο το παραδεκτό σκέλος.
- Θα συσταθεί μια επιγραμμική συνεργατική πλατφόρμα για την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, η οποία θα αποτελέσει βήμα διαλόγου και θα παρέχει συμβουλές και υποστήριξη στους διοργανωτές.
- Θα αναπτυχθεί ένα κεντρικό επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης υπογραφών, το οποίο θα διαχειρίζεται η Επιτροπή, με σκοπό την απλοποίηση της συγκέντρωσης και της καταγραφής των δηλώσεων υποστήριξης, καθώς και τον έλεγχο των δηλώσεων αυτών από τις εθνικές αρχές. Η Επιτροπή θα αναπτύξει, θα φιλοξενήσει μόνιμα και θα προσφέρει δωρεάν το σύστημα αυτό.
- Μετά την καταχώριση μιας ΕΠΠ, η Επιτροπή θα εξασφαλίζει τη μετάφρασή της σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ και θα ενημερώνει όλα τα άλλα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ σχετικά με κάθε νέα ΕΠΠ.
- Η Επιτροπή θα παρέχει υποστήριξη στους (δυνητικούς) διοργανωτές ΕΠΠ (τα κράτη μέλη καλούνται να δημιουργήσουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για τις ΕΠΠ).
- Η Επιτροπή θα αναλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης και επικοινωνιακής προβολής σχετικά με τις ΕΠΠ.

Η πολιτική προσέγγιση εξακολουθεί να απουσιάζει.

16. Παρά τις ως άνω προτάσεις και τα μέτρα που περιλαμβάνονται στον νέο κανονισμό με σκοπό τη βελτίωση της διαδικασίας της ΕΠΠ και την εξάλειψη πολλών από τα εμπόδια που υπήρχαν, εξακολουθεί να επικρατεί η εντύπωση ότι η Επιτροπή τηρεί μια ανεπαρκώς ανοικτή και υπερβολικά επιφυλακτική στάση. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στις πιο πολιτικές πτυχές της πρωτοβουλίας πολιτών:

- Η συμμετοχική δημοκρατία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αποκατάσταση ή τη βελτίωση της εμπιστοσύνης στο ευρωπαϊκό εγχείρημα. Ως εκ τούτου, η ΕΠΠ πρέπει να θεωρηθεί ως διασυνωριακό μέσο που επιτρέπει στους πολίτες να συμμετέχουν στην ευρωπαϊκή δημοκρατική διαδικασία και τους παρέχει τη δυνατότητα να εκφράζουν τη γνώμη τους κατά τη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ: δηλαδή ως πανευρωπαϊκό δημόσιο βήμα διαλόγου μεταξύ των πολιτών και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Ο νέος κανονισμός δεν παρέχει την κατάλληλη βάση για το σκοπό αυτό.
- Η τρέχουσα σύγκρουση συμφερόντων εκ μέρους της Επιτροπής υπονομεύει σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα της ΕΠΠ για την προώθηση της συμμετοχής και της εμπιστοσύνης του κοινού: παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να αποτελεί τον βασικό φορέα παροχής πληροφοριών και τη μείζονα δομή υποστήριξης για τις ΕΠΠ, είναι ο κύριος «αποδέκτης» των ΕΠΠ και αποφασίζει για την καταχώριση και το παραδεκτό των πρωτοβουλιών.
- Ο νέος κανονισμός δεν προσφέρει τίποτα για την επίλυση της σύγκρουσης συμφερόντων της Επιτροπής, δηλαδή ότι είναι: (1) ο κεντρικός πάροχος πληροφοριών, (2) η δομή στήριξης των πρωτοβουλιών των πολιτών, (3) η αρχή στην οποία πρέπει να αναφέρουν οι διοργανωτές και μέσω της οποίας πρέπει να καταχωριστούν οι πρωτοβουλίες τους, (4) η αρχή που καθορίζει εάν μια πρωτοβουλία μπορεί να καταχωριστεί και (5) ο φορέας που πρέπει να δώσει συνέχεια σε μια επιτυχημένη ΕΠΠ. Η μη επίλυση αυτής της σύγκρουσης συμφερόντων εξακολουθεί να υπονομεύει την αποτελεσματικότητα και τη νομιμότητα της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ είχε προτείνει στη γνωμοδότησή της του 2015 να συσταθεί μια αμερόληπτη *ad hoc* επιτροπή, αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες, πανεπιστημιακούς και δικηγόρους για να διερευνήσει τα κριτήρια παραδοχής εν είδει «Επιτροπής Σοφών» ή «Συνηγόρων Ευρωπαίων Πολιτών».
- Η Επιτροπή περιορίζει τις ΕΠΠ στα θέματα που εμπίπτουν στη δική της αρμοδιότητα στην περίπτωση που μπορεί να απαιτηθεί μια νομική πράξη της Ένωσης στο πλαίσιο των Συνθηκών. Η Επιτροπή προσηλώνεται στη νομικίστικη προσέγγιση και δεν παρέχει επαρκή σαφήνεια σύμφωνα με κριτήρια που θα καθοριστούν. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυθαίρετες εκτιμήσεις και σε κινδύνους, αποκλείοντας τον ανοικτό και διαφανή πολιτικό διάλογο.
- Ομοίως, η Επιτροπή δεν έχει υποβάλει πρόταση που να αφορά την επιθυμία αποδοχής ΕΠΠ, προτείνοντας τροποποίηση των συνθηκών της ΕΕ.
- Στα κριτήρια επιλεξιμότητας θα ήταν σκόπιμο να γίνεται αναφορά στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών και στην αρχή της επικουρικότητας.
- Έχουν δρομολογηθεί ορισμένες πρωτοβουλίες πολιτών που αφορούν σημαντικά θέματα, όμως αυτές δεν κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν ένα εκατομμύριο υπογραφές ή να επιτύχουν το ελάχιστο απαιτούμενο όριο σε ορισμένες χώρες. Αυτές οι πρωτοβουλίες παραμένουν επί του παρόντος «στο συρτάρι». Εντούτοις, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες συγκεντρώνεται ένας πολύ σημαντικός αριθμός υπογραφών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύσσει κατάλληλες μορφές ανταπόκρισης ώστε να μην χαθεί το ενδεχόμενο πολιτικό μήνυμα και να μην αποβεί μάταια η συναφής κινητοποίηση.
- Η Επιτροπή θα πρέπει να εξηγεί τις πολιτικές της επιλογές στο κοινό κατά τρόπο λεπτομερή και διαφανή, στην επίσημη απάντησή της σε ΕΠΠ που έχουν συγκεντρώσει πάνω από ένα εκατομμύριο υπογραφές. Θα πρέπει δε να εξασφαλίζεται πολιτικά ισχυρή συνέχεια.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιτελεί ζωτικό ρόλο στην έναρξη πολιτικού διαλόγου με το ευρύ κοινό, παραδείγματος χάρι, μέσω των δημοσίων ακροάσεων που προβλέπονται. Το Κοινοβούλιο θα πρέπει επίσης να ενεργεί ως εγγυητής της πολιτικής συνέχειας που δίδεται στις επιτυχημένες ΕΠΠ και να μεριμνά για την εσωτερική του πολιτικού μηνύματος των ΕΠΠ που δεν συγκεντρώνουν τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών.
- Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν σοβαρά οι δυνατότητες για μια πιο συγκροτημένη, μακροπρόθεσμη συνέχεια που θα πρέπει να δίδεται στις ακροάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προσφέροντας στους πολίτες ευκαιρίες να επανεξετάζουν τις δράσεις που αναλαμβάνονται ως ανταπόκριση σε μια επιτυχημένη ΕΠΠ και να προάγουν τη συζήτηση σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα. Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μιας επίσημης δεύτερης ακρόασης που θα διοργανώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συμμετοχή και των υπευθύνων της ΕΠΠ, μετά τη δημοσίευση της αντίδρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε μια ΕΠΠ και τη δημιουργία ενός βήματος για περαιτέρω διάλογο μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τις ΕΠΠ

17. Η ευαισθητοποίηση του κοινού για τις ΕΠΠ είναι σημαντική. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να αναληφθούν εκστρατείες προβολής και προώθησης με στόχο να καταστεί η ΕΠΠ ευρύτερα γνωστή στα μέσα ενημέρωσης και στο κοινό.

18. Η ΕΠΠ θα μπορούσε να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο δημοκρατικής συμμετοχής. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει, ως εκ τούτου, να μεγιστοποιήσουν τις επικοινωνιακές τους προσπάθειες σχετικά με το μέσο αυτό, προκειμένου να επιστήσουν την προσοχή στην ύπαρξή του σε όσο το δυνατόν περισσότερους Ευρωπαίους και να ενθαρρύνουν την ενεργό τους συμμετοχή σε αυτό.

Η συμβολή της Επιτροπής των Περιφερειών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών

19. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τους εκλεγμένους εκπροσώπους των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να πρωτοστατήσουν στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την ενημέρωση των πολιτών τους σχετικά με το μέσο της ΕΠΠ.

20. Η ΕΠΠ παρέχει στους πολίτες ένα μέσο που τους επιτρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία χάραξης των ευρωπαϊκών πολιτικών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών αναγνωρίζει το ρόλο και τις ευθύνες της και, στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει την απόφαση του Προεδρείου ⁽³⁾ της σχετικά με τη συμμετοχή της ΕτΠ στις Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών. Επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να υποστηρίζει τις ΕΠΠ που εμπίπτουν στην πολιτική της αρμοδιότητα και θεωρούνται πολιτικά ενδιαφέρουσες μέσω, παραδείγματος χάρι: της υποστήριξης του έργου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά την εξέταση των προτεινόμενων ΕΠΠ από την άποψη της τοπικής/περιφερειακής τους συνάφειας και της επικουρικότητας· της φιλοξενίας εκδηλώσεων σχετικών με την ΕΠΠ· της υποστήριξης αποκεντρωμένων δράσεων επικοινωνιακής προβολής της ΕΠΠ· της κατάρτισης —όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο— γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας με θέμα την ΕΠΠ· της ενεργού συμμετοχής της σε ακροάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της παρακολούθησης της πολιτικής συνέχειας που δίνεται σε αυτές· της ενίσχυσης των προσπαθειών υλοποίησης των επιτυχών ΕΠΠ και, όπου ενδείκνυται, της νομοθεσίας που θεσπίζεται για να ανταποκριθεί σε αυτές.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ 144η συνεδρίαση του Προεδρείου της Επιτροπής των Περιφερειών, 10 Απριλίου 2013, σημείο 8 — CDR1335-2013_11_00_TRA_-Σημείωση-item 8.

